

glasilo delavcev
sozd
rudarski elektro-
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče
D-Per
539/1986

1119861046, 10

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

oktober 1986
leto XXII

št.10

srečno

Proizvodni rezultati v DO RRPS v devetih mesecih

Rudniki rjavega premoga Slovenije so planirali po letnem programu izkoriščanja premoga za leto 1986 v obdobju januar – september proizvodnjo 1,384.450 ton oziroma izraženo v toplotni vrednosti

16.310,93 TJ. Od tega je bila planirana jamska proizvodnja 1,275.130 ton oziroma 15017,67 TJ, proizvodnja s površinskega kopa Lakonca pa 109.320 ton oziroma 1293,20 TJ.

Navedena proizvodnja je bila dosežena v 198 rednih delovnih dnevih in z delom ob prostih sobotah.

V proizvodnji premogovnika Hrastnik je upoštevan odkop premoga na PK Blate 11.236 ton, PK Ojstro 25.404 ton, v premogovniku Trbovlje pa proizvodnja iz PK Retje 15.721 ton.

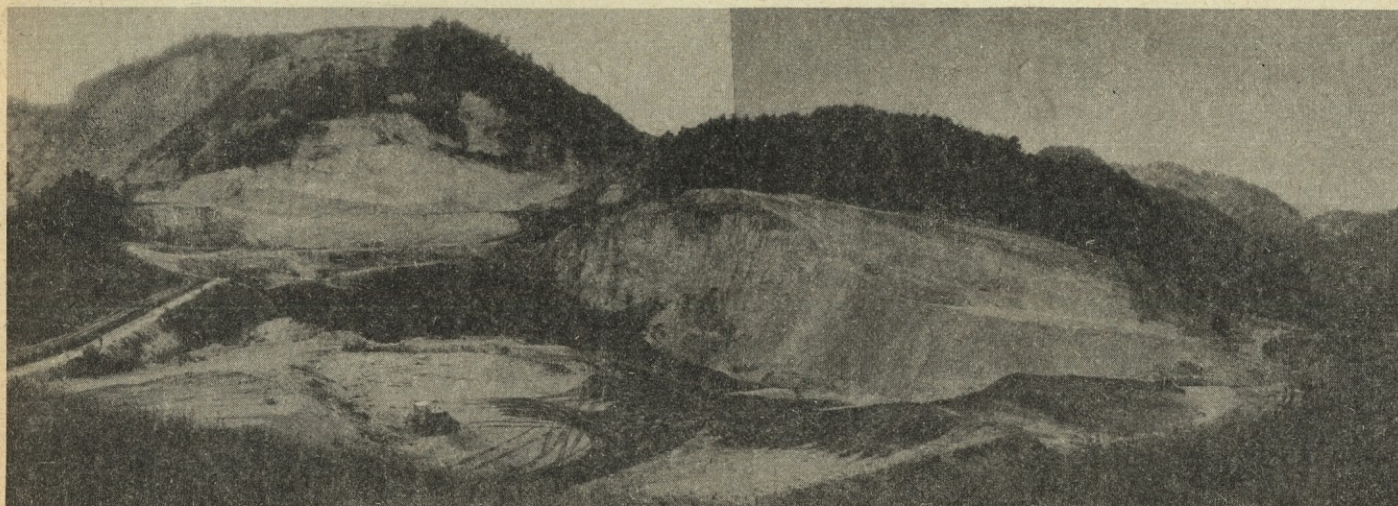
Planirana in dosežena proizvodnja v posameznih TOZD v tonah v obdobju I–IX. 1986 je razvidna iz naslednje tabele 1.

Premogovnik	Plan (t)	Doseženo (t)	Razlika (t)	Indeks
Hrastnik	377.000	401.653	+ 24.653	106,5
Trbovlje + RŠC	436.800	417.182	– 19.618	95,5
Zagorje + RŠC	211.540	204.400	– 7.140	96,6
Kanižarica	87.850	93.650	+ 5.800	106,6
Senovo	89.400	90.936	+ 1.536	101,7
Laško	29.700	17.350	– 12.350	58,4
PK Lakonca	109.320	72.504	– 36.816	66,3
GZL Hrastnik	30.140	1.695	– 28.445	5,6
GZL Zagorje	12.700	–	– 12.700	–
RRPS + GZL	1,384.450	1,299.370	– 85.080	93,8

Dnevna proizvodnja iz jam, preračunana na redne delavnike, je znašala 6.196 ton oziroma je za 244 ton/dan nižja od planirane. Skupno s površinskim kopom Lakonca je znašala 6.562 ton.

Proizvodnja t/dan je preračunana na redne delavnike brez obratovalnih prostih sobot.

Kakor je iz tabele razvidno, so proizvodnjo presegli premogovniki Hrastnik, Kanižarica in Senovo, dočim je ostali niso dosegli v glavnem zaradi objektivnih razlogov.

Površinski kop Lakonca v Trbovljah spreminja svojo podobo iz dneva v dan. Levo za Bukovo goro, pod katero leže velike količine dobrega premoga, ki naj bi ga pričeli odkopavati že v bližnji bodočnosti.

Foto: B. Klančar

Preseganje proizvodnje na premogovniku Hrastnik gre na račun proizvodnje iz jamskih popolnoma mehaniziranih odkopov, saj so na treh od štirih širokih čelih vgrajeni odkopni stroji ter proizvodnje iz manjših površinskih kopov Ojstro in Blate.

Proizvodnja premoga na premogovniku Senovo je povečana, kljub težavam z vdori blata, ki so povzročili zmanjšanje višine etaže od 10 na 5 m v predelih, nevarnih za vdore. Dosežena proizvodnja je v glavnem posledica dela ob prostih sobotah.

Dosežena proizvodnja premoga v Kanižarici je zaradi nekoliko ugodnejših pogojev pridobivanja premoga na enem čelu ter dvigu vseh storitev.

Premogovnik Trbovlje in PK Lakonca nista dosegla planirane količinske proizvodnje premoga, predvsem zaradi težav, ki so nastopile v letošnjem letu pri plasmu energetskega kotlovnega premoga (remont TET, začasna prepoved prevoza premoga v TOL v drugi polovici julija,

težave in zastoji pri deponiranju premoga v deponijo TET zaradi večkratne prestavitve izlagalnega traku, kar je povzročalo zastoje v jami) in delno zaradi težav v jami, predvsem v prvi polovici leta (likvidacija dveh čel, slabši odkopni pogoji in slabše pridobivanje premoga iz stropa nastopanje vode in zablatenosti premoga).

Občasno so nastopale tudi težave z dostavo praznih vozičkov zaradi poplavljanja tirov, v določenih mesecih pa tudi težave s čiščenjem vozičkov.

Ne nazadnje ima svoj vpliv na znižanje količinske proizvodnje (ne pa kurilne vrednosti) v jami Trbovlje in PK Lakonci tudi ukrep o proizvodnji večjih količin komercialnega premoga, ki ima bistveno nižji izplen kakor kotlovni premog.

Nedoseganje proizvodnje na premogovniku Zagorje je posledica zaključevanja odkopavanja v jami Loke, v jami Kotredež pa tudi še ni normalno razvitih delo-

višč (odkopavanje s provizoriji in sanacijsko odkopavanje).

Na premogovniku Laško ni bila dosežena proizvodnja zaradi pomanjkanja produktivnih delovišč, tam kjer pa ta obstajajo, pa so nastopale stalne težave z vdori vode.

V dodatni proizvodnji za leto 1986 (I.—IX.) je bil planiran odkop premoga s pomočjo delavcev GZL. Geološki zavod Ljubljana je pričel v jami Hrastnik z odpiranjem etaže v Kotnem polju (pridobljeno 1.695 ton), vendar dela na pripravi kasnije glede na letni plan. Vzrok za kasnitev del je v težkih jamskih pogojih na enem delovišču (vpadnik) kakor tudi velike odsotnosti delavcev GZL v poletnih mesecih.

Na premogovniku Zagorje — jama Loke pa delavci še niso pričeli z delom. Projekt za odpiranje in odkopavanje je bil izdelan, vendar pa so bila dela po tem projektu ustavljena zaradi nerešenih finančnih zadev.

Primerjava količinske proizvodnje z istim obdobjem v letu 1985 — tabela 2.

Premogovnik	I—IX/85		I—IX/86		Razlika	
	ton	t/dan	ton	t/dan	ton	t/dan
Hrastnik	336.553	1.700	401.653	2.028	+ 65.100	+ 329
Trbovlje + RŠC	461.380	2.330	417.182	2.107	— 44.198	— 223
Zagorje + RŠC	210.554	1.063	204.400	1.032	— 6.154	— 31
Senovo	86.048	434	90.936	459	+ 4.888	+ 25
Kanižarica	92.930	469	93.650	473	+ 720	+ 4
Laško	19.350	98	17.350	88	— 2.000	— 10
PK Lakonca	81.603	412	72.504	366	— 9.099	— 46
GZL Hrastnik	—	—	1.695	9	+ 1.695	+ 9
Skupaj:	1.288.418	6.506	1.299.370	6.562	+ 10.952	+ 56

Pri izračunu proizvodnje premoga t/dan so v tabeli upoštevani samo redni delavniki, in sicer 198 v I.—IX. 1985 in 1986.

Dosežena proizvodnja v letošnjem letu v obravnavanem obdobju je za 10.952 ton višja, kar predstavlja povečanje dnevne proizvodnje za 56 ton.

Največje povečanje proizvodnje je na premogovniku Hrastnik, kjer so odkopavali premog v najboljših predelih in je bilo možno praktično na vsa široka čela vgraditi hidravlično podporje in odkopne stroje.

Vzrok za večjo količinsko proizvodnjo v Senovem in Kanižarici pa je že opisan v prvi točki.

Nedoseganje količinske proizvodnje v jami Trbovlje je poleg že naštetega tudi v manjši stopnji mehaniziranosti širokočelnih odkopov zaradi kasnitve dobave in montaže novega hidravličnega podporja Becorit. Namesto njega so vgradili SHP M.H. in Stephanoise.

Izpad proizvodnje napram enakemu obdobju v letu 1985 na premogovniku Kotredež je zaradi upadanja proizvodnje v

jami Loke, kjer bodo proizvodnjo premoga začasno prekinili.

Prav tako niso izvršili poizkusnega odkopavanja s strojem Eickhoff, ker zaradi stisnjenih dostopnih objektov ni bilo mogoče spraviti "bobna" na čelo, dvodelni pa še ni bil dobavljen.

Vzrok za nižjo proizvodnjo v Laškem in PK Lakonci pa je, kakor je že omenjeno, v pomanjkanju delovišč in ovirah pri plasmu energetskega premoga, ko je bilo potrebno na površinskih kopih zavirati proizvodnjo tega premoga.

Doseganje kvalitete oziroma kurilne vrednosti po posameznih TOZD in za PK Lakonco
Tabela: 3

Premogovnik + PK	Plan TJ	Dosež. TJ	Razlika TJ	Plan GJ/t	Dosež. GJ/t	Razlika GJ/t
Hrastnik	4753,97	4852,74	+ 98,77	12,61	12,08	— 0,53
Trbovlje + RŠC	4236,90	4333,95	+ 97,05	9,70	10,39	+ 0,69
Zagorje + RŠC	2519,44	2610,04	+ 90,60	11,91	12,77	+ 0,86
Senovo	1302,56	1415,23	+ 112,67	14,57	15,56	+ 0,99
Kanižarica	1133,27	1119,59	— 13,68	12,90	11,96	— 0,94
Laško	529,85	276,98	— 252,87	17,84	15,96	— 1,88
PK Lakonca	1293,26	845,46	— 447,80	11,83	11,66	— 0,17
GZL Hrastnik	389,41	21,90	— 367,51	12,92	12,92	± 0
GZL Zagorje	152,27	—	— 152,27	11,99	—	—
Skupaj:	16310,93	15475,88	— 835,05	11,79	11,91	+ 0,12

Iz podatkov je razvidno, da DO RRPS ni dosegel planirane kurilne vrednosti v obdobju I–IX zaradi nedoseganja količinske proizvodnje, da pa se je zaradi čistejšega pridobivanja premoga in spremenjene strukture premoga (več separiranega) povečala kurilna vrednost na enoto proizvođa (za 0,12 GJ/t).

Premogovnik Hrastnik je presegel skupno kurilno vrednost zaradi nadplanske proizvodnje, kurilne vrednosti GJ/t pa ni dosegel, predvsem zaradi tega, ker je bila previsoko planirana glede na povprečno kvaliteto na mestih, kjer so premog odkopavali.

Dosežene storitve t/del. v primerjavi s planiranimi

Tabela: 4

Premogovnik	Odkopna			Jamska			Rudniška		
	plan	dos.	ind.	plan	dos.	ind.	plan	dos.	ind.
Hrastnik	14,0	17,36	124	2,55	2,74	107	2,03	2,31	114
Trbovlje + RŠC	15,0	12,22	81	4,2	3,23	77	3,54	2,75	78
Zagorje + RŠC	7,32	8,28	113	2,06	2,20	107	1,74	1,66	95
Senovo	7,1	6,56	92	2,21	2,18	99	1,41	1,42	101
Kanižarica	7,5	7,62	102	2,05	2,23	109	1,45	1,48	102
Laško	5,2	4,84	93	1,40	0,97	69	1,00	0,70	70
RRPS:	10,9	10,93	100	2,69	2,59	96	2,11	2,06	98

Iz tabele je razvidno, da so razen odkopne storitve, ki so malenkost nad planirano, vse druge storitve pod planirano višino, saj se dosegajo le 96% oziroma 98%.

Na premogovniku Hrastnik je najvišji porast vseh storitev predvsem zaradi visoke odkopne storitve. Odkopna in jamska storitev sta bili preseženi še na premogovnikih Zagorje in Kanižarica, rudniška pa v Senovem in Kanižarici.

Največje nedoseganje vseh storitev je na premogovniku Trbovlje in Senovem (odkopna in jamska) zaradi že opisanih težav ter manjši opremljenosti širokočelnih odkopov kakor je bilo predvideno po letnem programu.

Planirano skupno kvaliteto in GJ/t pa so presegle premogovniki Trbovlje, Zagorje in Senovo zaradi proizvodnje več komercialnih vrst premoga, pa tudi brez prahu iz usedlinskega bazena na premogovniku Senovo.

Zaradi zmanjšanja kvalitete premoga v odkopanih slojih premogovnika Laško in PK Lakonca je tudi vrednost GJ/t nižja od planirane.

Na premogovniku Kanižarica je nižja kurilna vrednost zaradi odkopavanja slabih predelov – ostankov premoga.

Na vseh premogovnikih razen v Senovem in Kanižarici doseženi indeksi pri jamski oziroma rudniški storitvi ne dosegajo indeksa odkopne storitve, kar kaže na preveč neproduktivnih šihov po premogovnikih.

Rešitev je v povečanju celokupne proizvodnje na posameznih premogovnikih pri enakem staležu zaposlenih oziroma spremenitvi razmerja med produktivnimi in neproduktivnimi delavniki.

Da bi zmanjšali vpliv izplena na storitev, je v naslednji tabeli 5, prikazana storitev v GJ/del.

Tabela: 5

Premogovnik	Odkopna	Jamska	Rudniška
Hrastnik	209	33	28
Trbovlje + RŠC	127	34	29
Zagorje + RŠC	106	28	21
Senovo	102	34	22
Kanižarica	91	27	18
Laško	77	15	11

Primerjava doseženih storitev t/delavnik z istim obdobjem v letu 1985 je razvidna iz tabele 6.

Tabela: 6

	Odkopna		Jamska		Rudniška		TOZD	
	1985	ind. 86/85	1985	ind. 86/85	1985	ind. 86/85	1985	ind. 86/85
Hrastnik	14,25	122	2,36	116	2,03	114	1,74	115
Trbovlje	13,41	91	3,68	88	3,68	75	3,14	75
Zagorje	8,10	102	2,26	97	1,70	98	1,42	94
Senovo	5,84	112	2,03	107	1,71	83	—	—
Kanižarica	7,34	104	2,08	107	1,45	102	1,22	103
Laško	3,80	127	1,40	69	0,88	80	0,70	77
RRPS:	10,15	108	2,61	99	2,25	92	2,18	79

Iz tabele je razvidno, da je odkopna storitev narasla na premogovnikih Hrastnik, Zagorje, Senovo, Kanižarica in Laško, jamska v Hrastniku, Senovem in Kanižarici, rudniška v Hrastniku in Kanižarici ter storitve TOZD v Hrastniku in Kanižarici.

Iz omenjene tabele je ponovno razvidno, da je med odkopno storitvijo in ostalimi storitvami precej neproduktivnih delavnikov.

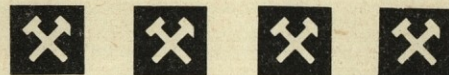
Večje storitve lahko dosežemo le s čim večjim uvajanjem hidravličnega podporja kakor tudi odkopnih strojev na vseh premogovnikih, kjer obstojajo za to pogoji. Istočasno s tem pa s pravilno organizacijo dela zagotoviti večjo izkoriščenost strojev in naprav z namenom stalnega dvigovanja odkopnih storitev.

S pravilno organizacijo dela bo potrebno na vseh premogovnikih doseči zmanjšanje neproduktivnih delavnikov in povečati produktivne, da zaustavimo padanje storitev.

V vseh projektih za odkopavanje bo potrebno predvideti realne storitve in obložitve ljudi na posameznih delih, nato pa to doseči v neposredni proizvodnji.

Večjo proizvodnjo in višje storitve bi bilo potrebno doseči tudi s pravilnim nagrajevanjem organizatorjev proizvodnega procesa, tako da bi bilo nagrajevanje spodbuda za doseganje čim višjih storitev ter večje kvalitete in količine proizvodnje.

Franc Selan

Ob 1. novembru

V toku življenja, v katerem nevidne človekove sile iščejo in ustvarjajo pogoje za svoj obstoj, nenehno spreminjajo svet in družbene odnose. Pri tej ustvarjalnosti ugasne marsikatero življenje in pusti za seboj nemo sled ustvarjalnosti in velikega boja za boljši jutri.

V mislih imamo ljudi, stanovske tovariše, rudarje vseh generacij rudarjenja, ki so pomagali na najtežji poti izpolnjevanja naloga med gospodarskimi dejavnostmi.

Nepozabno nam vstaja število vseh tistih, ki so v boju porajajoč današnjo družbeno ureditev, sklenili svoja življenja.

Na tej poti pa ostajajo tudi naši znanci, delovni tovariši, prijatelji in sorodniki.

Vsem tem posveča naša socialistična družba ob 1. novembru — dnevu mrtvih — trajen spomin, ki živi v nas in se jih spominjamo z občutkom globokega spoštovanja.

Vsem naj bo drobna lučka ob spominskih obeležjih in v naših srcih blag spomin in občutek hvaležnosti.

TET v okvari

Dne 21. oktobra so zaradi hudih tresljajev ustavili 125 MW blok trboveljske termoelektrarne. Pokazala se je prehuda ekscentričnost in zavoljo te je prišlo do nihanja ležajev preko dopustnih mej. Okvaro so napovedovali že nekaj časa, vendar kljub naprezanju domačih strokovnjakov in sodelavcev ni bilo mogoče umiriti prehude ekscentričnosti. Predvidoma naj bi trajala ohladitev turbine teden dni.

Sledila bo demontaža, ki naj bi trajala 10 dni in ob tej priliki naj bi ugotovili, kakšna je dejanska okvara. Dela bo prevzela karlovska Jugoturbina, ki bo skupno z domačimi vzdrževalci delala na odpravi napake tudi po 24 ur in poleg normalnih delavnikov tudi sicer vse proste sobote in nedelje.

Težave pa pričakujejo zavoljo tega pri Rudnikih rjavega premoga Slovenije. De-

ponija pri TET je polna in na njej leži okoli 130.000 ton premoga. Poleg tega pa je deponiranih nadaljnjih 30.000 ton tudi na začasnem deponijskem prostoru v Lakonci. Delno uporabijo premog, to je približno 900 ton na dan v 22 MW bloku, starem Paukerju, ki so ga spustili v pogon po ustavitvi 125 MW bloka.

Popravila v TE bodo po predvidevanjih trajala najmanj mesec dni.

Devetmesečni proizvodni rezultati v TET

Plan proizvodnje električne energije v TET je za devet mesecev 1986 407 GWh (milijonov kWh). Od tega je na bloku 4 (125 MW) planirano 395 GWh, na bloku 1-3 (Pauker) pa 12 GWh. Realizirana proizvodnja pa je 372 GWh oziroma smo devetmesečni plan realizirali le z indeksom 91,40. Da nismo dosegli planirane proizvodnje, je krivda v tem, da smo imeli v juliju in avgustu velik izpad proizvodnje zaradi dopolnilnega remonta na turboagregatu. O tem, zakaj je moral biti opravljen dopolnilni remont, sem v glasilu že pisal, zato sedaj ne bom ponavljal.

Kotel Pauker je obratoval le en dan. Razlogi za tako kratko obratovanje so v tem, da je bila hidrologija v prvih devetih mesecih dobra, pa tudi zaradi ekologije ni primerno, da bi Pauker obratoval.

Plinska elektrarna pa je obratovala po nekaj ur v mesecih februar, april in julij, predvsem v času, ko so bila krizna obdobja v elektroenergetskem sistemu zaradi izpadov nekaterih večjih proizvodnih objektov v EES. Škoda je le, da je en plinski agregat še vedno v popravilu in da niso dograjeni rezervoarji za gorivo 2 x 10000

m³, ker bi proizvodnja bila lahko neprimerno večja.

Razumljivo je tudi dejstvo, da je na bloku 4 po rekonstrukciji moč na sponkah generatorja povečana za 10 MW.

Zaskrbljujoče pa je, da dinamično stanje turboagregata tudi po drugem, dopolnilnem remontu ni povsem zadovoljivo. Če bi bilo stanje vsaj takšno, kot do sedaj, bi lahko izpad proizvodnje do konca leta nadomestili in bi dosegli planirano vrednost 570 GWh (od tega 25 GWh na stari enoti).

Tabela 1 — Proizvodnja električne energije 1-9 v GWh (v milj. kWh)

		m e s e c										
enota		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1—9	ind.
blok 4	pl.	55	50	50	50	—	30	55	55	50	395	94,7
	real.	67	38	73	47	—	37	10	39	63	374	
blok 1-3	pl.	7	5	—	—	—	—	—	—	—	12	—
	real.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
KPE	pl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 0,5	—
	real.	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
TET	pl.	62	55	50	50	—	30	55	55	50	407	91,40
	real.										372	

Za realizirano proizvodnjo v obdobju januar — september smo porabili 432.000 ton premoga, planirana poraba pa je 508.000 ton, kar je 85 %. Dobava premoga je bila realizirana v višini 482.000 ton, planirana dobava pa je 500.000 ton. Iz navedenih podatkov vidimo, da smo porabili 76.000 ton premoga manj, kot

smo planirali, dobavljeno pa je bilo le 18.000 ton premoga manj, kot smo planirali. Zaradi tega je tudi narasla zaloge premoga na deponiji in je v juliju preseгла višino 150.000 ton. Manjša poraba premoga, kot je planirana, je predvsem iz naslednjih vzrokov:

— manjša proizvodnja električne ener-

gije zaradi dopolnilnih remontov na bloku 4 v juliju in avgustu (izpad proizvodnje 35 GWh, poraba premoga 40 do 43.000 ton),

— boljši izkoristek kotla po rekonstrukciji v letu 1985 (cca 6.000 ton),

— boljša kvaliteta premoga (zmanjšanje cca 30.000 ton).

Tabela 2 — Poraba premoga v 000 ton

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9	ind.
poraba	pl.	82	72	61	61	0	37	67	67	61	508	85,1
	real.	77	43	81	54	—	46	13	44	75	432	
dobava	pl.	60	60	60	50	40	50	60	60	60	500	96,4
	real.	66	65	73	48	44	50	37	36	63	482	
zaloga	pl.	64	52	51	40	80	93	86	79	78	—	173,1
	real.	75	97	88	82	126	131	155	147	135	—	

Razveseljivo je dejstvo, da je kvaliteta dobavljenega premoga v porastu. Po elektroenergetski bilanci je planirana kvaliteta 9,134 KJ/kg, realizirana v obdobju januar - september pa je bila 9,721 KJ/kg,

kar je za 587 KJ/kg več kot po bilanci oziroma 6,4 %. Kvaliteta dobavljenega premoga je bila v letu 1985 9,367,8 KJ/kg, torej je letos za 353 KJ/kg boljša oziroma cca 4 %.

mislimo odpraviti vzroke, ki pogojujejo tako slabo dinamično stanje. Do takrat pa bo dobro obratovanje bloka 4 odvisno od izredne pozornosti vzdrževanju in proizvodnih delavcev, čim manj negativnih vplivov na sam turboagregat, pri tem mislim na nihanja parametrov kot posledico predvsem slabe kvalitete premoga.

Ravno zato je razveseljivo dejstvo, da kvaliteta premoga narašča, da bo izpolnjen eden temeljnih pogojev za nemoteno obratovanje. Včasih se še primeri, ko nekateri na separaciji ali rudniku mislijo, da sta tudi kamenje in pesek dobra za predelavo v električno energijo. Vendar se tudi te stvari spreminjajo na boljše.

Leopold JAMŠEK

Tabela 3 — Kvaliteta dobavljenega premoga in porabljenega premoga v KJ/kg

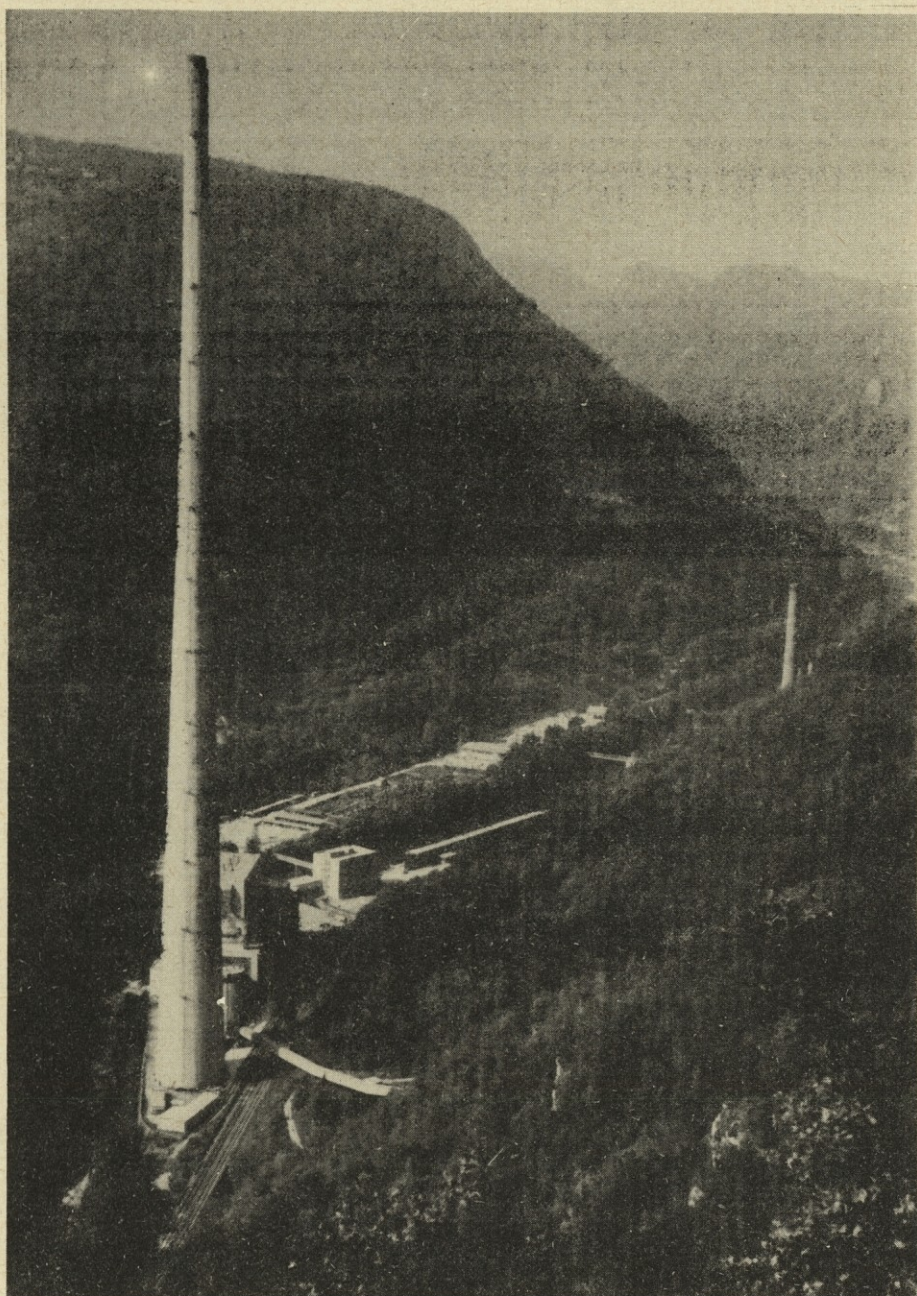
	m e s e c						
	1	2	3	4	5	6	7
kvaliteta dobavljenega premoga	9334,2	9850,8	9397,7	9301,4	9117,3	8959,7	10877,2
kvaliteta porabljenega premoga	9492,0	9211,0	9226,7	9660,0	—	8981,5	11004,3

8	9	1—9	ind.
11587,4	9975,9	9721,0	106,4
10222,8	9609,3	9519,9	102,11

Zaradi izboljšane kvalitete premoga pa seveda rabimo v tonaži manj premoga, kot smo planirali. Na primer: za celo leto smo planirali porabo premoga 700.000 ton s kurilno vrednostjo 9,134 KJ/kg, ker pa je kvaliteta premoga 9,721 KJ/kg rabimo za isto proizvodnjo sicer enako toplotno vrednost 6.393,8 TJ, vendar le 658.000 ton, kar je seveda 42.000 ton manj, kot smo planirali. To je seveda potrebno pri dobavi do konca leta vsakakor upoštevati.

V obdobju po rekonstrukciji kotla v letu 1985 pa seveda tudi v obdobju januar - september letošnjega leta beležimo tudi boljši izkoristek kotla. Vendar glede na to, ker nam fakulteta za strojništvo ni izvedla meritev, ta učinek le ocenjujemo na osnovi doseženih rezultatov. Iz teh rezultatov pa se vidi, da je poraba toplote za proizvodnjo električne energije v MJ/KWh zelo ugodna in se lahko primerja z rezultati novjših šoštanjskih blokov (okrog 11 MJ/kg), kar je seveda dobro, saj zelo racionalno porabljamo premog, ki je na razpolago. Tudi zaradi tega nismo navdušeni za obratovanje kotla Pauker, ke le-ta porabi cca 20 MJ/KWh, kar je bistveno več kot na bloku 4. Če temu dodamo še negativen vpliv na okolje, potem je jasno, da je obratovanje Paukerja utemeljeno le v primerih, ko je elektroenergetski sistem v velikih težavah. Racionalna poraba energije bo v bodočnosti ena glavnih komponent našega vsakdana.

Verjetno je ključni problem, ki ima največji vpliv na realizacijo proizvodnje električne energije, stanje turboagregata bloka 4 z ozirom na izredno kritično dinamično stanje. V letu 1988 planiramo večji poseg na turboagregatu, s katerim

Objekti TE Trbovlje s posebno značilnostjo — 360 m visokim dimnikom.

Foto: B. Klančar

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1.1. do 15. 10 1986

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	razlika do plana (ton)	%
Hrastnik	227.200	237.350	+ 10.150	104,5
Ojstro	174.000	194.265	+ 20.265	111,6
RRP Hrastnik	401.200	431.615	+ 30.415	107,6
RRPT + RŠC	465.600	450.715	- 14.885	96,8
RRPZ	225.380	216.380	- 9.000	96,0
Lakonca	115.560	80.472	- 35.088	69,4
RRP Senovo	94.800	95.669	+ 869	100,9
RRP Kanižarica	93.465	98.537	+ 5.072	105,4
RRP Laško	31.550	18.250	- 13.300	57,8
GZL H	34.490	1.695	- 32.795	4,9
GZL Z	15.450	-	- 15.450	
DO RRPŠ	1.477.495	1.393.333	- 84.162	94,3

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (MWh) (do 30.IX.)

TOZD	načrt	doseženo	%
- PEE-PP	12.000	- 1.857	-
- PEE-N	395.000	373.987	94,7
- KE	-	472	-
DO TET	407.000	372.602	91,5

3. PROIZVODNJA OSTALIH PROIZVODOV

TOZD	Letni načrt	doseženo	%
DE			
GRAMAT			
- kamnolom (m ³)	50.000	29.697	59,4
Avtoprevoz "Zasavje" (t/km)	-	6.672.340	-
RRPZ			
- kamnolom (m ³)	75.000	67.889	90,5
RRPH			
- toplama (MWh)	32.000	24.700	77,2

Erika Kavčič

Izgledi za izpolnitev proizvodnega načrta TOZD RRP Zagorje za leto 1986

Po dolgoročnem planu razvoja proizvodnje premoga v TOZD RRP Zagorje do leta 2000, ki je bil obravnavan in sprejet na DS TOZD RRP Zagorje koncem leta 1984, naj bi jama Kotredež že leta 1986 dala 319.000 ton rjavega premoga iz južnega krila kotredeške kadunje med VI. in VIII. obzorom te jame, kjer potekajo še sedaj odpiralna dela, ter 85.000 ton nižje kaloričnega premoga nad ravni Kotredeškega rova v jami Dole.

Že lani pa je znatno zaostajanje investicijskih del, katera izvaja DO RGD, ovršlo postavljeni plan za leto 1986. Investicijska dela med VI. in VIII. obzorom, ki bi morala biti končana po planu že

koncem leta 1985, po sedanjih ocenah ne bodo v celoti zaključena niti do konca tega leta.

Lani je TOZD RRP Zagorje skupno proizvedel 275.000 t premoga. Ta proizvodnja je bila dosežena iz naslednjih lokacij: 24.354 t iz odkopov v jami Trbovlje, 124.330 t iz polja 52 v jami Loke, 116.512 t iz jame Kotredež (predvsem iz polj 74 in 77), 10.158 t nižje kaloričnega premoga iz raziskovalnih del in iz poskusnega odkopavanja v jami Dole.

Ob tako heterogenih in dislociranih virih proizvodnje iz štirih jam v letu 1985 in ob postopnem usihanju proizvodnje v jami Loke je nastal ob navedenem zaostajanju investicij na VII. obzoru

eden od osrednjih problemov, kje zagotoviti proizvodnjo v letu 1986.

Zato je bil proizvodni plan jame Kotredež glede na dolgoročni in srednjeročni plan 319.000 ton proizvodnje sestavljen s kombinacijo naslednje proizvodnje v posameznih jamah:

jama Kotredež	241.000 ton
jama Loke - P-52 do aprila	19.000 ton
jama Dole (NKP)	30.000 ton
Skupaj osnovni plan	290.000 ton

K temu osnovnemu planu 290.000 ton pa je bila dodana še proizvodnja 29.000 ton, katero naj bi dali iz polja 62 v jami Loke delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane ob sodelovanju brigadirjev naše TOZD. Odkopavali bodo z zasipom. Na ta način naj bi kombinacija osnovnega in dodatnega plana dala skupno 319.000 ton proizvodnje, vendar ne zgolj iz jame Kotredež, kot je bilo po navedenih dolgoročnih planih podano, temveč iz treh jam.

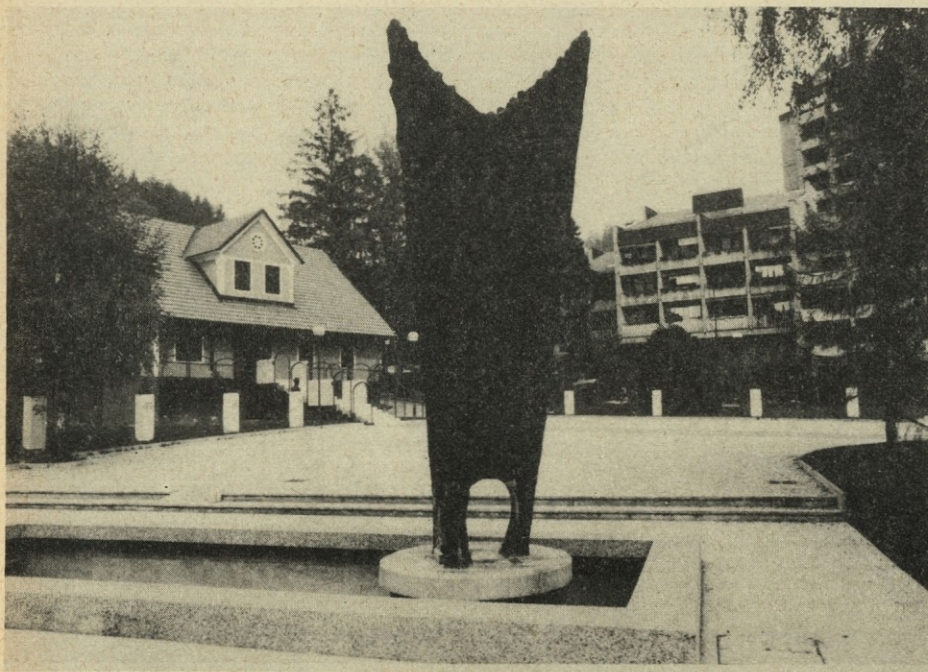
V jami Kotredež je bilo za TOZD RRP Zagorje v okviru osnovnega plana v višini 290.000 ton predvideno, da bomo že v prvem kvartalu v polju 85 pričeli odkopavati z odkopnim strojem ESA-60. To pa ni uspelo, ker nismo mogli zaradi preozkih komunikacij spraviti v jamo rezalnega kolesa tega odkopnega stroja, obenem pa smo imeli težave tudi z nabavo transformatorja.

Sredi tega leta pa smo tudi predvideli v polju 73 priprave z uporabo napredovalnega stroja F 6A za predvideno odkopavanje prve etaže 7. obzora tega polja.

Toda jalovinska odkopna dela, t. j. izdelava prekopa polja 73 na 3. etaži od vpadnika V 73/83, ki povezuje VI. in VIII. obzor, pa do sloja, so v zaostanku, kakor tudi sama izbira in nabava ustrezne transportne mehanizacije, še ni zaključena. To bo vsaj za nadaljnje tri mesece zakasnilo začetek priprav po premo-gu, seveda če bo tudi transportna problematika ustrezno rešena.

Upadanje proizvodnje v jami Loke ter nemogoča sočasna in enakovredna priprava polja 62, v katerem je po ocenah 108.000 ton tehničnih zalog premoga, je predvsem zaradi pomanjkanja denarja za odpiranje in opremo, za kar je potrebnih 892 milijonov din. V tem odkopnem polju, ki naj bi nadomestilo višje ležeče polje 52, katerega smo odkopavali pretežno z rušenjem, bomo morali prvi dve etapi po 20 m etapne višine odkopavati z zasipom in šele zadnjo bo možno v primeru znanih površinskih deformacij odkopati z zasipom. To predvsem zato, ker se bojimo nastanka zemeljskega plazua na področju Repnika ter eventualnega večjega posedanja Vinske skale, ki se nahaja v neposredni bližini naravne soteske Stope, skozi katero tečeta potok Medija in pelje republiška cesta II. reda Trojane - Zagorje.

Ob tem, da se nam je na osnovni etaži v polju 74 ter na 1. etaži polja 85 znatno znižala etažna višina (na cca 7 m) na treh

Center Zagorja je bistveno spremenil svojo zunanjo podobo v zadnjih letih. V bivši Weinbergerjevi hiši (levo) je urejen muzej NOB in rudarski muzej, na desni pa novi stanovanjski blok. V parku so postavili doprsne kipe zaslužnim ženam in moštem.

Foto: B. Klančar

odkopnih čelih v jami Kotredež, tudi zaradi ugašanja proizvodnje v jami Loke, se je močno znižala odkopna storitev ter njej sledeče ostale storitve.

Iz jame Dole, kjer smo prešli od poskusnega odkopavanja v redno odkopavanje, ne da bi že bila zgrajena po projektu predvidena ventilatorska postaja ter urejen transport z gumi trakom in drobilcem, poteka proizvodnja podobno kot v jami Kotredež v provizorijih.

Navedeni provizoriji tudi znatno poslabšujejo stabilnost proizvodnje in otežujejo vzdrževanje potrebne kvalitete varnostne situacije. Ker se je kljub naporom zrušila vrsta predpostavk, na katerih je zasnovan plan, se bo naš kolektiv z vsem nadzorno — tehničnim osebjem moral še

dalje boriti, da bi zagotovil lanski obseg proizvodnje z razliko, da je letošnja proizvodnja pridobljena globlje in v znatno težjih razmerah.

Razmere v TOZD smo temeljito preverili po proizvodno—tehnični, finančno poslovni ter samoupravni strani. V kritični razpravi smo ugotovili, da je za pričakovani izpad proizvodnje 70% vzrokov v zaostajanju investicij, 30% pa je naših vzrokov. Za odpravo teh vzrokov smo izdelali sanacijski program, za njegovo uresničitev so postavljene tudi konkretne zadolžitve in roki.

Leopold Grahek
Marijan Manfred
Andrej Radej

Drenažna vrtina je pri preboju v blok C zadela večji izvor vode

V jami rudnika Kanižarica že od leta 1980 raziskujemo in odpiramo Južno polje. Največji problem pri odpiranju je vodonosna prelomna cona, zaradi katere smo v letu 1983 morali začasno ustaviti dela. Po opravljenih raziskavah in izdelavi dopolnilnega rudarskega projekta "Prekop skozi vodonosno prelomno cono iz bloka A v blok C Južnega polja" smo z deli ponovno začeli v juliju letošnjega leta. Projekt prehoda skozi vodonosno prelomno cono bazira na možnosti drenažne talnih laporjev do nivoja prekopa. S tem namenom je bila predvidena tudi vrtina JV-5/86.

Raziskovalno drenažno vrtino JV-5/86 je GZL TOZD Geotehnična dela začel vrtati dne 8.09.1986. Vrtina je vrtana v smeri prekopa pod naklonom — 30°. Zaradi nevarnosti vdora vode iz vrtine je bila v vrtino vgrajena uvodna kolona premera 168 mm, dolžine 15 m, dodatno pa še tehnična kolona premera 128 mm, dolžine 50,5 m. Obe koloni sta bili zacementirani in preizkušeni na tesnost pod pritiskom 35 barov. Pri nadaljevanju vrtanja je dne 22.09.1986 na globini 84,3 m prišlo do izbruha vode v količini 2400 l/min pod pritiskom 25 barov. Zaradi velikega doto-

ka vode iz vrtine in izriva drogovja smo z vrtanjem prekinili, urejevali pa smo odvodnjavanje do pomožnega črpališča na K-132 m. Glede na situacijo je rudnik Kanižarica takoj organiziral strokovni sestanek, na katerem bi se odločili o nadaljevanju del na vrtini. Dogovorili so se, da se vrtina zacementira, ker vode iz krednega apnenca ni smiselno odvodnjavati. V času iztekanja vode iz vrtine je dotok nihal od 250 do 3500 l/min.

Priprave na cementiranje vrtine so trajale tri dni, kar potrjuje, da izvajalec vrtalnih del ni bil dovolj pripravljen, opremljen in izkušen za opravljanje takšnih del. Vrtino bomo cementirali v prisotnosti komisije. Delo je bilo uspešno izvedeno. V vrtino smo včrpali 2700 l cementnega mleka, kar znaša okoli trikratni volumen vrtine.

Velik dotok vode iz vrtine JV-5/86 je ponovno dokazal, da so iz kredne podlage možni zelo veliki dotoki vode, ki bi jih bilo nesmiselno odvodnjavati.

Andrej Lugarič

Stimulativno nagrajevanje

Po sprejetem sporazumu o delitvi čistega dohodka in osebnega dohodka na nivoju kombinata se je pričelo obširno delo ocenjevanja del in nalog posameznega delavca. To je pomemben del pravilnika vsake temeljne organizacije in delovne skupnosti, ki naj bi bil sprejet do konca tega leta. Toda, zgolj ocena nalog in opravljenih pomeni pridobivanje osebnega dohodka ne glede na rezultate dela. Sistem stimulativnega nagrajevanja, to je odvisnost pridobljenega osebnega dohodka od rezultatov dela, je tisti vsebinski del pravilnikov, od katerega veliko pričakujemo. Inženirji, organizatorji del, psihologi, sociologi in drugi strokovnjaki se nenehno ukvarjajo s problemom stimulativnega nagrajevanja. Iščejo motive za zainteresiranje delavca za boljše delo in sisteme, ki postavijo osebni dohodek v odvisnost od pokazateljev uspešnosti dela, in to posameznika, skupine in organizacije kot celote. V našem kombinatu imamo sprejete take pravilnike, ki pa se iz več razlogov ne uporabljajo v celoti. Analize kažejo, da stimulativno nagrajevanje zajema le manjše število delavcev, predvsem tistih, ki se lahko vežejo na normo ali izvršitev plana, in da ni nobene odvisnosti osebnih dohodkov od doseženih poslovnih rezultatov temeljne organizacije ali delovne skupnosti. Vzrok je deloma v tem, da so v pravilnikih nekatere opredelitve, ki jih ni možno uporabljati v pogojih tako visoke inflacije deloma v tem, da zaradi politike cen električne energije in premoga ni možno vzpostaviti povezave med doseženimi rezultati temeljne organizacije in osebnimi dohodki, ker je doseženi dohodek bolj odraz administrativ-

nega določanja cen kot pa rezultatov dela, deloma pa v tem, da se ne uporabljajo pravi pokazatelji poslovanja, ki naj bi bili odraz delovne in poslovne uspešnosti. V mesecu septembru naj bi torej sprejemali nove pravilnike, v katerih bodo delavci temeljnih organizacij in temeljnih skupnosti opredelili nove ocenitve del in nalog ter dopolnjen, uspešnejši sistem pri-

dobivanja osebnega dohodka v odvisnosti od rezultatov dela. Pri oblikovanju pravilnikov ne smemo izhajati iz stališča, da je bilo vse tisto, kar smo do sedaj imeli, narobe. Zelo trezno je treba oceniti nekatere dosežke na področju stimulativenega nagrajevanja in jih po možnosti izboljšati, predvsem pa je treba oceniti vzroke, zakaj do sedaj stimulatивно nagrajevanje

ni doseglo zaželenega obsega in kvalitete. Dobro bi bilo, da se pri oblikovanju pravilnikov vključijo v delo vsi tisti odgovorni delavci temeljne organizacije, ki lahko prispevajo k vsebini in ki bodo morali uveljaviti ta pravilnik tako, da bo zaživel.

Janko Koritnik

FRANC ŠETINC, član predsedstva CK ZKJ

Tudi v sedanjem težkem času ne pomeni največje nevarnosti dejstvo, da smo se znašli v gospodarski krizi. Neprimerno bolj nevarno bo, če bomo zamudili čas in možnosti za mobilizacijo družbenih ustvarjalnih sil za omejitev negativnih, predvsem dezintegracijskih procesov in za usmeritev celotnega razvoja v socialistično perspektivo.

VIDOJE ŽARKOVIČ, član predsedstva CK ZKJ

Najnovejša gospodarska gibanja kažejo, da se neučinkovitost in nesmotrnost v fiskalnem sistemu ne zmanjšujeta, pač pa poglobljata, kar zavira uresničevanje politike ekonomske stabilizacije. Očitno je, da dosežani dogovori in ukrepi niso dali in ne dajejo pričakovanih rezultatov. Gibanje skupne in splošne porabe v preteklih mesecih to najbolj potrjuje. Če bi odločneje in učinkoviteje ukrepali, se ne bi zgodilo, da pri 97-odstotni rasti dohodka gospodarstva v prvem polletju prispevki za splošno in skupno porabo zrastejo za celih 145 odstotkov. To znaša okrog 290 milijard dinarjev in je enako tretjini akumulacije ali trem četrtinam sprotnih izgub. Na drugi strani ni delež obdavčitev tako imenovanih nedelovnih dohodkov, lastnine in podobnega nič večji.

MILAN KUČAN, predsednik CK ZKS

Spor je treba razrešiti tam, kjer je nastal, z avtoriteto delavskega sveta. Najprej mora vrsto stvari razrešiti delavski svet, šele nato sledijo drugi mehanizmi zaščite, pri čemer sta vlogi osnovne organizacije sindikata in zveze komunistov zelo pomembni. Če konflikti niso razrešljivi znotraj delovne organizacije, se morajo vključiti legitimni organi — družbeni, pravobranilec samoupravljanja in skupščinski zbori združenega dela. Nenormalno je, da o prekinitvi razpravljajo vse družbenopolitične organizacije v občini, zbor združenega dela pa ne.

Osnovni problem je v tem, da osnovne organizacije ZK ne zaznajo problema, ki lahko pripelje do štraj-

ka. Če bi komunisti vedeli, kako aktivirati samoupravne mehanizme za razreševanja konfliktov, bi bilo teh pojavov mnogo manj.

MIHA RAVNIK, predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

V sindikatih menimo, da je treba pripraviti nekatere predloge sprememb zakona o združenem delu. Nobe na prekinitve dela se namreč ne opravi po zakonu o združenem delu, vsaj ne poznamo primera, da bi potekala po načinu, ki je opredeljen v zakonu, kar pomeni, da so vse pre-

kinitve dela nezakonite. Ker pa menimo, da so prekinitve realnost, jih je treba v zakonskih aktih opredeliti tako, da bo jasen odnos do te oblike izražanja nezadovoljstva. S celovito oceno, ki jo pripravljamo, bi radi poiskali vzroke, zakaj v samoupravnih organizacijah prekinjajo delo. Tudi druge družbenopolitične organizacije premalo delajo na tem področju in so premalo vpete v delo z ljudmi v združenem delu. Vse preveč je forumskega dela, manjka pa celovit odnos do delavcev, ki bi morali biti obveščeni o dobrem in slabem.

Rekli so ...

Visoka dnevna proizvodnja premoga

Rudniki rjavega premoga Slovenije so koncem septembra in v prvih dneh oktobra letos dosegli visoke rezultate v proizvodnji premoga. Dne 29. septembra je znašala skupna proizvodnja 9.325 ton, 30. septembra 8.154, 1. oktobra 7.026, 2. oktobra 8.125, 6. oktobra 8.380, 7. oktobra 7.945, 8. oktobra 7.934, 9. ok-

tobra 8.003 in 10. oktobra 8.092 ton. V doseženi proizvodnji so vštete tudi tone pridobljenega premoga na površinskih kopih v Hrastniku in Trbovljah. Kljub temu pa, kot kaže, ne bo mogoče nadoknaditi manjše proizvodnje premoga v preteklih mesecih, ki je sledila nekaterim v glavnem objektivnim težavam.

Rekonstrukcije zasavskih separacij v osvetlitvi najnovejših tehnoloških dosežkov

Znano je, da se pripravljajo obsežne rekonstrukcije separacij Trbovlje, Zagorje, Senovo in morda Laško. Ob takšnih in podobnih rekonstrukcijah preži venomer nevarnost zaradi sprememb potreb tržišča.

Najprej nekaj o tem, na kakšne spreminjene potrebe mislimo. Vrsto let smo v separacijski tehniki snovali priprave premoga, tako kot da bo celotna proizvodnja usmerjena v energetske porabe. Takšne so pač bile v tistem času energetske razmere znotraj, zlasti pa še zunaj naših meja, in nič čudnega, če smo pripravljali temu ustrezne rekonstrukcije na slovenskih separacijah.

V razmeroma kratkem času pa se je kolo porabe zasukalo malodane v nasprotno smer. Naenkrat smo potrebovali večje količine premoga za gospodinjstvo, še več, s proizvodnjo takšnih vrst premoga enostavno nismo mogli zadostiti zahtevam tržišča.

Nehote se danes vprašamo, kaj bi se pravzaprav zgodilo, če bi separacije takrat priredili po omenjeni zasnovi.

Po vsem tem lahko ugotavljamo naslednje: res je, da so nam današnje tržne razmere precej jasne, res pa je tudi, da nam zunanji in notranji vplivi naenkrat obrnejo takšne prilike povsem na glavo.

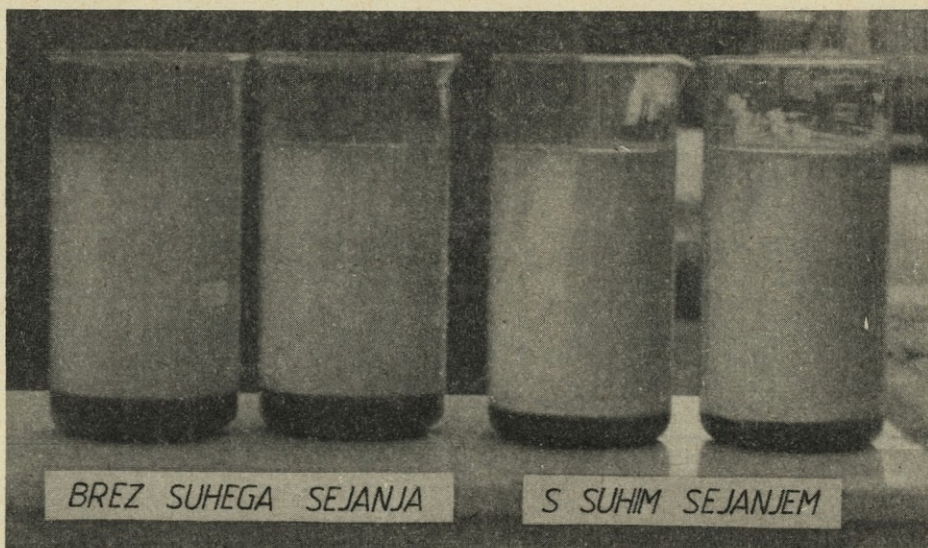
Po vsem tem nam preostane le odločitev za prožne sisteme priprave premoga, to je za takšne postopke, kjer se bomo lahko prilagajali spremenjenim tržnim razmeram.

Z novo tehnologijo suhega sejanja je takšen ventil podan.

Takšen, najnovejši način sejanja namreč omogoča ne samo uporabo grobih mrež kot doslej, temveč tudi mreže z manjšimi odprtini.

S tem sta doseženi obe skrajni možnosti in je prožen postopek na ta način zagotovljen. Bistvo, kot vidimo, je iskanje možnosti za manjšanje odprtine sejanja. Ravno to pa je doseženo s spremenjeno tehnologijo, t.j. s postopkom, ki je bil dosežen na poskusni postaji Lakonca. Skratka, prilagajanje več grobih ali več drobnih vrst je s tako prožnostjo doseženo. Seveda je tu še vrsta drugih načinov prilagajanja v postopkih, ki jih pa zaradi preobširnosti ne opisujemo. Treba je poudariti, da se to prilagajanje nanaša na separacijske postopke, medtem ko so bistveni vplivi tudi v jamski tehnologiji, to pa seveda ni predmet danega opisa.

Potrebno pa je na tem mestu pojasniti, da je takšno spreminjanje upravičeno, če niso oslavljeni ostali tehnološko ekonomski pokazatelji. V to vrsto štejemo tako imenovani separacijski izplen in odpadno vodo. Za razlago si pomagamo z rezultati zagorskega poskusnega sejanja (ki je zaradi dosežkov prešlo v redno obratovanje). Od prej je namreč znano, da je suho sejanje bistveno povečalo separacijski izplen, manj znano pa je, da se je zmanjšal delež odplavljenih delcev v Medijo.

Fotografija kaže primerjavo gostote delcev v odpadni vodi pri suhem sejanju oziroma brez suhega sejanja. Foto: D. Bregant

Za ilustracijo kažemo vzorce odpadne vode, vzete na prelivih v Medijo, in sicer posebej vzorce, ki se nanašajo na suho sejanje, in poskuse, ki se nanašajo na postopek brez suhega sejanja. V laboratorijskih čašah se natančno vidijo razlike med muljem in vodo za časa suhega sejanja in brez sejanja. V odpadni vodi naštetih dni so namreč brez suhega sejanja ugotovili več kot še enkrat večjo gostoto delcev kot ob suhem sejanju.

Strójno tehnološki projekti rekonstrukcije separacije Trbovlje temeljijo na predhodnih ugotovitvah in preizkusih. Podobna tehnologija je predvidena na separaci-

ji Zagorje, Senovo in morda tudi v Laškem. Na ta način lahko govorimo o bistvenih spremembah v naši separacijski tehniki. Zavedati pa se moramo tudi velikih težav pri izvajanju, kajti zasavske premoge lahko štejemo glede fizikalnih lastnosti med najtežje poznane premoge. Zanesljivo lahko ugotavljamo, da imamo pred seboj ne samo tehnološko obsežne, temveč po težavnosti zelo zahtevne spremembe, ki bodo bistveno spremenile podobo, postopke, ekonomske učinke in odpadne vode v naših separacijah.

Franc Cimerman

Letošnje raziskave slojišč premoga v DO RRPS

Ob prehodu v sedanje koledarsko leto smo na vseh naših rudnikih nadaljevali z raziskovalnimi deli po programih in s sredstvi iz preteklega leta, ponekod tudi še s sredstvi iz leta 1984.

Zato nas ni prizadelo, da so bila energetska sredstva, predvidena za raziskave po programu za leto 1986, odobrena šele sredi februarja. Dobili smo le 22% vrednosti predloženega in potrjenega programa. Temu smo rekli I. tranša, prvi obrok. Že koncem prvega polletja so nekateri rudniki porabili denar za raziskave, ki jim je bil dodeljen iz I. tranše. Ker pričakovane II. tranše ni bilo, raziskav pa ne kaže kar tako ustavljati, so si prizadeti rudniki delno pomagali z lastnimi sredstvi, delno pa so jim priskočili na pomoč tisti rudniki, ki še niso imeli angažiranih vseh energetskih sredstev. Sedaj pa si pomagajo tako, da nekatera najnujnejša raziskovalna dela financirajo iz investicijskih sredstev.

Vse raziskovalne vrtine v jamah in s površine je izvrtil Geološki zavod Ljubljana, razen tistih, pri katerih je to posebej omenjeno. Pa si sedaj oglejmo, kje smo letos raziskovali in na kakšen način.

Začnimo z aktivnimi rudniki, to so tisti, iz katerih že pridobivamo premog. Šli bomo v smeri od zahoda proti vzhodu.

Po tem kriteriju je prva jama Loke. Ta je odprta do globine 5. obzorja, ki je približno 55 m pod morsk gladino. Nad tem obzorjem je še nekaj premoga v okolici jaska Loke in pod Vinsko skalo. Vendar tega ne smemo odkopati, da ne porušimo izvoznega jaska in si zapremo dostopa v jamo. Če pa spodkopljemo Vinsko skalo, porušimo Stope, zapremo strugo Medije in cesto med Zagorjem in Trojanami. Za odkopavanje nam torej preostane le srednji del jame. Na grebenu med južno stransko kadunjo in glavno laško kadunjo sedaj odkopavamo še nekaj ostankov premoga nad 5. obzorjem.

V srednjem delu jame Loke smo do aprila 1984 odkopavali premog v južnem krilu glavne loške kadunje v odkopnem polju številka 60. Prišli smo do etaže, ki je 114 m pod morsk gladino. Tu nam je premogovega sloja enostavno zmanjkalo. Že na nekaj zgornjih etažah smo opazovali, da se nam vzhodna meja odkopnega polja izjalovljuje vedno bolj proti zahodni

meji polja. Tako je postajalo odkopno polje v globino vedno krajše. Izjalovitev se je kazala rudarjem s pojavljanjem vse gostejših drobečih jalovih vložkov med premogom. Opuščeno polje je zalila talna voda.

To izjalovitev smo pričakovali in nas ni presenetila. V letu 1977 smo na 5. obzorju nekoliko vzhodno od tega polja izdelali 140 m dolg raziskovalni prekop na meji med poljema 50 in 51, ki je segal 90 m globoko v krovinske plasti južnega krila glavne loške kadunje. Na koncu tega RP-50/51-0 smo zavrtali tri raziskovalne vrtine v tri različne smeri. Prva vrtina z oznako Lj-1/78 je bila vertikalna in je zaradi različnih okvar v vrtini obstala na globini 141 m v krovnem laporju. Ostali dve vrtini sta bili poševni: Lj-2/78 je bila nagnjena proti jugu, Lj-3/78 pa proti zahodu. Obe sta prevrtali prelomno cono, v kateri so bili sledovi premoga.

Še prej, v letih 1970 do 1972, smo na zahodnem koncu jame Loke, tudi na višini 5. obzorja s prekopom P-50-S, dolgim okrog 650 m in nato z našo vrtno ekipo in vrtno gamituro Longyear 34 s šopom od 140 do 200 m dolgih raziskovalnih vr-

tin, skušali doseči premog v severnem krilu glavne loške kadunje. Bili smo prekratki, morali bi podaljšati prekop, kar pa ni bilo več mogoče. Prekop ni bil več prevozen. V sredini kadunje je namreč prečkal govške plasti, v katerih so bili na več mestih glinasto peščen vodonosni vložki, ki so nezadržno zmanjševali svetli profil prekopa. Vzdrževali smo ga samo še toliko časa, da smo se umaknili z vrtno opremo.

Ta prekop opisujem zato, da bi opozoril na dve stvari. S tem prekopom smo spoznali, da je zelo težko brez permanizacije dalj časa vzdržati v vodonosnih peščenih vložkih, ki nastopajo v govških sljudnatih glinah, pa čeprav jih samo prečkamo, da ne govorimo, kaj bi bilo, če bi jih sekali pod ostrim kotom. Drugič, prekop smo detajlno geološko kartirali. K sodelovanju smo povabili tudi prof. dr. D. Kuščerja. V južni polovici prekopa smo v obeh bokih in zlasti v stropu zelo visoko sledili strmi razpoki. Ta razpoka in ugotovljena prelomna cona v omenjenih vrtnah Lj-2/78 in Lj-3/78 sta napotili dr. L. Placerja, da jih je v svojih strukturo geoloških raziskavah zahodnega predela zagorskega slojišča premoga medsebojno povezal in poimenoval zagorski prelom. Ta verjetno seka pod ostrim kotom celotno glavno loško kadunjo.

Da bi spoznali, kakšne so premoške slojne prilike v srednjem delu glavne loške kadunje severno do zagorskega preloma, smo lani nekoliko zahodno od RP-5/51-0 izdelali nov raziskovalni prekop RP-51-0 v krovino južnega krila glavne loške kadunje. Ta je za 60 m daljši od prejšnjega, sega pa 120 m bolj severno, ker je usmerjen bolj pravokotno na smer plasti. Zadnjih 60 m pred koncem, kjer je izdelana vrtna komora, kaplja od vsepovsod voda. Tudi po drugih znakih smo spoznali, da smo prišli iz sivice v govške plasti. Nekaj deset metrov pred komoro je v glinasto peščenem vložku začela v prekop tako močno izrivati tekoča peščena glina, da smo ga sanirali dobra dva meseca. Za toliko časa smo morali prestaviti začetek montaže vrtna gamiture. Iz komore naj bi zavrtali tri vrtnice v tri različne smeri.

Vsaka naj bi bila dolga okrog 300 m. Vendar se je že prva, usmerjena proti jugu pod kotom 65° , ustavila na 74. metru v razmočeni glini s peščenimi in kongomeratnimi vložki. Poskušali smo znova s paralelno vrtno, pa smo jo zaradi podobnih težav kot pri prvi vrtni ustavili že pri 54. metru. Zato smo severni del prekopa začasno opustili in izdelali vrtno komoro v sivici, od koder smo sredi avgusta zastavili prvo, vertikalno vrtno, ki je sredi septembra že prišla na 123. metru do premoga, ki je zelo zdrobljen, skrilav in mestoma pomešan z glino. Sedaj je vrtna na 150. metru še vedno v zdrobljenem premogu, pomešanem z glino. To kaže na bližino preloma.

S temi raziskavami smo začeli posegati v centralni del glavne loške kadunje. Od rezultatov omenjenih in nadaljnjih razis-

Fotografija priznanja, ki ga je dobil rudnik Trbovlje leta 1871 na razstavi industrijskih izdelkov in mineralnih surovin v Trstu.
Preslikava: B. Klančar

kav in od vrednosti, ki jo bo imel rjavi premog v nekaj naslednjih letih, bo odvisna življenjska usoda jame Loke.

Območje med jamo Loke in jamo Kotredež imenujemo **Kotredež – zahod**. Tu smo od leta 1977 dalje z raziskovalnimi vrtnami s površine našli v južnem krilu glavne kotredeške kadunje precejšnje zaloge premoga. V izdelavi je elaborat o zalogah premoga, ki bo verificiral dosežene rezultate raziskav. Letos smo z vrtno Kz-24/86, ki je bila vrtana s površine v bližini kmetije spodnji Robavs v Zavinah, nadaljevali z raziskavami severnega krila glavne kotredeške kadunje, ki smo ga iz jame ugotovili že pred mnogimi leti s prekopoma na Vine obzoru (k 250) in na 4. obzoru (k 20). Vrtna je bila globoka 378 m. Dvakratno ponavljanje krovinske serije sedimentov kaže na tektonske deformacije, prisotne na tem območju. Na koti 97 smo dobili premogov sloj dobre kvalitete, 16 MJ/kg. Debelina sloja po vrtni je 2,5 m. Vrtna je bila vertikalna. Vpad plasti premoga v vrtni je okrog 60° , zato je prava debelina premoga le 1,25 m.

V jami Trbovlje smo v prejšnjih letih z raziskovalnimi vrtnami ugotovili, da med AB poljem in med dolomitnim grebenom, ki se vleče vzdolžno po sredini trboveljske premogovne kadunje, ni samo talna glina, ampak je pod njo na dolomit narinjen premog. Letos izključujemo po tem premogu smerno raziskovalno progo na višini savskega obzorja. Proga poteka v bližini prelomne cone. Na prvi tretjini dolžine smo morali progo začasno zapreti zaradi samovžiga zdrobljenega premoga. Sedaj s progo ponovno napredujemo. Narejene je več kot dve tretjini predvidene dolžine, ki znaša 350 m.

Na predvidenem površinskem kopu v območju Frančiška polja v Trbovljah je bilo izvrtnih pet raziskovalnih vrtn, skupne globine 505 m. Vse vrtnice so prevrta-

le premogov horizont. Poleg vzorcev za kemično analizo premoga so bili odvzeti tudi vzorci različnih hribin za geotehnične preiskave. Geomehanske lastnosti hribin potrebujemo za določitev brežin v projektu površinskega kopa.

V vzhodnem delu jame Ojstro smo v transportnem vpadniku TV-120/20, ki naj bi 5. obzorje (k 120) povezoval z dnom ojstrške kadunje (k 20), v septembru 1984 na koti 56 dobili iz strelne vrtnice najprej izriv razmočene gline, nato pa precejšen dotok vode pod pritiskom. Vpadnik poteka po litotamnijskem apnencu. V zgornjem delu je nekaj večjih pritokov vode, v spodnjem delu pa je popolnoma suh. Naredili smo projekt raziskovalnih vrtn in začasnega črpališča ob vpadniku, ker smo pričakovali, da bomo z vrtnami navrtali zelo vodonosni dolomit. Po zavrtanju dveh vrtn smo ugotovili, da je dolomit verjetno še daleč in da načrtovana tretja vrtna na svoji predvideni dolžini morda sploh ne bi zadela v dolomit, ali pa bi dolgo vrtala po kontaktu med apnenecem in dolomitom. S sprotnim analiziranjem vzorcev iz vrtn in s prostorsko predstavitevjo dobljenih podatkov smo prihranili izdelek za tretjo vrtno. Za to se moramo v veliki meri zahvaliti našemu kemijsko-tehnološkemu laboratoriju, ki nam je po potrebi še isti dan, ko je dobil vzorce, posredoval rezultate.

V poštrev bi prišla edino vrtna v smeri napredovanja vpadnika, vrtana z majhno vrtno gamituro, na primer z Diamecom.

V zahodnem delu jame Ojstro pa nam je v drugem poskusu uspelo zavrtati z domačo vrtno ekipo iz talninskega dela Javor sloja s kote 160 poševno navzgor usmerjeno vrtno (naklonski kot 70°) v vodonosni litotamnijski apnenec, ki smo ga navrtali neke pri koti 245. Vrtna je

zastavljena v dolomitu in je preko talne glinice, premoga, krovnege laporja in sivice do vstopa v litotamnijske apnenec zacevljena, naprej po apnencih so cevi perforirane. Prvih nekaj dni je iztekalo iz vrtine okrog 300 l vode v minuti, nato pa se je količina vode zmanjšala na 48 l/min. Verjetno se je vrh drenažne cevi zamašil. Ta voda bi sicer ogrožala odkope v južnem delu Terezija II polja in v zahodnem delu Javor sloja. Trenutno pripravljajo ustje vrtine za merjenje pritiska vode.

V jami Hrastnik smo iz drenažne proge na koti 90 v območju A polja zavrtali v profilih po ordinatah 4550 in 4650 po dve poševni vrtini za raziskavo slojišča premoga pod 7. obzorjem. Najgloblja vrtina je prišla iz premoga na koti -60. Sedaj vrtamo v profilu po ordinati 4730 že drugo poševno vrtino. Te vrtine kažejo, da se slojišče premoga v tem območju južno od abscise - 500 strmo spušča v globino v normalni debelini okrog 25 m, vendar ne kontinuirano, ampak je pretrgano in deformirano s prelomi. Skoki ob prelomih so večji od debeline premoga. Če pri normalnih pogojih je poševno vrtanje zahtevnejše od vrtanja vertikalnih vrtin. Če pa nastopajo v poševnih vrtinah še prelomne cone, postane vrtanje izredno težavno. Zato je skupna dolžina letšnjih petih vrtin le okrog 650 m, čeprav sta bili v prvem četrtletju angažirani dve vrtalni garnituri.

V Jami Dol smo vrtali z domačima vrtalnima ekipama. V vzhodnem sektorju, imenovanem tudi Morave, ki meji z rudnikom Laško, smo iz komore na ordinati 7540 zavrtali še zadnjo vrtino iz serije osmih vrtin, ki so bile vrtane v tem sektorju iz smeme proge po laških laporjih na višini savskega obzorja. Vrtali smo v letih 1984, 1985 in 1986. Vrtine so bile dolge do 200 m. Vrtane so bile iz štirih komor, horizontalno, poševno navzgor in navzdol. Večina je prišla do psevdosiljskih plasti, to je v talnino premoga, vendar so dobile samo sledove premoga.

Rudarjem v Laškem trda prede. Zadnja leta jim je začelo zmanjkovati premoga. Ves zahodni del jame, od koder je prihajal pretežni del proizvodnje, je začel ugašati.

Raziskave so jih izdale, ker so bile napačno vrednotene. Nekaj zalog premoga je le še v polju Jedert. Najbolj perspektiven je postal srednji del jame, kjer so pred kratkim končali štiriletno izdelavo smerne raziskovalne proge na koti 196. Dolga je približno 1000 m in zajema Liša polje na zahodu in Vzhodno polje na vzhodu. Ta predel je ocenil za perspektivnega tudi dr. L. Placer pri strukturo-geološkem proučevanju zahodnega in srednjega dela premogišča v Laškem v letih 1984 in 1985. Proga je speljana severno od produktivne mednarivne cone večinoma po keratofirju in delno po psevdosiljcu. Iz nje smo izdelali tudi dva raziskovalna prečnika proti jugu, ki sta v mednarivni coni naletela na premog. Prečnik v vzhodnem delu polja Liša je dvakrat presegal premogov sloj, ker se nahaja v obliki sinklinale. Debelina premoga je 2 m in 5 m.

Prečnik v Zahodnem polju I je presegal samo enkrat premogov sloj, vendar v debelini 10 m. Prečnik v Vzhodnem polju še ni izdelan. Iz teh prečnikov bomo vrtali raziskovalne vrtine v različne smeri.

Letos si je rudnik Laško nabavil vrtalno garnituro Diamec. V prvi polovici leta so se štirje njihovi delavci usposabljali na tečaju za vrtalce, ki ga je organiziral naš Rudarski šolski center v Trbovljah. Pred kratkim so pričeli poskusno vrtati v Jedert polju.

Izdelujemo rudarski projekt raziskovalnih vrtin, ki bodo po dr. L. Placerjevih geoloških proučevanjih premogišča v Laškem zajele vsa tista območja, kjer pričakujemo večje zaloge premoga. Z raziskovalnimi vrtinami bomo verifikirali naša pričakovanja.

V jami Senovo smo nadaljevali izdelavo raziskovalne proge proti polju Dol na koti 50. Proga gre po litotamnijskem apnencu od zahoda proti vzhodu in bo predvidoma dolga 650 m. Sedaj je izdelane okrog 300 m. Premogov sloj se vleče severno od nje 50 do 100 m. Iz te proge vrtamo raziskovalne vrtine poševno navzdol, da bi dobili premog okrog kote 0. Doslej so izvrtali tri vrtine. Prva, najbolj zahodna vrtina, je sicer dosegla predvideno dolžino, vendar je bila usmerjena preveč zahodno in je bila zaradi tehničnih težav ustavljena v krovnem laporju. Druga vrtina je bila z istega stojišča usmerjena bolj proti severu in je prevrtala 10 m debel premogov sloj na predvideni lokaciji. Tretja vrtina je bila zastavljena iz druge komore in je prevrtala 10 m debel premogov horizont, ki pa vsebuje le slabih 5 m premoga, ostalo so glinasti vložki. Z iste lokacije smo pričeli vrtati četrto vrtino. Vrtino iz druge komore naj bi pojasnili geološko zgradbo v srednjem, najbolj tektonsko deformiranem delu polja Zakov.

V jami Kanižarica smo letos nadaljevali lanskoletne raziskave II. sloja premoga v bloku A v Južnem polju. V jugovzhodnem delu bloka A smo del tega sloja že odkopali. V severozahodnem delu tega bloka smo iz hodnika po III. sloju premoga zavrtali skupno 800 m vrtin za raziskavo razsežnosti tega sloja. (Hodnik, proga to sta imeni za rudarski rov, širine in višine 2,5 do 3 m).

Nato smo iz hodnika po spodnji plošči IV. sloja premoga, ki vodi proti novemu črpališču na koti -138, zavrtali poševno navzdol usmerjene vrtine za ugotovitev lokacije vodonosnega krednega apnenca in navzgor usmerjene vrtine za določitev lege IV. sloja premoga.

Skupno smo izvrtali nekaj nad 800 m vrtin. Te raziskave smo delali v vamostnem območju vdora vode, ki je v letu 1976 zalila celotno jamo. V letu 1985 je bil namreč varovalni faktor po ponovnem proučevanju hidrogeoloških razmer zmanjšan od 2 m na 1,5 m/bar. To pomeni, da se je potrebna debelina varovalne plasti zmanjšala za 25 %. Sedaj opravljamo ovrednotenje podatkov teh raziskav, ki naj pokažejo, kateri del IV. in III. sloja

premoga bo v tem predelu še možno varno odkopavati.

V Kanižarici imajo lastno vrtalno ekipo, zato so vse te raziskave naredili sami.

Le vrtine, ki so potrebne za varen preboj prekopa iz A bloka v C blok preko vodonosne prelomne cone v B bloku v Južnem polju, izdeluje GZL. Prva vrtina je bila vrtana s čela prekopa poševno navzdol pod kotom 30° in je na dolžini 84,3 m naletela na močan vodni izvir (2400 l/min s pritiskom okrog 25 bar). Sedaj vrtamo z istega stojišča bolj položno vrtino, ker nimamo namena odvodnjavati vodonosni kredni apnenec, ampak le talninski lapor.

S tem smo prešli vse naše aktivne premogovnike. Poglejmo sedaj še raziskave na lokacijah nekdanjih premogovnikov v Ilirski Bistrici in Globokem.

V Ilirski Bistrici je GZL zavrtal tri raziskovalne vrtine s površine v območju 5. bloka po študiji Rudisa, kjer so predvidene največje zaloge. V dveh vrtinah so ugotovili na globinah 53 in 78 m po 3 m debel sloj lignita s kurilnostjo nekaj nad 6 MJ/kg v dostavljenem stanju, ki vsebuje okrog 57 % vlage, 12 % pepela in 0,4 % žvepla. Povsem posušen lignit pa bi imel 18 MJ/kg. Tretja vrtina v plitvejšem delu bloka je dala le sledove slabega lignita.

V vseh treh vrtinah je ugotovljena od površine do lignita homogena sivkasta glina, primerna za izdelavo gradbenega materiala in kot izolacijski material.

V Globokem potekajo intenzivne rudarske raziskave od novembra 1984 dalje. Do sedaj je bilo izdelanih skupno 870 m vpadnikov in prog.

Letos je bilo izdelano 363 m raziskovalne smeme proge na koti 157, večinoma po glavnem sloju lignita. Ta sloj ima v krovni vodonosne peske, ki jih odvodnjavamo z vtisnimi filtri. To so vrtine, zavrtane v strop proge. V lignitu so vbetonirane uvodne kolone. Iz lignita v peske je zavrtane še 1,5 m vrtine. Vanjo je vtisnjena perforirana cev, premera okrog 9 cm, ki je ovita s fino mrežo, da ne more iztekati pesek, ampak samo talna voda. Perforirana cev je pričvrščena na uvodno kolono.

V marcu in aprilu smo zavrtali sedem raziskovalnih vrtin, globine 16 do 80 m. Skupna dolžina vrtin je 378 m. Vrtine so dale v neposredni okolici raziskovalnih rudarskih del podatke o mikrotektoniki, o debelini glavnega sloja lignita, ocenili smo zaloge lignita v območju predvidenih poizkusnih odkopov, ki znašajo 100.000 ton in so A in B vrste. Projektantu pa je s temi novimi podatki omogočeno projektiranje nadaljnjih rudarskih del.

Za zaključek še tole:

Za vse letošnje raziskave slojišč premoga smo v DO RRPŠ porabili približno 1 milijardo 300 milijonov din energetskih sredstev. Koliko smo porabili drugih sredstev, pa še nimamo zbranih podatkov.

Anton Bregant

Kakšna dela izvaja Geološki zavod na rudniku Hrastnik

Na podlagi zbira planov temeljnih organizacij v sestavi DO RRPS je delavski svet delovne organizacije dne 23.12.1985 potrdil načrt izkopa premoga za rudnike rjavega premoga Slovenije v višini ton 1.815.000, kar je 95.000 manj, kot je bilo predvideno po srednjeročnem programu. Zaradi tega je delavski svet DO RRPS zadolžil tehnično vodstvo, da vложи vse napore za angažiranje delavcev iz drugih DO (predvsem GZL) za izkop 95.000 ton premoga.

Delavski svet TOZD Rudnik rjavega premoga Hrastnik je za leto 1986 ob upoštevanju odprtosti jam, števila delavcev in predvidenih montangeoloških ter tehničnih pogojev dela sprejel načrt izkopa premoga v višini 510.000 ton, ta pa odstopa od načrtovanega v srednjeročnem planu za 70.000 ton.

Na podlagi sklepa delavskega sveta DO RRPS smo takoj navezali stike s tehničnim vodstvom GZL, s katerim smo pričeli razgovore, kako bi razliko 70.000 ton premoga nadoknadili z vklju-

čtviijo delavcev Geološkega zavoda Ljubljana v proizvodnjo premoga.

V prvi fazi smo bili soglasni, da mora GZL s svojimi delavci zagotoviti izkop premoga v višini 66.000 ton. Dogovorili smo se tudi, da GZL etaže pripravi in nato prične z odkopavanjem premoga. Priprave in odkopavanje naj bi potekalo po potrjenem rudarskem projektu "Odkopavanje Kotnega polja zahodno od ordinate 5100 na prvi etaži pod V. obzorjem (138) in odkopavanje opuščene premogovega stebra v Južni luski nad koto 147,5". Izvajanje del po navedenem projektu bi se moralo pričeti v začetku leta 1986, vendar so se pojavile različne težave s strani GZL, pa tudi z naše. Tako so se dela pričela šele v marcu in še to s premajhno obložitvijo, povprečno je bilo na delu osem delavcev na dan, po dogovoru pa bi jih moralo biti na delu 50 dnevno.

Skozi leto, vključno mesec september, GZL iz različnih vzrokov ni bil v stanju zagotoviti dogovorjenega števila delavcev s potrebno kvalifikacijo.

Po ogledu so ugotovili, da s tega mesta ne morejo izdelovati vpadnika. Po dogovoru so prijemališče za izdelavo vpadnika predstavili 10 m proti jugu, tu so izdelali križišče cca 4 m vpadnika 161/138, pričela je dotekati voda cca 400 l/min, nastal je zrušek in z izdelavo vpadnika niso mogli nadaljevati. Ker je prijemališče za izdelavo nadkopa 138/161 zmanjkalo, smo koncem septembra morali izdelati nov rudarski projekt za odkopavanje premoga vzhodno od ordinate 5100.

Od marca do vključno septembra 1986 so izdelali z delovniki, ki so razvidni v gornji tabeli, sledeča dela: 83 m lesne proge, 7,3 m prečne proge, 30 m nadkopa, 21,5 m šahta, 4,5 m vpadnika, 22,5 m prečne proge, 57 m glavne proge, 4,5 m lesne proge in 100,5 m obnove (pretesarba) prog. To je skupaj 173 m prog, 34,5 m nadkopa, 21,5 m šahta in obnova 100,5 m prog.

Do vključno septembra 1986 so iz navedenih priprav nakopali 1695 ton separiranega premoga, po načrtu pa bi ga morali nakopati cca 26.000 ton.

Trenutno izvaja GZL v TOZD RRP Hrastnik sledeča dela:

- izdelava glavne proge v Južni luski Kotnega polja na koti 161,
- izdelava lesne proge v Severni luski Kotnega polja na koti 138,
- dve vzdrževalni številki v Kotnem polju,
- izdelava lesne proge v Srednjem sektorju zahodno od ordinate 5100,
- izdelava glavne proge v Srednjem sektorju zahodno od ordinate 5100,
- izdelava zračnega kanala na koti 95
- Srednji sektor,
- obzidava prekopa na VII. obzorju
- investicije.

Načrtujemo, da bi GZL pričel z odkopavanjem v Severni luski Kotnega polja na koti 138 v decembru tega leta.

Tako bo GZL nakopal cca 3500 ton premoga, načrtovano pa je bilo 66000 t.

Za takšno razliko v doseganju proizvodnje so vzroki delno že obrazloženi, dodatno pa lahko še poudarim, da lokacija opisanega nadkopa ni bila primerna, da se delovišča niso redno oblagala, da je bil pretežni del delavcev premalo usposobljen za taka dela, prisotni so bili še nekateri manjši operativni problemi.

Za leto 1987 načrtujemo, da bo GZL v jami Hrastnik izkopal 70.000 ton premoga. Za to proizvodnjo so zagotovljene odkopne kapacitete in upamo, da bo GZL z našo pomočjo in tesnim sodelovanjem to tudi dosegel.

Jože Vidmar

Iz naslednje tabele je razvidno stanje izvršenih in število dogovorjenih delavnikov:

Mesec	dogovorjeni		izvršeni	
	delav./dan	delav./mesec	delav./dan	delav./mesec
Marec	50	1150	8	183
April	62	1426	24	520
Maj	62	1302	36	875
Junij	70	1540	32	914
Julij	95	1900	32	877
Avгust	100	2200	35	973
September	110	2530	36	1011
	78	12.048	29	5353

Da je prišlo do takšne razlike med številom dogovorjenih in dejansko izvršenimi delavniki je več vzrokov. S strani GZL so: v določenem času, ko bi moral delavce stacionirati na področje gradbišča, verjetno ni imel na voljo zadostnega števila delavcev z ustrežno kvalifikacijo strukturo, visok odstotek izostalih z dela, velike težave z nastanitvijo delavcev, v začetku pa so bile težave tudi s prevozom delavcev na delo in z dela.

Z naše strani pa so bile težave predvsem v:

— nepravočasni usposobitvi moštvene kopalnice in ostalih spremljajočih naprav in priprav (delavci GZL so se kompletno preselili iz moštvene kopalnice Hrastnik v moštveno kopalnico na Dol, dne 14.3.1986);

— prevozu delavcev GZL od jaška Dol do jaška Hrastnik in obratno.

Začetek del je zahteval obložitve vzdrževalne številke na V. obzorju, ki bi pretesarila križišče nad vpadnikom 147/138,

zaradi lažje dostave materiala na odkopno etažo. Zatem so dela potekala takole:

— Ena delovna številka je pričela izdelovati lesno progo, ki je potekala v premogu in nekaj v jalovini. Izdelala jo je 83 m. Na stacionaži 83 m je pričela izdelovati nadkop 138/161 in ga je izdelala 30 m. Ker je bil nadkop lociran ob starem delu in delno zaradi nestrokovnega dela, je na dolžini 30 m nastal zrušek. S tem je bila nategnjena v porušeni material voda, tako da se zruška ni dalo sanirati. Po ogledu in nato dogovoru smo to delovišče ustavili in se dogovorili, da se ta nadkop izdela (še okoli 35 m) s kote 161, to je od zgoraj navzdol.

— Medtem je druga delovna številka izdelala presipni jašek 138/161 in prečno progo do krovline. Na koncu prečnice je pričela delovna številka, ki je izdelovala omenjeni nadkop, z izdelavo križišča, da bi pričela z izdelavo vpadnika, to je dokončno izdelavo nadkopa 138/161. Že pri izdelavi križišča je nastal zrušek iz istih razlogov kot pri izdelavi nadkopa.

Rebalans plana graditve objektov elektrogospodarstva in premogovništva

Po predhodnem usklajevanju je Odbor za plan in razvoj ISEP, na predlog sklepa 13. seje DS SOZD EGS, na svoji 21. seji dne 30.9.1986 sprejel rebalans plana graditve objektov elektrogospodarstva in premogovništva ter raziskav za leto 1986. Rebalans je v skladu z obveznostjo, sprejeto ob sprejemanju letnega plana graditve objektov za leto 1986, da se namreč v septembru letni plan graditve objektov novelira v obliki rebalansa. Rebalans bo dokončno veljaven, ko ga bo obravnavala in potrdila skupščina ISEP.

Rebalans letnega plana temelji na sledečih izhodiščih:

— Pritok sredstev je narejen na novih izhodiščih povišanja cene od 15.7.1986. Učinek tega povišanja pomeni v primerjavi s prejšnjim planom 38 % več sredstev. Končno razpoložljiva energetska tranša pa je le za 4 % višja od veljavne po letnem planu. Razlog za to je v tem, da se v rebalansu ne upošteva tako imenovanih dodatnih sredstev za garancije (v prej veljavnem planu je znašal ta delež 31 %).

— V virih sredstev so povečani viri iz bencinskega dinarja in naftnega dinarja in sredstev PPS (prispevek iz prodaje komercialnega premoga). Vsa ta sredstva so namenjena izključno za raziskave v obeh REK-ih.

— V obveznostih je zajeta nižja postavka za odplačilo tujih kreditov. Izločene so namreč obveznosti za NEK, ker so te v tekočem letu vezane na stroške reprograma. Ti pa obremenjujejo elektroenergetsko bilanco.

— Celotna obračunana amortizacija se ni upoštevala kot realen vir za gradnjo. Zaradi nenehnih likvidnostnih problemov se je del amortizacije izkazal kot sredstva, namenjena za premostitev motenj v poslovanju sistema.

Na osnovi teh izhodišč so bila na usklajevalnem sestanku z investitorji, glede na njihove zahteve, izbalansirana sredstva iz različnih virov in obveznosti.

Poudariti je treba, da so zahtevki DO RRPS in DO TET za dodatna sredstva

za investicijska vlaganja kot tudi za sredstva za raziskave v celoti sprejeti (razen za delovno skupino za investicije v DO TET), kar v splošnem pomanjkanju sredstev kaže na interes družbe za nemoten potek naših investicij in raziskav, od česar je odvisna bodoča proizvodnja. Takšna opredelitev pa nas, delavce REK EK-a, obvezuje, da bodo izredno visoka sredstva racionalno uporabljena, še posebej pa, da bodo objekti zgrajeni v predvidenem roku in da bodo naložbe dajale predvidene fizične in ekonomske efekte.

Višina z rebalansom plana namenjenih sredstev za posamezne naložbe je prikazana v naslednjih tabelah:

— Tabela 1: rebalans plana investicij v DO RRPS z dne 29.8.1986.

— Tabela 2: rebalans plana raziskav v DO RRPS z dne 29.8.1986.

— Tabela 3: Rebalans plana investicij v DO TET z dne 19.9.1986.

TABELA 1

REBALANS PLANA INVESTICIJ DO RRPS z dne 29.8.1986

Zap. št.	NAZIV OBJEKTA	Prvotna tranša	Obstoječa tranša	Angažirana do 1.8.	Poraba od 1.1.—1.8.	Dodatni zahtevek	Nova tranša	Predvidena poraba iz vseh virov (PPS, ND, OVSL)
1.	RRP Hrastnik	3.379.000	3.150.050	2.956.445	1.561.775	—	3.150.050	3.150.050
2.	RRP Trbovlje	2.571.018	2.551.018	2.285.298	1.185.809	—	2.551.018	2.551.018
3.	Sep. Trbovlje	316.130	300.324	148.975	124.792	—	300.324	300.324
4.	RRP Zagorje 6-8. ob.	1.954.227	1.679.265	977.184	510.851	270.735	1.950.000	1.950.000
5.	nižjekalor. Kotredež	484.395	460.175	358.236	—	—	460.175	460.175
6.	Sanacija Kotr.	152.593	152.593	119.148	94.976	—	152.593	186.580
7.	RRP Senovo	592.878	473.234	181.431	154.898	—	173.234	661.757
8.	RRP Kanižarica	589.100	431.000	219.948	197.970	—	431.000	431.000
9.	RRP Laško	22.100	22.100	22.100	22.100	—	22.100	22.100
10.	Sep. Zagorje	—	70.000	—	—	—	70.000	200.000
11.	Družbeni standard	109.000	109.000	109.000	109.000	—	109.000	109.000
SKUPAJ		10.170.441	9.398.759	7.377.765	3.962.171	270.735	9.669.494	10.021.804

Upoštevana so energetska sredstva. Že zagotovljena oziroma angažirana pa so še:

Sanacija Kotredež	PPS	33.987
RRP Kanižarica	ND	5.285
RRP Senovo	PPS	188.523
Sep. Zagorje		130.000
Skupaj		357.795

Območna vodna skupnost Ljubljana — Sava

TABELA 2

REBALANS PLANA RAZISKAV DO RRPS z dne 29.8.1986

	Prvotna tranša	Angažirano	Poraba	Dodatni zahtevek	(v 000 din) Nova tranša
1. RRP HRASTNIK	312.828	242.692	133.899	80.000	392.828
2. RRP TRBOVLJE	193.191	193.191	92.960	—	193.191
3. RRP ZAGORJE	179.197	171.596	86.555	70.000	249.197
4. RRP SENOVO	215.077	215.077	87.099	100.000	315.077
5. RRP GLOBOKO	416.774	416.774	393.745	250.000	666.774
6. RRP LAŠKO	174.356	144.774	144.240	90.700	265.056
7. RRP KANIŽARICA	155.152	110.148	109.030	130.000	285.152
8. Opuščenji premogovniki	10.194	10.194	10.194	—	10.194
SKUPAJ:	1.656.769	1.504.028	1.057.722	720.700	2.377.469

TABELA 3

REBALANS PLANA INVESTICIJ DO TET z dne 19.9.1986

Zap. št.	Naziv objekta	Prvotna tranša	Obstoječa tranša	Angažirano 1.1.—1.7.86	Poraba od 1.1.—1.7.86	Dodatni zahtevek	(v 000 din) Nova tranša
1.	TE-TO Trbovlje	367.280	367.280	313.821	82.434	—	334.682
2.	Stikališče 110 kV raz. in rekonst.	500.000	500.000	—	—	—	350.000
3.	Deponija premoga	51.000	51.000	17.027	15.778	—	51.000
4.	Popravlilo KPE generator	—	—	—	—	80.000	80.000
5.	Investicijska dokumentacija						
—	TE-TO Trbovlje	20.000	20.000	—	—	—	20.000
—	DP Lakonca	3.000	3.000	—	—	—	3.000
—	Aneks KPE	—	—	—	—	—	25.000
—	rekonstrukcija ST turbine						
	TET II	—	—	—	—	—	10.000
	SKUPAJ DO TET	941.280	941.280	330.839	98.212	80.000	873.682

Pavel Kovač

Razmere v TOZD Gramat

V devetmesečnem poslovanju letošnje-ga leta doživlja TOZD GRAMAT sanacijo svojega stanja. Vse dosedanje delovanje temeljne organizacije, če imamo v mislih čas od končanja rekonstrukcije opekame pa do danes, je TOZD doživel nekaj organizacijskih sprememb — zadnja je vključitev v DO RGD kot temeljne organizacije. S finančnega vidika pa se je TOZD vseskozi borila za pozitivni rezultat, kar pa ji v zadnjih letih ni uspelo. Finančno problematično se je vseskozi prikazovala osnovna dejavnost opekame, ki je kljub prvim letom po rekonstrukciji, ko je dosegala nivo planirane proizvodnje, poslovala z izgubo v največji meri zaradi administriranja cen in prehitre rasti cen energije (do leta 1980). Od leta 1981 pa je začela proizvodnja padati iz razlogov, ki so podani v analizah poslovanja, posebej pa še zaradi prehoda kurjenja tekočih goriv (mazuta) na trda goriva (premogov prah) in visoke cene energije.

Tako je na drugi strani padanje količinske proizvodnje zopet povzročilo izgube, ki jih v letih 1984 in 1985 nista mogla pokriti niti kamnolom niti grad-

bena skupina, nakar je sledila izdelava sanacijskih programov. Izgubo za leto 1985 so tozdu solidarno pokrivali tozdi v DO RGD, medtem ko po zaključnem računu za leto 1984 izguba ni bila pokrita do 13.6.1986.

Samoupravni organi so skladno z zaključki sanacijske komisije začeli takojšnji postopek saniranja izgube za leto 1985 in s tem samo sanacijo stanja TOZD.

Razmišljanja, da bi opekama delovala in proizvajala še naprej, so skoraj odveč, ker moramo imeti pri tem v ospredju osnovni element, to je povečanje proizvodnje na 10.000.000 enot opečnih izdelkov. Ko pa se seznanimo, kakšna bi bila potrebna finančna sredstva za rekonstruirano elektro-strojno opremo, ki je popolnoma dotrajana, s tem kako bi ta sredstva pridobili, kakšne so nadaljnje možnosti in perspektive te dejavnosti ter s še drugimi sistemskimi vprašanji, ki so značilna za vse slovenske opekame, je razmišljanje o nadaljnjem obstoju opekame, in to v sedanji organiziranosti, več kot vprašljivo.

Na dlani je bila torej pravilna odločitev samoupravnih organov TOZD, da s 1.1.1986 preneha s proizvodnjo opeke, medtem ko pa ostali dve enoti — kamnolom in gradbena skupina prikazujeta ekonomsko upravičenost nadaljnega obstoja.

Po sprejetem sanacijskem programu za leto 1985 in programu ukrepov za odstranitev vzrokov za nastalo izgubo smo uspeli z mnogo napora izgubo pokriti šele 13.6.1986, in to: z odpisom terjatev TOZD v okviru SOZD REK EK v višini 11.536.841,00 din in predčasnim odpoklicem sredstev pri skladu skupnih rezerv gospodarstva SRS v višini din 43.611.392,95.

Po programu ukrepov smo tako ustavili proizvodnjo opeke na opekami, razporedili smo delavce v druge tozde v DO in SOZD REK EK ter izven SOZD; odprto je le vprašanje razporeditve še sedmih delavcev (med temi so tri v porodniškem staležu), ki so sedaj razporejeni na dela in naloge pri gradbeni skupini. Odprodaja osnovnih sredstev in opreme ter neuporabnega reprodukcijskega materiala

je v teku, namembnost prostora opekame pa bo namenjena tozdom DO RGD.

Poteka tudi še nadaljnja organiziranost TOZD GRAMATA. Komisija, imenovana za rešitev tega vprašanja, je že izdelala in uskladila varianto delovne enote v TOZD RIG, o čemer so zavzele enotna stališča tudi družbenopolitične organizacije tozda.

Sedanje in trenutne razmere na tozdu so zelo težke. Obvladovanje vseh tekočih poslovnih nalog, reševanje proizvodnih

problemov, realizacija vseh nalog po sancijskem programu je že skoraj nemogoča, če pomislimo, da delavci na tozdu poleg tekočih opravil za tozdu, opravljamo tudi naloge za stanovanjsko zadrugo.

Cilj vseh zaposlenih na TOZD GRAMAT je, da letošnje leto zaključimo brez izgube. Vendar je letošnji problem tudi v tem, da bomo poslovno leto težko zaključili uspešno, ker se še vse fiksne obremenitve in stroški opekame pojavljajo skozi celo leto.

Ana Klenovšek

Problematika varstva pri delu

Varstvo pri delu obsega pravice in obveznosti delavcev in njihovih organizacij združenega dela, da ustvarijo in zagotovijo tako delovno okolje, delovne in življenjske razmere, ki zagotavljajo fizično in moralno integriteto delavca pri delu.

Varstvo pri delu je skupek ukrepov, postopkov in opravil, s katerimi si delavci v organizacijah združenega dela ustvarjajo in zagotavljajo varno delovno okolje, vame delovne in življenjske razmere.

Predvidevamo, da je varstvo pri delu zagotovljeno, če delavci v organizacijah združenega dela izvajajo predpisane tehnične, zdravstvene, socialne, vzgojne, pravne in druge varstvene ukrepe, upoštevajo normative, standarde in tehnične predpise. S tem preprečujejo in odpravljajo vzroke, zaradi katerih lahko pride pri delu do poškodb in zdravstvenih okvar.

Varno delovno okolje in vame delovne razmere so zagotovljene, če delavci ob ustrezni pazljivosti, ustrezni strokovni in delovni sposobnosti pri opravljanju svojega dela uporabljajo predpisane varstvene priprave in naprave.

Delavec sme samostojno opravljati, voditi ali nadzirati dela, če je ustrezno strokovno usposobljen in če je ustrezno opravljen preizkus njegovega znanja.

Predhodno navedeni pogoji za varno delo so najbistvenejši in morajo biti izpolnjeni.

Posebni pogoji dela v jamah zahtevajo posebne varnostne ukrepe kakor tudi strogo disciplino pri izvajanju ukrepov. Posledice nepravilnega dela so v jamah izredno težke zaradi pojavov nevarnih plinov, povečanih tlakov, omejenosti delovnega prostora, prisilne drže itd.

Pri proučitvi statističnih podatkov o vzrokih nesreč kaže, da je vzrok za nastanek nesreč "višja sila" minimalen in se giblje v okviru enega odstotka vseh nesreč.

Za vse ostale nesreče pri delu (99 %) pa kažejo statistični podatki, da so nastali zaradi nepravilnega dela, nespoštovanja predpisov in navodil ter slabih pogojev dela. 75 odstotkov nesreč se primeri predvsem zaradi osebnega faktorja samih de-

lavcev oziroma delavcev, ki odgovarjajo za varnost drugih in le 25 odstotkov nesreč je takih, na katere vplivajo težji pogoji dela.

Ni nujno, da vsako nepravilno delo ali delo, pri katerem ne spoštujemo varstvenih ukrepov, povzroči nesrečo. Predstavlja pa stalno nevarno situacijo, ki ob določenih pogojih povzroči nesrečo. Statistično je ugotovljeno, da na določeno število nevarnih pojavov kot posledica nepravilnega dela ali kot posledica slabih pogojev dela pride določeno število lahkih nesreč. Da pride do težke nesreče, ki je lahko tudi smrtna, je potreben samo še dodatni vzrok.

V letu 1986 se število nesreč povečuje v primerjavi s preteklimi leti. Tako se je primerilo v prvem polletju v DO RRPS in DS SOZD REK EK 562 nesreč, porast za 10% v primerjavi z letom 1985 (devetmesečni še niso obdelani; stanje se je po oceni poslabšalo).

V tretjem trimesečju se je primerila ena smrtna nesreča v RRP Zagorje v Kotredškem rovu, tri hujše nesreče v RRP Hrastnik in ena hujša v RRP Zagorje.

Pri analizi nesreč pri delu je ugotovljeno, da so nastale nesreče predvsem zaradi kršenja in neupoštevanja navodil tako s strani delavcev kot tudi nadzornega osebja, saj sta se huje poškodovala tudi dva nadzornika. Pri tej nesreči je nedvoumno kršenje navodil.

Nadaljnja ugotovitev je, da nastajajo nesreče zaradi pomanjkljive usposobljenosti delavcev in tudi nadzornikov. V posameznih primerih sledi tudi iz nezainteresiranosti posameznikov.

Pojavljali so se nevarni pojavi in nepravilnosti:

- ogrevanje premoga in jamski ognji,
- izlivi vode in izrivi blata,
- vnašanje cigaret v jamo,
- nevarni pojavi pri prevozi po jaških,
- kršenje predpisov pri manipulaciji z razstrelilnimi sredstvi pri samem miniranju,
- kršenje predpisov in navodil pri prevozu z lokomotivami,
- kršenje navodil za prevoz po enotni viseči progi,

— kršenje navodil za prevoz z vozički po nagnjenih objektih (vpadnikih),

— požar na elektromotorju v jami in na lokomotivi,

— odrejanje delavcev na delovna mesta, za katera niso strokovno usposobljeni;

— pomanjkljivo vzdrževanje naprav za delo, transport in podgrajevanje.

Da bi se izognili nesrečam in s tem zmanjšali poškodbe pri delu, je potrebno vsakega delavca zaposliti na takem delovnem mestu, ki odgovarja njegovi strokovni izobrazbi in usposobljenosti. Vsak delavec mora biti seznanjen s pravilnim delom na odrejenem delovnem mestu in z vsemi varnostnimi merami.

Resnično vsako kršenje predpisov in navodil ne povzroči telesne poškodbe, zmanjšuje pa budnost delavca pri delu. Zaradi tega je obvezno stalno opozarjati delavce na to, da pravilno in varno delajo. So primeri, da delavec ne dela pravilno in varno, ker tega ne zna, ker ni bil poučen. Iz tega sledi, da je obvezno delavce stalno strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje njihovo znanje. So tudi primeri, da delavec ne more delati pravilno in s tem varno, ker nima odgovarjajočih psihofizičnih sposobnosti. Tudi teh primerov ne smemo prezreti in take delavce je potrebno premestiti na odgovarjajoče delovne naloge in opravila.

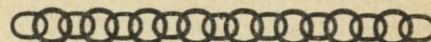
Pojavlja pa se tudi, da delavci (tudi delavci, ki odgovarjajo za varnost drugih), zavestno grobo kršijo varnostne mere in delajo nepravilno. Te primere različno obravnavajo; v posameznih primerih disciplinsko ukrepajo nekatere pa "pozabijo", kljub opozorilom službe za varstvo pri delu. Delo disciplinskih komisij pa tudi ni dosledno, ker ne ukrepajo v skladu z določili zakona o delovnih razmerjih in na podlagi sprejetih internih aktov.

Predhodno je navedena cela paleta tehnično varnostnih problemov, katera pa ni popolna. Služba za varstvo pri delu jim sledi, nanje opozarja in tudi ukrepa. Vendar v mnogih primerih ostane osamljena, ker ni potrebnega razumevanja. Ta trditev ne velja za vse v isti meri.

Služba za varstvo pri delu je prepričana, da je z doslednim delom v okviru nalog, opravil in odgovornosti na vsakem delovnem mestu in vseh nivojih možno stanje izboljšati in ga tudi mora izboljšati.

Le s stalnim usposabljanjem, izpopolnjevanjem delavcev, prevero znanja in doslednim spoštovanjem tehnično varstvenih ukrepov bomo zmanjšali nevarne pojave in možnosti nastanka nesreč in s tem tudi nesreče pri delu. Ta naloga zajema vse delavce ne glede na delovno mesto in odgovornost.

Jože Čič

Pri kreativnih delavcih so še velike rezerve

Dne 17. oktobra t. l. je potekala v Ljubljani 4. seja Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Na tej seji je v razpravi sodeloval član CK ZKS in naš sodelavec Karel Vuković, dipl. inž. Njegovo razpravo objavljamo z namenom, da se z vsebino seznanijo člani kolektiva in drugi bralci našega glasila. Bistvo razprave se nanaša na prenovo Zveze komunistov. V razpravi je dejal naslednje:

V gradivu za današnjo sejo CK sem med drugim prebral, da je potrebna takšna preobrazba same Zveze komunistov, da bo iz partije družbene krize postala vodilna, revolucionarna, povezovalna in idejna sila družbene preobrazbe.

To misel si lahko različno razlagamo, je lahko polemična, vendar je resnica v tem, da imamo komunisti, čeprav smo v manjšini, v vseh okoljih bistveni vpliv na vse, kar se dobrega ali slabega dogaja. Vprašanje je, kakšne cilje pri tem zasledujemo in kako smo učinkoviti pri uresničevanju politike Zveze komunistov. In tu je naš osnovni problem, da komunisti ne znamo oziroma ne uspevamo z organiziranim, zavestnim in revolucionarnim delovanjem bistveno spreminjati zavest in razmere v družbi, da bi učinkoviteje odstranjevali osnovne vzroke krize.

Ker te učinkovitosti ni, je večkrat prisotna apatičnost in slaba volja med samimi komunisti pa tudi širše v družbi. Tudi komunisti se pogosto obnašamo tako kot mnogi Jugoslovani, ko vsi razlagamo razmere, vsi vemo, kaj je narobe in kaj bi morali storiti, kritiziramo vse po vrsti, v lastnem okolju pa ne opravimo tistega, za kar smo neposredno sami odgovorni.

Vedno bolj se v Zvezi komunistov zavedamo dejstva, da so potrebne spremembe v našem delu, predvsem na način, da bolj zaostrimo odgovornost komunistov za razmere v okoljih, kjer organizirano delujemo in da postane osnovno merilo naše uspešnosti in s tem potrjevanje vodilne vloge Zveze komunistov v družbi doseženi rezultati pri odpravljanju vzrokov krize in s tem zagotavljanje razvoja ter perspektive na vseh področjih.

Težišče naše aktivnosti bi morali usmeriti na dejansko razreševanje bistvenih razvojnih problemov in to po poti, ki je skladna z vsebino sistema socialističnega samoupravljanja. Na aktivnostih moramo vztrajati toliko časa, tudi za ceno diferenciacije, da bodo doseženi konkretni rezultati. Pomembno je, da v vseh fazah aktivnosti sproti, glede na razmere, dograjujemo metode in vsebino delovanja, izvajamo kontrolo in s tem povezano zaostrujemo odgovornost. V ospredje mora priti javnost dela, moč argumentov in osebni vzgledi, ki jih lahko v mnogem vzpodbujamo tudi na način, da

— damo priznanje tistim, ki dosegajo dobre rezultate in

— da vršimo idejno politično diferenciacijo, ukrepamo vse do kadrovskih

sprememb do vseh, ki ne dosegajo pozitivnih premikov.

Tu ne gre samo za spopad s tistimi, ki nočejo uresničevati sprejetih dogovorov ali celo delujejo nasprotno, ampak za menjavo odgovornih komunistov, ki ne zmorejo, ne znajo ali nimajo poguma za konkretno spreminjanje razmer. Takšne kadrovske zamenjave so potrebne v normalnih razmerah, v kriznem obdobju pa so pogoj za izhod iz krize. Na takšen način se bomo komunisti najboljše usposabljali in motivirali za uspešno idejno politično delovanje v družbi, dosegali konkretne rezultate, povečevali ugled naše organizacije in predvsem ustvarili pogoje za večji sprejem še posebno iz vrst mladih delavcev in intelektualcev.

V praksi premalo dosledno uveljavljamo tudi načela in principe, ki so zapisani v statutih ZKS in ZKJ, še posebno na področjih idejno politične diferenciacije, kadrovske politike, demokratičnega centralizma in akcijskega delovanja osnovnih organizacij in organov Zveze komunistov. Mislim, da moramo zmanjšati število forumskih sestankov in doseči neposredno akcijsko sodelovanje in medsebojno pomoč, še posebno s strani posameznih organov oziroma članov teh organov do osnovnih organizacij. Zato morajo občinski komiteji dobro poznati razmere v vseh osnovnih organizacijah. Te so različne od okolja do okolja in zahtevajo zato različne pristope s strani komitejev. Nekatere osnovne organizacije so dovolj samoiniciativne, druge potrebujejo občasno

vzpodbude, tretje skupne akcijske dogovore in imamo celo takšne, kjer mora priti do kadrovske zamenjave vodstev oziroma sekretarjev in ne smemo čakati do konca leta.

V smislu takšnega akcijskega sodelovanja so bili obojestransko koristni tudi obiski članov CK v osnovnih organizacijah kot je zapisano v informaciji za današnjo sejo. Vendar to ni dovolj, za nas mora biti pomembno, kaj se je oziroma se bo konkretno spremenilo po obiskih v osnovnih organizacijah, kot tudi v samem Centralnem komiteju.

Za naše področje je značilno, da smo se ob obiskih članov CK na sestankih predvsem medsebojno informirali. Pri tem so imeli glavno besedo vodilni delavci, iz proizvodnje pa so praviloma molčali. Izjema je bila samo v STT Trbovlje, kjer smo imeli dva sestanka:

— na enem so vodilni delavci člana CK informirali o problematiki gospodarjenja

— na drugem, to je bil sestanek osnovne organizacije brez vodilnih, so delavci iz neposredne proizvodnje razpravljali veliko, kritično ter ostro.

V okviru Medobčinskega sveta je sprejeto stališče, da moramo vsebino razgovorov temeljiteje preanalizirati in čez določen čas ponoviti obiske, da ugotovimo premike, oziroma bi morali občinski komiteji spremljati delo osnovnih organizacij pri uresničevanju sklepov, ki so bili sprejeti ob obiskih članov CK.

Takšni obiski so velika obveza tudi za člane in sam CK v tem smislu, da se zahteve članstva dosledneje upoštevajo v na-

Letošnji slavnostni govornik na Taboru ljudske fronte na Mrzlici je bil Miloš Prosenc, sekretar predsedstva CK ZKS. V kulturnem delu programa pa so sodelovali kulturniki iz Hrastnika — godbeniki, pevci, recitatorji, folklori.

Foto: M. Cerinšek

ših aktivnostih. Komunisti bi morali tudi dobiti odgovore na postavljena vprašanja in dileme, ki jih nismo znali razrešiti že na samem sestanku. Ne sme se ponoviti stara praksa iz javne razprave o predlogih 13. seje CK ZKJ, ko tega nismo naredili.

Enak zaostren odnos, kot ga naj imajo organi Zveze komunistov do svojih osnovnih organizacij, mora veljati tudi med organi Zveze komunistov. Moram reči, da smo v Zvezi komunistov Slovenije že pred kongresi in tudi po njih dobro zastavili nekatere usklajene aktivnosti za odpravo osnovnih problemov same Zveze komunistov in celotne družbe. Vendar smo premalo zavzeti pri izvajanju sprejetih dogovorov in hitrejši odpravi znanih slabosti pri našem delu.

Kot primer naj omenim dobre priprave na samo 16. sejo CK ZKS, ko smo obravnavali opiranje na lastne sile v organizacijah združenega dela. Takrat je bila v ospredju ugotovitev, da so bistvene razlike v gospodarjenju med organizacijami združenega dela v isti panogi. Dogovorili smo se, da bomo izkušnje iz dobrih organizacij prenesli v manj uspešne in zaostri odgovornost do vseh subjektov v slabih kolektivih. Vendar se to v praksi uresničuje prepočasno in ne dovolj učinkovito.

Kot drugo naj omenim naslednje: mi smo imeli celo vrsto problemskih konferenc, tako v ZKS kot v ZKJ, kjer smo sprejeli dobre sklepe na izhodiščih dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije. Rezultati so različni, vprašajmo pa se, kaj bomo storili tam, kjer so slabi. Zakaj moramo sprejemati nove sklepe, če že sprejeti dokazujejo, da v nekaterih središčih niso pripravljeni na spremembo.

Zaostajamo pri uvajanju na kongresih sprejetih sprememb v statutih ZKS in ZKJ. Tu želim opozoriti, da v osnovnih organizacijah čakajo na navodila za ustanavljanje konferenc v delovnih in sestavljenih organizacijah. To nam slabi akcijsko delovanje komunistov v gospodarstvu, pri nekaterih pride to tudi prav, da se lahko izgovarjajo, zakaj ni učinkovitega akcijskega delovanja. Imamo sicer staro organiziranost, vendar ta ni dala pravih rezultatov, zato smo jo spremenili. Spremembe pa moramo izvesti čimprej.

V sedanjem času so za vse tudi aktualna vprašanja v zvezi z razporeditvijo dohodka in delitvijo osebnih dohodkov. Moje mnenje je, da bi morali veliko več energije in časa v družbenopolitičnih organizacijah in tudi drugih subjektih nameniti ustvarjanju boljših rezultatov poslovanja gospodarstva. Takšne akcije, seveda ne kampanjske, kot jih imamo pri delitvi OD, bi morali imeti za večjo proizvodnjo, za večji izvoz in zniževanje vseh stroškov. Pri delitvi sredstev za osebne dohodke pa bi se morali v Zvezi komunistov prizadevati za dosledno upoštevanje vsaj dveh izhodišč, ki jih deklarativno sicer sprejemamo v praksi pa se obnašamo drugače, in sicer:

— da je vsaka poraba ali delitev dohodka lahko le v okviru realno ustvarjenih rezultatov poslovanja — in drugič,

— da moramo z boljšim sistemom stimulativnega nagrajevanja bistveno povečati motiv in prizadevanja vseh delavcev, še posebno kreativnih za boljše delo in s tem boljše proizvodne in poslovne rezultate.

Znano je, da se v mnogih okoljih tudi komunisti enako neodgovorno obnašajo kot drugi, da ne rečem mezdno, ko pristajajo na delitev mimo dejanskih rezultatov.

Izgleda, da je motiv za več dela in večje rezultate bolj prisoten v neposredni proizvodnji, kjer je delo normirano, kot pa pri nekaterih kreativnih in odgovornih delavcih v pripravljalnih in skupnih službah. Ravno ti delavci pa bi lahko dali bistven prispevek gospodarski stabilizaciji na način, da se delo boljše organizira, da dosežemo večjo izkoriščenost delovnega časa, da gremo v novo proizvodnjo, ki bo tržno zanimiva, da se izboljša tehnologija in s tem poveča produktivnost itd. Skratka, da z znanjem, z bolj premišljenim delom pridemo iz gospodarske krize in si odpremo perspektivo. Tu imamo pri kreativnih delavcih še veliko rezerve, kar trdim tudi na osnovi izkušenj, ki jih imam v kolektivu, kjer delam. Vzrok je med drugim tudi v tem, da za te delavce praviloma nimamo urejenega stimulativnega nagrajevanja, kar med drugim zmanjšuje tudi motiv za dodatno izobraževanje in usposabljanje za sodobno proizvodnjo.

Na zaključku naj rečem, da je veliko pričakovanj in čakanja na spremembo ustave, zakona o združenem delu in s tem povezanih izvedbenih zakonov. Izgleda, da nekateri mislijo, da bodo že te same spremembe prinesle boljše delo, večje rezultate, nas rešile vseh težav. S tem se v Zvezi komunistov ne smemo in ne moremo slepiti. Spremembe so potrebne, vendar bomo do pravih rezultatov prišli le, če bodo narejene pozitivne spremembe v zavesti in delu posameznih ljudi, kot skupno organiziranih v organizacijah združenega dela, KS, DPO ter vseh drugih oblikah delovanja v sistemu. Za ustvarjanje takšnih razmer pa se mora najprej prenoviti sama Zveza komunistov.

Na današnji seji je več razpravljalcev omenilo pojem civilna družba kot naš cilj družbenega razvoja. O tem smo zasledili tudi več prispevkov v informativnih sredstvih. Pred kratkim smo na televiziji poslušali predsednika mladine, ki je govoril o civilnem služenju vojaškega roka. Vse skupaj pa daje vtis, da si civilno družbo vsak po svoje razlagamo. Zato je prav, da so o tem razprave v okviru marksističnega centra kot samega centralnega komiteja. To naj nam omogoča, da pridemo do skupne idejnopolične razlage tega pojma, kar je pogoj za enostavnejše delovanje komunistov na terenu.

V Hrastniku imajo novo vodstvo mladine

22. oktobra je bila v Hrastniku programsko volilna konferenca občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije. Na tej konferenci so obravnavali številne naloge in dela, ki jih bo treba opraviti. Seveda je bilo precej govora o slabem kadrovskem sestavu, zastarelem gospodarstvu, pomanjkanju inovacijske dejavnosti, raziskovalnem delu itd. Razpravljali pa so

tudi o nujnosti vključevanja mladih iz drugih republik in pokrajin v naše okolje. Prizadevali si bodo urediti nove prostore za preživljanje prostega časa mladih. Od slej bo občinsko konferenco ZSMS v Hrastniku vodil v novem mandatnem obdobju Janez Trbovc, podpredsednik je Sandi Pevec, sekretarka pa bo še pol leta Mojca Ulaga.

4. samoprispevek se izteka – glasovali bomo za novega

Predsedstvo občinske konference SZDL Trbovlje je pred kratkim predložilo občanom občine Trbovlje gradivo o petem samoprispevku v Trbovljah. To poročilo oziroma gradivo za javno obravnavo obsega poročilo o izvajanju nalog 4. samoprispevka, osnutek programa 5. samoprispevka in poziv predsedstva občinske konference SZDL Trbovlje občanom, da se udeležijo 15. decembra letos referendumu in da se po končani javni razpravi in pretehtanih argumentih odločijo za uvedbo 5. samoprispevka, ki bi v pozitivnem primeru pričel veljati 1. januarja 1987.

Uvedba 5. samoprispevka je ena izmed oblik združevanja sredstev občanov za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov, višji družbeni standard in zmanjševanje razlik med posameznimi območji v domači občini.

Občani občine Trbovlje so se 20. decembra 1981 odločili za 4. samoprispevek za dobo petih let. Po takratnih izračunih naj bi s skupno 110 milijoni din izboljšali pogoje za delo srednješolskega centra, uredili prehrano za celodnevno osnovno šolo in ogrevanje osnovne šole PE Revirskih borcev, zgradili TV pret-

vornik na Partizanskem vrhu, obnovili in dozidali osnovno šolo PE Alojza Hohkrauta, zgradili nov otroški vrtec na Leninovem trgu, uredili delavnice za delo pod posebnimi pogoji za prizadeto mladino ter rekreativne površine v krajevnih skupnostih. Po poročilu samoupravne interesne skupnosti za izgradnjo družbenih objektov občine Trbovlje, ki gospodari s sredstvi občinskega samopriskpevka, so bile opravljene naslednje naloge iz tega programa:

- celodnevna osnovna šola je potrebovala večje število malic in kosil. V ta namen so sofinancirali obrat družbene prehrane v okviru gostinskega podjetja Rudar Trbovlje. To je bilo najceneje. Ta obrat je bil usposobljen septembra leta 1983. Šola Revirskih borcev je bila leta 1985 priključena na toplovodno omrežje;

- postavljen je bil TV pretvornik na Partizanskem vrhu leta 1982, pri tem je pomagala z delom denarja tudi RTV Ljubljana. V letih 1983 in 1984 pa so na zgradbi glasbene šole namestili repetitor in program razširili s pretvorniško opremo za sprejem koprškega programa.

S tem so pokrili tudi tiste dele občine Trbovlje, ki niso mogli spremljati programa po pretvorniku na Partizanskem vrhu;

- OŠ — PE Alojza Hohkrauta na Trgu revolucije so obnovili sredi leta 1984. Znotraj je bila v celoti obnovljena, delno preurejena, prekrita streha, urejena fasada, pričeli pa so tudi z gradnjo nove telovadnice na šolskem dvorišču, v začetku šolskega leta 1985/86. V letu 1985 je bila ta telovadnica zgrajena, opremljena in dana v uporabo;

- na področju telesne kulture, športa in rekreacije pa je bilo tudi precej storjenega. Leta 1982 so z asfaltom prevlekli igrišče za male športe v KS Franca Faki- na, v letu 1985 so pričeli urejati igrišča v KS Ivana Kešeta, v letih 1985 in 1986 so s sredstvi samopriskpevka urejali Plevčkov hrib pod OŠ Tončke Čec. Zgrajene so bile stopnice in urejeno pobočje Plevčkovega hriba. Del sredstev pa je bilo namenjenih KS na temelju predloženih projektov in predračunov;

- vrtec na Leninovem trgu so pričeli graditi jeseni letos. Postavili bodo montažni objekt za 136 otrok, starih od 3 do 7 let, ob tem pa bodo postavljeni tudi spremljajoči prostori in urejena okolica. Dela naj bi v celoti dokončali in objekt opremili v letu 1987 s sredstvi četrtega samopriskpevka. Objekt grade na prostoru za kopališčem;

- gradnja srednješolskega centra za usmerjeno izobraževanje ni bila v celoti izpeljana. Izpeljali so le prvi dve fazi v okviru razpoložljivih sredstev. V letu 1983 so zgradili zaklonišče in telovadnico ter vgradili opremo, v drugi fazi so obnovili učilnice in druge prostore v bivšem gimnazijskem poslopiju, v katerem je srednja šola naravoslovno-matematične in ekonomsko finančne usmeritve. Vsa

dela so bila končana med počitnicami leta 1982. V tretji fazi naj bi zgradili prizidek ob bivšem gimnazijskem poslopiju. Projekt je bil verificiran pri Republiški izobraževalni skupnosti. Z izgradnjo pa se je zavleklo, ker občini Hrastnik in Zagorje nista v celoti združili s samopriskpevki dogovorjenih sredstev za izgradnjo prizidka k tej šoli. Samoupravni organi v Zasavskem srednješolskem centru Miha Marinko so sprejeličasne sklepe o preureditvi nekaterih učilnic, da bi s tem zagotovili možnost nadaljnjega pouka, usklajenega z republiškimi zahtevami;

- delavnice za delo pod posebnimi pogoji za prizadeto mladino so bile urejene v Zagorju skupno z ostalima dvema občinama.

Iz tega kratkega pregleda je razvidno, da so bila v glavnem vsa programirana dela tudi izpeljana. V letih 1982 do 1986 (ocena) in s preostalimi sredstvi iz leta 1981 je bilo v okviru četrtega samopriskpevka v Trbovljah zbranih 566.166.155 din. S temi sredstvi so bila financirana vsa dela, ki smo jih prej navedli.

Predlog za uvedbo petega petletnega občinskega samopriskpevka v Trbovljah je pripravila posebna delovna skupina pri OK SZDL Trbovlje. Predlogov za financiranje iz tega samopriskpevka je kar precej, vendar je odbor predlagal občanom v omenjenem gradu, da naj bi v naslednjem petletnem obdobju financirali iz tega samopriskpevka predvsem naslednje objekte;

- adaptacija šole s prilagojenim programom,

- prizidek k OŠ PE Tončke Čec

- adaptacija zgradbe dosedanje Tehnične šole v Šuštarjevi koloniji za potrebe osnovnega šolstva,

- za usmerjeno izobraževanje naj bi nadzidali "kovinarsko šolo v Novem domu",

- na področju zdravstva naj bi uredili objekt reševalne postaje in higiensko epidemiološke službe,

- v programu rekonstrukcije in prenovne cest naj bi financirali zgraditev vzporedne ceste; upravno poslopje občine do zgradbe Elektro Trbovlje,

- modernizacija regionalne ceste Trbovlje — Marko — Hrastnik,

- regionalna cesta Gabrsko — Podmeja,

- urejanje mestnih in krajevnih cest,

- na področju telesne kulture in športa naj bi začeli z gradnjo prve faze športnega centra Partizan — Rudar ter uredili gimnazijsko igrišče.

Pri nekaterih objektih naj bi z dobršnim delom sredstev sodelovale tudi organizacije združenega dela, interesne skupnosti, krajevne skupnosti in cestna skupnost.

Skupna investicijska vrednost vseh teh naštetih objektov, ki naj bi jih zgradili oziroma modernizirali, znaša din 2.539.800.000.

Organizatorji ocenjujejo, da naj bi v

naslednjih petih letih zbrali iz občinskega samopriskpevka skupno, to je od 1.1.1987 do 31.12.1991, 1.682 milijonov din. Pri tem so računali na predvideno 3% rast dohodka v naši občini. Inflacija v tem znesku ni upoštevana.

Samopriskpevek naj bi plačevali vsi delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju občine Trbovlje. Delovni ljudje naj bi iz čistega OD prispevali po 2 %, občani, ki imajo dohodek od pokojnin po stopnji 0,5 % od izplačanih zneskov, ljudje in občani, ki imajo dohodek od kmetijskih dejavnosti po 0,5 % od osnove od katere plačujejo davek od kmetijstva, delovni ljudje, ki samostojno kot glavni ali postranski poklic opravljajo kmetijsko, gospodarsko ali poklicno dejavnost in plačujejo davek iz te dejavnosti, po dejansko doseženem dohodku od ustvarjenega ČD po stopnji 2 %. Delovni ljudje in občani od priložnostnih dohodkov iz kmetijskih, gospodarskih, avtorskih pravic ter OD iz naslova pogodb o delu, od katerih se plačuje davek po odbitku, zmanjšanem za davke in prispevke po odbitku ter prihodku iz avtorskih pravic po 2 %, delovni ljudje in občani, ki imajo dohodek od dopolnilne obrtne dejavnosti po stopnji 10 % od letnega pavšalnega davka.

Plačevanja samopriskpevka pa bodo oproščeni občani, ki prejemajo socialno varstveno pomoč, priznavalnino, invalidnine, prejemke po predpisih o vojaških in civilnih vojnih invalidih, denarna nadomestila za telesno okvaro, dodatke za pomoč in postrežbo, pokojnine, ki ne presegajo zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, starostne pokojnine, priznane po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, štipendije in nagrade za študij ter proizvodno delo in delovno prakso.

Predsedstvo OK SOZD poziva vse delovne ljudi in občane, da pomagajo oblikovati programe za 4. samopriskpevek. Rok za javno obravnavo je 30. oktober 1986.

Predlogov za financiranje iz programov petega samopriskpevka pa je še več. Gre za zgraditev prizidka pri Splošni bolnici Trbovlje, sanacijo Delavskega doma in vzdrževanje kulturnih domov, dokončanje obnove najstarejše hiše v Trbovljah itd.

Predlagamo članom kolektiva našega kombinata s področja občine Trbovlje, da se dodobra seznanijo tako s poročilom o dosedanjem poteku izgradnje objektov po 4. samopriskpevku, kakor tudi s predlogom za uvedbo petega občinskega samopriskpevka. V javni razpravi naj bi dali svoje tvorne predloge k izdelavi dokončnega programa izgradnje in modernizacije objektov ter petemu samopriskpevku. Že sedaj vabimo člane kolektiva in bralce našega glasila, da se udeležijo referenduma, ki bo predvidoma 15. decembra 1986 in da se odločijo za nadaljevanje aktivnosti, ki smo jih pričeli že pred leti. Doslej so bili doseženi dobri rezultati, ki so vsem občanom v korist. (ti)

Prizadevanja komunistov za izboljšanje gospodarskega stanja v kombinatu

Da bi kaj več izvedeli o prizadevanjih komunistov za izboljšanje gospodarskega stanja, smo povabili Marjana Ramšaka, predsednika akcijske konference ZK na TOZD Rudnik Trbovlje, kjer je zaposlen, hkrati pa je tudi sekretar OO ZK — enota jama.

Letošnjega kongresa Zveze komunistov Slovenije se je v Ljubljani kot delegat udeležil Marjan Ramšak iz do RRPS — tozd Rudnik Trbovlje.

Komunisti prav gotovo sproti obravnavate gospodarsko stanje v kombinatu. Kaj bi morali ukreniti, da bi zmanjšali izgubo v poslovanju?

— Komunisti na našem tozdu smo obravnavali devetmesečno poslovanje in ugotovili, da smo dosegli načrtovano proizvodnjo glede na kvaliteto premoga, nismo pa dosegli fizičnega plana proizvodnje. V minusu smo za 19.000 ton. Sicer pa je veliko pomembnejše, da smo dosegli plan glede na kvaliteto premoga, saj je od nje odvisen tudi dohodek. Menimo, da bi bilo možno doseči tudi fizični plan proizvodnje ob delu v prostih sobotah, predvsem pa ob upoštevanju vseh ukrepov za izboljšanje.

Povečujejo se zaloge kotlovnega premoga. Vprašati bi se morali, če naša elektrarna upravičeno tolikokrat ne obratuje. Čeprav vemo, da k temu pripomorejo tudi naše slabosti, predvsem zablaten premog, ki ga dostavljamo. Na vsak način si bomo morali prizadevati za pridobitev večjih količin komercialnega premoga.

Omenili ste ukrepe za realizacijo načrta v letošnjem letu. Ste komunisti spremenili uresničevanje teh ukrepov?

— Za nas je najpomembnejše, da preiskrbimo družbo s premogom. Rudarji se tega zavedamo, kar smo že večkrat dokazali. Res pa je, da ukrepov dosledno ne upoštevamo — eni jih upoštevajo bolj, drugi manj, in to hote ali nehoti.

Se vam zdi, da bi bile potrebne določene sankcije ob neupoštevanju ukrepov?

— Prav gotovo. Sicer pa so sankcije, vendar le za tehnični kader in organizatorje proizvodnje. Pa kako naj si pomagamo, saj je en problem povezan z drugim. Najhujši pa je ta, da primanjkuje kvalificiranih rudarjev. Da je stanje takšno, ni nič čudnega, saj je mladim ljudem, ki prihajajo iz RSC, to odskočna deska za odhod drugam, le malo jih opravlja poklic, za katerega so se izučili. Ko sem jaz delal rudarsko šolo, sem moral podpisati pogodbo, da se bom po končani šoli tudi tu zaposlil.

Na TOZD RRP Trbovlje ste sprejeli vsega skupaj šestindvajset ukrepov za realizacijo načrta v letošnjem letu. Med njimi tudi ukrep o dohodkovnih odnosih. Sprejet je bil tudi samoupravni sporazum, ki bo opredelil dohodkovne odnose v okviru DO. Kako pa je s pravilnikom razvida del in nalog?

Pravilnik razvida del in nalog že predolgo sprejemamo. Poslane pripombe so bile slabo upoštevane. Do 5. oktobra letos so morali tozdi ponovno poslati pripombe, in sicer na pobudo sindikata. Vsi

preveč pričakujemo od tega pravilnika, se mu nočemo prilagoditi, mislimo, da bo potem, ko bo sprejet, vse urejeno. Vsak vidi samo sebe. Res pa je, da tistim, ki že sedaj nimajo veliko, ne smemo še vzeti. Pravilnika, s katerim bi bili vsi zadovoljni, pa ne bomo nikoli naredili. Zato ga moramo v kratkem sprejeti, sicer bo več škode kot koristi. Menim, da se bo komisija v bodoče potrudila, da bo pravilnik na referendumu sprejet.

Eden izmed sprejetih ukrepov govori tudi o delovni disciplini ...

Disciplinska komisija se redno sestaja. Obravnava ter strožje postopa s posamezniki, ki kršijo delovno disciplino, predvsem s tistimi, ki "naredijo plave". Dopuste bomo morali točneje planirati. Nekateri krvodajalci pa so na račun dajanja krvi izkoriščali proste dneve.

Pri tem je zdaj strožja evidenca.

Trudimo se, da bi izpolnjevali tudi ostale ukrepe, da ne bodo samo napisani na papirju.

Kakšne so spremembe v Zvezi komunistov po 10. kongresu ZKS in 13. kongresu ZKJ?

Zveza komunistov mora biti učinkovitejša pri razreševanju družbeno-ekonomske problematike v kombinatu. Morda bomo to dosegli z novo organiziranostjo v ZK. Predlog o organiziranosti ZK v sestavljeni organizaciji REK EK smo že prejeli. Na podlagi spremenjenih statuten pa bomo od komisije za organiziranost

Letošnjega 10. kongresa ZKS v Ljubljani so se udeležili iz revirskih občin številni delegati. Večina je na fotografiji, ki so jo posneli pred Cankarjevim domom.

pri CK ZKS prejeli še natančnejša navodila o akcijskem organiziranju komunistov.

Naj ob zaključku omenim še naslednje: komunisti apeliramo na vse zaposlene v sozdu, naj se odločijo za peti samoprisevek. Vem, da večini pri današnji draginji denarja ne ostaja. Moramo pa se zavedati, da bi z denarjem, ki bi ga pris-

pevali, pridobili toliko pomembnih stvari, ki jih sicer ne bomo imeli, da ne bi smeli glasovati proti samoprisevku.

Nekdo je dejal: — Vsi smo izkoriščali državo. Sedaj imamo priliko, da ji vsaj malo povrnemo.

Dragica Bregant

Državna odlikovanja so prejeli

Dne 17. oktobra je predsednica Skupščine občine Trbovlje Franja Šprogar v prostorih občinske skupščine podelila petim občanom državna odlikovanja. Predsedstvo SFRJ jih je podelilo za posebne zasluge na področju javnega delovanja, splošnega prispevka k napredku države, graditvi socializma, socialističnih samoupravnih odnosov itd. Odlikovanja so prejeli:

- Ciril Urek, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje
— red republike z bronastim vencem;
- Ivan Maleš, družbeni pravobranilec samoupravljanja

— red zaslug za narod s srebrno zvezdo;

- Olga Malgaj, sodelavka v ISKRI — tovarni polprevodnikov Trbovlje
— red dela s srebrnim vencem;
- Radigoj Perger, sodelavec v DO Rudis Inženiring
— red dela s srebrnim vencem;
- Anton Hančič, v.d. vodja DSSS SOZD REK EK
— medalja zaslug za narod.

Vsem odlikovancem naše tople čestitke!

Sindikati pri oskrbi ozimnice

Osnovna organizacija sindikata TOZD Rudnik rjavega premoga Trbovlje si je tudi v letošnjem letu zadala nalogo, da svojim članom zagotovi ozimnico, ki bo tako po kakovosti kakor tudi glede finančnega vidika ustrezala njihovim zahtevam. Tako je OO ZS nabavila pralni prašek, svinjsko meso, hotela je nabaviti tudi jabolka v kmetijski zadrugi Slovenske Konjice, kjer smo jih nabavljali že prejšnja leta in so bila vedno dobre kakovosti, vendar je bila njihova letošnja ponudba okrnjena zaradi toče, ki jim je prizadejala veliko škodo. Manjše težave smo imeli pri nabavi svinjskega mesa, ker so predelovalci mesnin čakali na povišanje cen in so si po povišanju nelojalno konkurirali. Končno nam je vendar uspelo nabaviti svinjske polovice dobre kvalitete, pa tudi obročno odplačevanje je bilo kar ugodno.

Ker so v letošnjem letu trgovske organizacije, ki se ukvarjajo s prodajo ozimnice, pošiljale ponudbe brez dokončnih cen za nabavo, smo s predolgim čakanjem zamudili glavni val nakupov, saj je marsikateri član rajši nabavil krompir in ostale poljščine pri kmetih, ki so s svojimi dosti nižjimi cenami in pestro ponudbo znali poiskati kupce.

Ker pa je znano, da so vsako leto težji življenjski pogoji in da ni več tako ugodnih kreditov, kot so bili pred nekaj leti, je seveda razumljivo, da si delavci poskušajo najti najcenejšo ozimnico, marsikateri pa tudi pomaga pri kmetih, da si z lastnim delom priskrbi ozimnico.

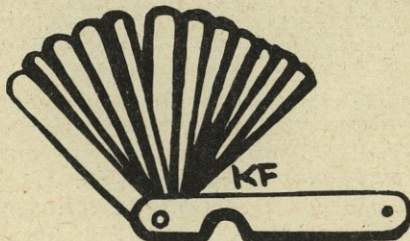
V tem tiči tudi vzrok, zakaj zasavske trgovske organizacije ne prodajo večjih

količin ozimnice. Morda bi se problem boljše organizacije in nakupa ozimnice rešil s tem, da bi se trgovske organizacije vsaj poskušale dogovoriti z delovnimi organizacijami o ugodnejših načinih nakupa in načinu obročnega odplačevanja, saj v današnjem času izdatek za ozimnico že precej bremeni delavčev žep, še posebno, ker sovпада nakup ozimnice s pričetkom šolskega leta, kar za marsikoga prinaša še dodatno skrb za nabavo knjig in zvezkov.

Tako pa se je pokazalo, da so trgovska podjetja v Zasavju zopet padla na izpitu, kar se ponavlja že iz leta v leto, vendar pa upamo, da se bo stanje v prihodnjem letu izboljšalo in se bodo trgovci bolj temeljito pripravili na nabavo ozimnice.

V sindikatu želimo, da bi pravočasna ponudba kvalitetne ozimnice in dokončne cene v ponudbi pomenile korak naprej pri oskrbi delavcev, ne pa da trgovske organizacije določajo ceno ozimnice, ko jo večina delavcev že nabavi pri kmetih ali pri raznih kmetijskih zadrugah, ki znajo približati in ponuditi pridelke. Naše edino plačilo za opravljeno delo pa je zadovoljstvo med delavci.

Rudi Janežič

V Krškem novo vodstvo mladine

Na programski volilni seji, ki so jo opravili v Krškem sredi oktobra, so izvolili tudi novo vodstvo svoje mladinske organizacije. Za poklicno predsednico občinske konference ZSMS Krško so izvolili Ido Novak — Jerele, za sekretarja Cveta Bahča, nepoklicni podpredsednik pa je Alojz Kranjc.

Proizvodnja premoga v osmih mesecih

Jugoslovanski premogovniki so v prvih osmih mesecih letošnjega leta, to je v razdobju januar — avgust 1986 proizvedli skupno 43.670.087 ton vseh vrst premoga. Od te količine je bilo črnega premoga 252.929, rjavega premoga 8.440.428 ton in lignita 34.976.730 ton. Od skupne proizvodnje je bilo 21,8% proizvedenega premoga s podzemeljsko eksploatacijo, preostali del, to je 78,2%, pa s površinsko eksploatacijo. Črni premog so v celoti nakopali v jamah, rjavega pa 48,8% s podzemeljsko eksploatacijo in 51,2% s površinsko eksploatacijo. Lignita so pridobili s podzemeljsko eksploatacijo 14,7%, s površinsko pa 85,3%.

Elektrika po načrtu

Po podatkih skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva — JUGEL, je znašala skupna neto proizvodnja električne energije združenega elektrogospodarstva v času od januarja do septembra 1986 52,2 milijarde kWh električne energije, kar je 100,4% po sprejetem načrtu oziroma 5,5% nad doseženo proizvodnjo v istem obdobju lanskega leta.

Hydro oziroma vodne elektrarne so proizvedle 22,2 milijarde kWh, kar je 25,4% nad načrtom za to obdobje oziroma 21,1% nad doseženo proizvodnjo v istem obdobju lani. Stanje energije v akumulacijskih bazenih znaša 3,1 milijarde kWh, kar je 57% možne vsebine.

Termoelektrarne na premog so proizvedle v tem obdobju 25,8 milijarde kWh elektrike, kar je 9,4% pod načrtom oziroma 2,8% pod doseženo proizvodnjo v istem obdobju lani.

Jedrska elektrarna Krško je proizvedla 2,9 milijarde kWh, kar je 4,6% nad načrtom oziroma 7,3% nad doseženo proizvodnjo v istem obdobju lani.

Termoelektrarne na tekoča in plinasta goriva so proizvedle 1,2 milijarde kWh, kar je 58,8% pod načrtom oziroma 33,3% pod doseženo lansko proizvodnjo v istem obdobju.

Skupna bruto poraba električne energije v devetmesečnem obdobju je znašala 50,7 milijarde kWh, kar je 3,9 % nad porabo v istem obdobju lani.

V tem obdobju je bilo uvožene 1,5 milijarde kWh, izvožene pa 2,2 milijarde kWh elektrike.

(tl)

Rudarji o podzemeljski eksploataciji

V dneh od 20. do 24. oktobra je potekal v Cankarjevem domu v Ljubljani V. jugoslovanski simpozij o podzemeljski eksploataciji. Organizirali so ga Zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Jugoslavije, komite za podzemeljsko eksploatacijo, Zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Slovenije in Rudarski inštitut Ljubljana. Odboru je predsedoval Uroš Bajželj, dipl. ing., med člani tega odbora pa so bili tudi Boris Dolanc, dipl. ing., Martin Putrič, dipl. ing., in drugi.

Simpozij je potekal v treh samostojnih delih in to: 20. oktobra je bil računalniški seminar, 21. in 22. oktobra pa o podzemeljski eksploataciji s temami o uporabi računalništva v podzemni eksploataciji, vplivu fizikalno-mehanskih in drugih lastnosti delovnega okolja na tehnološke procese v podzemni eksploataciji ter ekonomiki v podzemni eksploataciji.

Dne 23. oktobra so organizirali strokovne ekskurzije v večje slovenske rudnike – Velenje, Trbovlje, Žirovski vrh, zadnji dan, to je 24. oktobra, pa so pripravili strokovno ekskurzijo v ZR Nemčijo. Ogledali so si tovarno tesnilnih elementov Economos v Stuttgartu.

Simpozija se je udeležilo tudi nekaj naših sodelavcev. Na njem so posebej poudarili dve novi usmeritvi: uporabo računalništva in geoinženiring. Podzemno rudarstvo bo lahko obdržalo korak s časom le, če bo pravočasno spoznalo ne samo uporabnost, temveč tudi nujnost tehnoloških novosti, ki v drugih tehničnih panogah že povzročajo novo tehnološko revolucijo, v vseh fazah procesa eksploatacije od idejnih zamisli do pridobivanja. Šlo je za sodobne usmeritve razvoja podzemnega rudarstva v Jugoslaviji, za ekonomično proizvodnjo mineralnih in energetskih surovin.

(t.l.)

Po prihodu v Hrastnik so se udeleženci najprej ustavili v Praprotnem pri kmetiji Urbajs, kjer jim je Sonja Kobler, dipl. ing. gozd., predstavila območje gozdnega gospodarstva Ljubljana in to: gospodarjenje, površine gozdov in lesno zalogo. Od tu smo se skupno odpeljali na pepelišče TET v Praprotnem, kjer smo predstavniki SOZD REK EK najprej v slovenščini pozdravili navzoče, nato sem prebral izvleček našega prispevka, ki je bil okusno izdelan na petih velikih panojih v naših črno-zelenih barvah v angleškem jeziku. Prispevek je vseboval v glavnem podatke o nastanku premoga v Zasavju, proizvodne oblike premoga, vsebnost žvepla v vseh oblikah premoga in predvideno dobo eksploatacije premoga. Ta del prispevka je pripravil Rudi Šikovec, dipl. ing. Sam sem pripravil podatke o rekultivaciji od rudarjenja poškodovanih površin, o tem, koliko hektarjev smo pogozdili, število sadik in drevesne vrste. Nato je Miloš Vengust, dipl. ing. kem., podal svojo temo, tudi ilustrirano s podatki na panoju. Po podani tematiki je udeležence najbolj zanimalo stanje gozdov po izgradnji visokega dimnika DO TET, ugodno so bili presenečeni nad sadovnjakom na pepelu. Zanimalo jih je tudi eventualno onesnaževanje vode s pepeliščja in pa, ali je pepelišče radioaktivno ali ne.

Po obravnavi naših tem smo prešli na drugo delovno točko, v kateri so predstavniki Gozdnega gospodarstva Ljubljana predstavili svoje področje dejavnosti s prikazom umiranja gozdov v Zasavju v letih 1968, 1969, 1970 in pa delno izboljšanje po izgradnji novega dimnika. Po predsta-

Na obisku so bili udeleženci IUFRO

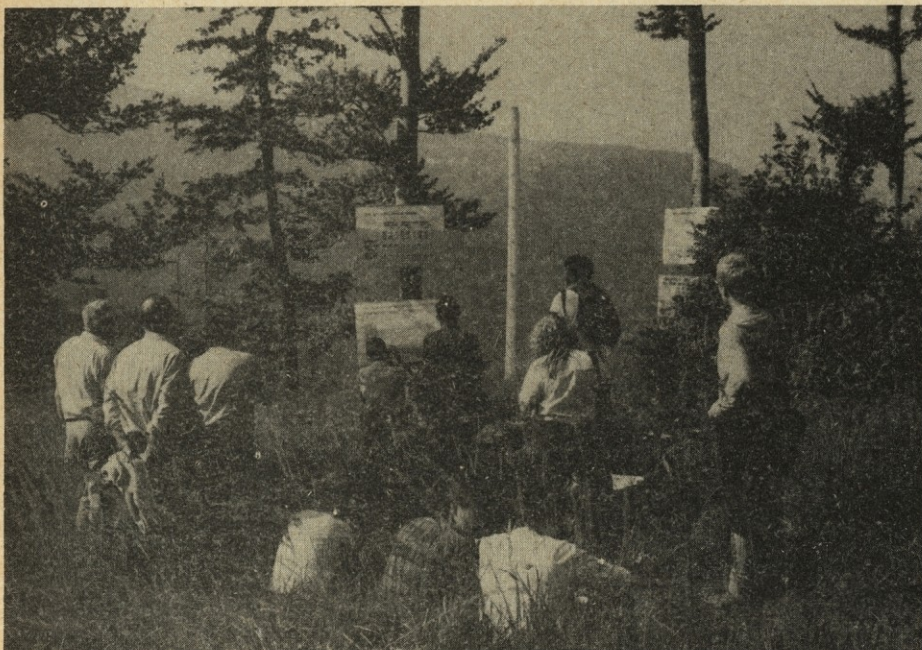
Po končanem kongresu IUFRO (Mednarodna gozdarsko raziskovalna organizacija), ki je bil v prvi polovici septembra letos v Ljubljani, so se udeleženci razdelili v več delovnih skupin, ki so si razdelile Jugoslavijo v več delovnih področjih. Tako je ena skupina ostala v Sloveniji in v času od 14. do 17. septembra obiskala naslednja področja: Ljubljano z okolico, Črno, Mežico, Ravne, Slovenj Gradec in Zasavje.

Tema ekskurzije je bila: Vplivi zračnih polucij na gozdove. V Zasavju smo skupno z gozdnim gospodarstvom Ljubljana, gozdnim obratom Zasavje, pripravili najprej predstavitev obeh delovnih organizacij, nato pa kvarne vplive zračnih polucij na gozdove v Zasavju. Teme, ki smo jih obravnavali, so bile sledeče: Premogovništvo v Zasavju (Rudi Šikovec, dipl. ing. rud., Egon Casagrande), Gozdno gospodarske in splošne značilnosti zasavskega imisijskega prostora (Miro Šuntar, dipl. ing. gozd.), Vegetacijske sukcesije po delni (fazni) sanaciji ozračja (Šolar, dipl. ing. gozd.), Zasavska imisijska problematika nekoč in danes, gledana v luči meteoroloških parametrov in sanacijskih ukrepov (Miloš Vengust dipl. ing. kem.). Ves predložen material je bil pripravljen v angleškem jeziku.

Dne 17. septembra letos so si nekateri udeleženci svetovnega gozdarskega kongresa v Ljubljani – IUFRO po končanem kongresu ogledali med drugim tudi Zasavje. Na pepelišču TET v Praprotnem so jim predstavniki našega kombinata izrekli dobrodošlico. Na posebnih panojih so pripravili v angleškem jeziku najpomembnejše informacije o delu našega kombinata, pa tudi o njegovih prizadevanjih za izboljšanje ozračja oziroma varstva okolja.

Foto: B. Klančar

Udeleženci svetovnega gozdarskega kongresa so si v Prapretnem nad TET ogledali rezultate naših prizadevanj pri izboljševanju ozračja in varstva okolja. Videli so vnovično rast drevoja, grmičevja in drugih kultur, ki so si opomogle po zgraditvi novega visokega dimnika pri TET.

Foto: B. Klančar

vitvi se je razvila živahna razprava, saj so bili predstavniki (trije Američani, Kanadčan, Anglež, dva Čeha, dva Nemca in Avstrijec) v glavnem gozdarski strokovnjaki.

Po malici v naravi, ki jo je pripravilo Gozdno gospodarstvo Ljubljana, se je skupina odpravila iz Zasavja v Litijo in Bogenšperk.

Na zaključku so se nam vsi udeleženci toplo zahvalili za posredovane podatke, okusno izdelane panoje, sprejem, posebno pa zato, ker smo imeli celoten material (pisni, panoji) v angleškem jeziku.

Egon Casagrande

Kongres geologov Jugoslavije je mimo

V času od 30. septembra do 2. oktobra letos je potekal na Tari 11. kongres geologov Jugoslavije. Udeležilo se ga je okoli 900 udeležencev, čeprav so organizatorji predvideli polovico manjšo udeležbo.

Kongres so pripravili organizatorji iz geoloških društev iz vseh republik in pokrajin in Zveza inženirjev in tehnikov geološke, rudarske in metalurške stroke Jugoslavije. Tema letošnjega kongresa je bila: Prispevek geoloških raziskav k izpeljavi programa ekonomske stabilizacije. Drugi in tretji dan se je kongres odvijal po posameznih sekcijah. Na kongresu so precej govorili tudi o organizaciji, planiranju in financiranju geoloških raziskav in osnovnih karakteristikah in problemih mineralne surovinske baze v SFRJ. Ugotovili so, da v Sloveniji obstaja skupni raziskovalni program s področja geoloških del. Finančna sredstva za ta dela zbirajo na temelju samoupravnega sporazuma s strani delovnih organizacij. S tem denarjem financirajo tudi izobraževanje kadrov za to stroko. Obstaja tudi dvanajst posebnih raziskovalnih skupnosti, katerih naloga je, da rezultate geoloških ugotovitev uporabljajo tudi na drugih področjih, to je v energetiki, gradbeništvu, kovinarstvu itd.

Financiranje poteka tudi na temelju posebnih samoupravnih sporazumov z delovnimi organizacijami posameznih vej gospodarstva. V okviru skupnosti za uporabo in raziskave surovin splošnega značaja izvajajo poleg geoloških tudi tehnološke

raziskave urana, premoga, plina, termalnih vod, kovinskih in nekovinskih mineralnih surovin ipd. Za geološka dela v tej republiki gredo preko skupnosti tudi sredstva za raziskave v rudniku svinca in cinka v Mežici, rudnik živega srebra

v Idriji, čeprav ti dve organizaciji združene dela že dalj časa poslujeta z izgubo.

O podobni organizaciji geoloških raziskovalnih del je bilo govora tudi v drugih republikah in pokrajinah.

(tl)

Občinski sindikat organiziral enodnevne seminarje

Občinski svet Zveze sindikatov Trbovlje je v dneh 20., 21. in 22. oktobra t.l. organiziral enodnevne seminarje za predsednike Osnovnih organizacij Zveze sindikatov, predsednike konferenc in člane konference občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje. Potekali so v klubskih prostorih športnega društva Rudar, Trbovlje. Delo je potekalo v treh enakovrednih skupinah s ciljem, da se doseže konkretnost in jasnost v nalogah ter daje možnost, da sleherni udeleženec razčisti nakopičene probleme pri svojem delu. Šlo je za pridobitev osnove za dogovor o poenotenju politike Zveze sindikatov v združenem delu na področju občine Trbovlje.

V dopoldanskih urah so udeleženci poslušali poročila predavateljev o gospodarjenju v občini Trbovlje in pripravah za leto 1987 z oceno razmer v temeljnih središčih. Temu je sledila razprava. Poslušali in razpravljali so tudi o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti s posebnim

nim ozirom na tovrstne dokumente v tozidih, civilni zaščiti, varstvu pred požari, mobilizacijskih nalogah ipd. Zadnja tema v dopoldanskih urah pa je bila obravnava osnutka petega samoprispevka v občini Trbovlje. V popoldanskem času pa so poslušali in razpravljali udeleženci seminarja o socialni politiki Trbovlje ter o socialno varstveni pomoči, pa tudi o pravni pomoči članom Zveze sindikatov. Posebna tema je bila tudi priprava na letne konference Osnovnih organizacij Zveze sindikata ter zaključna beseda. Poročevalci in vodje razprave so bili Ervin Matešič, predsednik izvršnega sveta občine Trbovlje, Franc Dežjot, načelnik oddelka za LO, Martin Naraglav, predsednik občinske konference SZDL Trbovlje, Franc Ložina, vodja skupnih služb pri SIS-ih, Mujo Ajkunič iz pravne službe MS, Roman Oberč, sekretar Občinskega sveta ZSS, in Ciril Urek, predsednik občinskega sveta ZSS.

(tl)

Letošnjega Tabora ljudske fronte na Mrzlici se je udeležilo več sto udeležencev iz revirskih občin in celjsko savinjskega območja. Na fotografiji Poldetova koča na Mrzlici, kjer je potekala osrednja prireditev.

Foto: M. Cerinšek

Novinarji in organizatorji obveščanja na Rogli

V dneh 25. in 26. septembra t. l. so se zbrali na Rogli na Pohorju udeleženci 7. srečanja novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu Slovenije. Srečanje so organizirali Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Delavska enotnost in Aktiv novinarjev iz Celja. Ta srečanja zadnja leta redno potekajo. Na srečanjih poslušajo predavanja novinarjev, jezikoslovcev, urednikov, družbeno-političnih delavcev in drugih z namenom, da si delavci, ki delajo na področju obveščanja v organizacijah združenega dela, pridobe dodatno strokovno znanje in da si v medsebojnih pogovorih izmenjajo izkušnje. Zadnji dan sta se srečanja udeležila tudi Milan Kučan, predsednik CK ZKS, in Miha Ravnik, predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Predavatelji so svoja izvajanja popestrili z nekaterimi praktičnimi prikazi. Sodelovali so tudi delavci RTV Ljubljana, posebno tisti, ki delajo pri teletekstu. Vsakemu predavanju oziroma skupini tematskih predavanj je sledila razprava. V razpravi so dobili pojasnila in odgovore na številna vprašanja, ki se porajajo pred-

vsem pri praktičnem delu pri oblikovanju tovarniških glasil, časopisov in drugih informacijskih sredstev. Na tem srečanju so obravnavali predvsem vprašanje usklajevanja samoupravnih splošnih aktov v ozdih z novim republiškim zakonom o javnem obveščanju in zakonom o družbenem sistemu informiranja, avtomatsko obdelavo podatkov in koriščenje teh podatkov za uspešni sistem samoupravnega informiranja. Govor je bil tudi o vrstah informacij, ki naj omogočajo procese odločanja v ozdih, precej pa je bilo razprav tudi o suhoparnosti in birokratskem stilu poročanja oziroma obveščanja v raznih oblikah, predvsem pisnih.

Po končanem srečanju je imela zadnji dan v popoldanskih urah svojo skupščino tudi sekcija novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu, ki deluje v okviru Društva novinarjev Slovenije.

Udeleženci so govorili, da je bil seminar potreben in povsem opravičljiv. Namenjen je bil vsem, ki se z obveščanjem ukvarjajo v ozd, predvsem pa tistim, ki nimajo dovolj izkušenj pri tem delu.

jugoslovanski simpozij o površinski eksploataciji mineralnih surovin.

Posvetovanje oziroma simpozij je potekal v dvorani doma JLA pod pokroviteljstvom Sozd Titovi rudniki premoga in v organizaciji Zveze inženirjev in tehnikov rudarske-geološke in metalurške stroke Jugoslavije — Komiteja za površinsko eksploatacijo. Program dela je bil precej obsežen. Zadnji dan pa so bile organizirane tudi strokovne ekskurzije v Kreko — Dubrava in Šikulje, Djurdjevik, Banovići in Ljubija. Govor je bil o splošnih problemih površinske eksploatacije, izboru optimalnega tehnološkega sistema eksploatacije na površinskih kopih s kompleksno analizo na računalniku, oceni najugodnejših konstrukcij rotornega bagra, metodologiji odkopavanja manjših ležišč premoga v bazenu rudnika Kreke s posebnim ozirom na površinski kop Krojčica II. Sicer pa je bilo izpeljanih še večje število drugih predavanj, referatov in koreferatov. Udeleženci so pogrešali sodelovanje naših strokovnjakov iz RRPS oziroma sozd REK EK.

V dneh od 14. do 15. oktobra je bil na Bledu drugi jugoslovanski kongres na temo: "Arhitektura in energija". Ta kongres je bil povezan z jugoslovansko akcijo o gradnji 30.000 novih stanovanj s posebnim ozirom na energetske varčne hiše z upoštevanjem spoznanj o pasivni arhitekturi, izolacijskih materialih, novih standardih za kakovost instalacij ipd. Kongresa se je udeležilo več kot 250 udeležencev iz vse Jugoslavije. Govor je bil med drugim tudi o uporabi električne energije, ki naj bi jo porabili 50 % manj po dobri izolaciji, poleg tega pa naj bi povsod imeli tudi toplotne črpalke. Govor je bil tudi o uporabi poznanih sončnih kolektorjev, kar pa je povezano z novimi oblikami zgradb. Vse te spremembe naj bi pomenile pravi energetski izziv arhitekturi. Varčevanje z energijo je neizbežno in se v praksi pojavlja čedalje bolj. Povsod v Evropi so v tem pogledu naredili velik korak naprej in ta korak naj bi storili sedaj tudi pri nas. Naša arhitektura, tako so ugotavljali udeleženci, je v energetskem pogledu zastarela in rabi za ogrevanje 30 % več energije, kot bi jo sicer porabili, če bi imeli bolj izolirane hiše in le te zgrajene po sistemih pasivne solarne arhitekture. Napredek na tem področju dosegajo le nekateri zasebni graditelji manjših družinskih hiš.

Posvetovanja, konference, simpoziji, razstave

V času od 7. do 10. aprila 1987 bo v Angliji mednarodna razstava in konferenca o vrtnanju za rudarsko industrijo in geotehniko pod geslom: "Drillex 87".

Organizator je National Agricultural Centre, Stoneleigh, Warwickshire, England.

V času od 14. do 17. oktobra letos je potekalo v Tuzli posvetovanje — šesti

Preventivno zdravljenje v DO RGD v letu 1986

Pod preventivnim zdravljenjem misli-mo bivanje in zdravljenje članov kolektiva v naravnih zdraviliščih in ustanovah, s katerimi je sklenjena ustrežna pogodba z namenom, da se s takim zdravljenjem pravočasno preprečijo resnejša obolenja, ki bi zaposlene predčasno onesposobila za pridobitno delo.

V začetku vsakega poslovnega leta TOZD-i in DS, združeni v DO v okviru svojih planov, zagotavljajo višino namen-

ske združenih sredstev za izvajanje preventivnega zdravljenja. Sredstva so namenjena kritju stroškov nastanitve in prehrane delavca v zdravilišču oziroma ustanovi.

Preventivno zdravljenje smo v letošnjem letu že končali.

Številčni prikaz preventivnega zdravljenja v DO RGD v letu 1986 primerjalno z letom 1985 pa je razviden iz priložene TABELE.

V DSSS DO RGD smo se dogovorili,

da bomo namesto štirinajstdnevnega preventivnega zdravljenja koristili tridnevne preventivne preglede v Čateških Toplicah. V tem letu se je preventivnih pregledov udeležilo šest delavcev DSSS.

Na koncu bi dodal še to, da se delavci vsako leto pritožujejo, da je obseg zdravstvenih storitev vse manjši. Poleg tega pa imajo vsako leto pripombe tudi na bivalne prostore v Radencih (neprimerna ležišča, skupne sanitarije za več sob).

ŠTEVILČNI PRIKAZ PREVENTIVNEGA ZDRAVLJENJA V DO RGD V LETU 1986 PRIMERJALNO Z LETOM 1985

	Čateške Toplice		Rogaška Slatina		Slatina Radenci		Crikvenica		Dobrna		Laško		Skupaj		Indeks
	85	86	85	86	85	86	85	86	85	86	85	86	85	86	
TOZD RIG	31	26	4	4	3	7	4	2	—	—	1	—	43	39	90,7
TOZD IMD	1	2	1	3	2	1	1	—	1	1	—	—	6	7	116,6
TOZD AVTOPREVOZ	1	1	—	—	2	3	—	1	—	—	—	—	3	5	166,7
TOZD GRAMAT	3	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3	3	100
DO RGD	36	30	5	7	7	11	5	5	1	1	1	—	55	54	98,2

Jelo Murn

Delo stanovanjske zadruga

Stanovanjska zadruga "Rudar" dobiva v svojem delovanju vse večji pomen. O začetku normalnega dela stanovanjske zadruga smo že pisali ter bralce seznanili z ustanovitvijo zadruga s tem, kdo je lahko član zadruga, kakšna je njena dejavnost, kdo so poverjeniki po posameznih občinah in podobno. S tega vidika bi povedala, da je reševanje stanovanjske problematike kot temeljne socialno-ekonomske dobrine ena izmed najpomembnejših in najobčutljivejših prvin socialne enakosti na eni strani, na drugi strani pa je gradnja stanovanj pomembna za celoten gospodarski razvoj. Tako je tudi zapisano v vseh družbenih dokumentih. Med drugimi je zapisano tudi to, da je eno izmed temeljnih izhodišč stanovanjske problematike, da mora vsak sam reševati svoje stanovanjsko vprašanje. Šele, če tega ni sposoben sam, ga rešuje vzajemnost in solidarnost z drugimi delavci.

Prva faza delovanja stanovanjske zadruga "Rudar" je omejena le na nakup gradbenega materiala pri graditvi, vzdrževanju in rekonstrukciji stanovanjskih hiš, kar zaradi oprostitve prometnega davka gradnjo zelo poceni. Zato se interes za včlanjevanje iz meseca v mesec povečuje. Po zadnjem zasedanju združnega sveta ima zadruga že tristo članov iz občin Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Laško, medtem ko iz Senovega in Črnomlja ni interesentov, kljub pismenemu pozivu, da se občani iz teh občin tudi vključujejo

v delovanje naše zadruga. Sedanji, jesenski čas in bližajoča se zima bosta verjetno interes za članstvo malo omilila, vendar smo optimisti in pričakujemo v prihodnjem letu enak trend vstopa novih članov v zadruga.

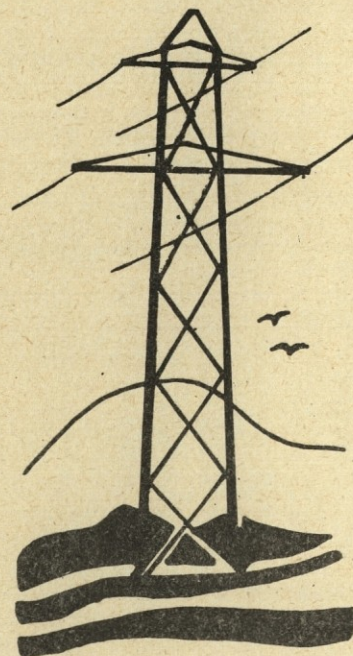
Delo stanovanjske zadruga vodijo in izvajajo poleg svojih rednih in tekočih opravil delavci, zaposleni na TOZD GRAMAT. Vse večja obsežnost del, potrebnih za izvedbo zadruga, postavlja resna vprašanja ažurnosti dela, predvsem za knjigovodska opravila in nadzor pri vgraditvi materialov stanovanjskih hiš. Zato je pravilna odločitev delavcev, zaposlenih na SOZD, da se stanovanjska zadruga organizira v DS SS SOZD s potrebnim številom izvajalcev, ki bodo izključno in kvalitetno opravljali dela samo za zadruga.

Vse napore vlagamo v to, da bo periodični obračun za januar — september 1986 stanovanjske zadruga izdelan pravočasno in bodo s tem dokončno izpostavljene vse potrebne evidence članov. Na novembrski skupščini zadruga bomo sprejemali finančni rezultat za devetmesečno obdobje, s tem pa že ocenili možnosti in nadaljnje osnove za programe dela zadruga v prihodnjem letu.

Eden poglavitnih dejavnikov, kolikor bo novih članov v prihodnje, je v tem, kako si bodo člani pridobivali sredstva za gradnjo. Vsekakor je to odvisno od družbenih razmer posamezne občine, kreditne politike, kupne moči prebival-

stva in vendar kljub zaostrenim gospodarskim razmeram upamo, da bo ravno zaradi delovanja zadruga zasebnih graditeljev vedno več, s tem pa tudi članov zadruga, kar je ne nazadnje tudi naš namen.

Ana Klenovšek

30 let LB – Temeljne banke Zasavje – med močnejšimi v državi

Revija Ekonomska politika v Beogradu vsako leto objavi podatke o velikosti oziroma moči posameznih organizacij združenega dela v Jugoslaviji za preteklo leto.

V eni zadnjih števil te revije so bili objavljeni tudi podatki o velikosti oziroma moči posameznih bank v naši državi.

Na seznamu združenih bank v Jugoslaviji po zbiru konsolidiranih bilanc brez izvenbilančne evidence za leto 1985 je Ljubljanska banka, Združena banka Ljubljana, na 3. mestu z zbirom konsolidirane bilance v znesku 2.068.186 milijonov din. Enako mesto je imela ta banka tudi v letu 1984. Najmočnejša je lani bila Združena banka Hrvatske, na zadnjem, to

je devetem mestu, pa je Investicijska banka Titograd – Združena banka.

Na seznamu temeljnih bank po zbirni konsolidirani bilanci brez izvenbilančne evidence za leto 1985 pa je LB – Temeljna banka Zasavje, Trbovlje, na 92. mestu (v letu 1984 pa na 97. mestu).

V Jugoslaviji je skupno 168 temeljnih bank. LB – TBZ zavzema to ugledno mesto s 26.665 milijoni din po zbiru konsolidirane bilance brez izvenbilančne evidence. Bilančni znesek TBZ se je v letu 1985 povečal za 88%. Ta naša banka ima 87 članic, število družbeno pravnih oseb z žiro računi pri tej banki pa je 824. TBZ je v preteklem letu skupno s prenešenimi obveznostmi iz preteklih let odobrila 777

milijonov dinarjev dolgoročnih kreditov za osnovna sredstva, kar je pomenilo 30% predračunske vrednosti investicijskih vlaganj. Posebno pozornost je banka posvečala kreditiranju drobnega gospodarstva, in to v višini 223 milijonov din. Banka je v letu 1985 ustvarila prihodek 3.489 milijonov din, razhodka 3.048 milijonov din, skupni dohodek v znesku 444 milijonov din pa so v celoti usmerili v bančne sklade. TBZ ima zaposlenih 178 delavcev, ima 3 ekspozičure, 5 agencij in poslovno enoto za stanovanjsko – komunalno gospodarstvo.

(tl)

Delavci DO TET smo dobro letovali

Poletje je za nami in z njim tudi dopustniški dnevi. Konferenca OOS DO TET oziroma njene komisije za letovanje, oddih in družbeni standard so tudi letos poskrbele za letovanje članov kolektiva in poskušale omogočiti čim prijetnejše in kolikor se je dalo finančno dostopne dopustniške dni.

Člani kolektiva so letovali v počitniških domovih v Crikvenici in Rabu, ljubitelji kampiranja so se odločili za prikolice, ki so locirane na Lošinju in Pagu, ljubitelji planinarjenja pa so se raje podali v počitniški dom v Bohinju.

V počitniški skupnosti EGS je odpravljena prioriteta pravica koriščenja združenih kapacitet počitniških domov na osnovi solastništva, kot merilo pa je število zaposlenih in temu sorazmerna obveznost za solidarno združevanje sredstev skupne porabe. Na osnovi teh določil smo izgubili nekaj postelj v PD Rab, pridobili pa dodatne kapacitete na Veli Luki, Portorožu in Novem Vinodolskem. Kljub vsem kapacitetam pa smo pri izdelavi razporeda imeli težave predvsem zaradi kolektivnih dopustov ter šolskih počitnic. Vendar smo tudi te ovire premostili z najetjem dodatnih kapacitet pri zasebnikih.

Pred pričetkom letovalne sezone je bilo potrebno tako počitniški dom v Crikvenici kot tudi prikolice pripraviti za sprejem letovalcev. Uredili smo okolico doma ter nabavili nekaj dodatne opreme za sobe. Kljub temu, da se iz leta v leto pogovarjamo o temeljitih prenovi doma, do realizacije še ni prišlo, saj nam vedno zmanjka sredstev.

Letovalna sezona se je pričela v vseh počitniških kapacitetah 20.6.1986, končala pa se je 19.9.1986. Dekade so desetdnevne, razen v Veliki Luki, kjer je bivanje zaradi velike oddaljenosti štirinajstdnevno. V predsezoni, ki ni toliko zanimiva za letovanje, izvajamo preventivno

in kurativno zdravljenje, v posezoni pa letujejo v Crikvenici upokoenci DO TET. V vseh PD je letovalo 125 članov kolektiva oziroma 350, če prištejemo družinske člane. V prikolicah pa je letovalo 65 družin.

Sedaj pa še nekaj besed o cenah letovanja. Komisija je izoblikovala predlog cen ter jih predložila v potrditev DS DO TET. Cene oskrbnega dne so se gibale od 1.750 din na dan za člana kolektiva, nezaposlene zakonske tovariše ter upokojence TET, 2.100 din za zaposlene družinske tovariše in 850 din na dan za pri-

kolice. Letovanje je bilo dodatno regresirano vsem tistim letovalcem, ki so po sprejeti lestvici izpolnjevali pogoje za regresiranje.

Tudi v bodoče bomo morali zaradi vse večje obremenitve življenjskega standarda obnavljati obstoječe počitniške domove ter stremeti za pridobitvijo novih kapacitet. Dobro organizirano letovanje namreč pogojuje prijetno počutje delavcev na oddihu, kar pa pripomore k nabiranju novih moči in s tem večjemu delovnemu uspehu našega kolektiva.

Igor Herman

Podeljene štipendije za šolsko leto 1986/87

Za šolsko leto 1986/87 je SOZD REK EK Trbovlje razpisal 239 štipendij. Od tega 221 za SUI in 18 za študij na višjih in visokih šolah.

Potrebe posameznih delovnih organizacij po kadrih in število podeljenih štipendij je naslednje:

Srednje usmerjeno izobraževanje:

Rudarska usmeritev:

– rudar IV. stopnja

potrebe: 175 štev. podelj. štipendij: 61

DO RRPS:		
TOZD RRP Hrastnik	45	16
TOZD RRP Zagorje	50	18
TOZD RRP Trbovlje	30	10
TOZD R Š C Trbovlje	10	3
DO RGD: TOZD RIG	40	14

– rudarski tehnik V. stopnja

potrebe: 14 štev. podelj. štipendij: 14

DO RRPS:

TOZD RRP Hrastnik	3	3
TOZD RRP Zagorje	4	4
TOZD R Š C Trbovlje	2	2
DO RGD: TOZD RIG	5	5

Kovinsko – strojna usmeritev:

– ključavničar IV. stop.

potrebe: 19 štev. podelj. štipendij: 15

DO RRPS:		
TOZD RRP Hrastnik	5	4
TOZD RRP Trbovlje	8	5
DO RGD:		
TOZD RIG	3	3
TOZD IMD	3	3

— strojni tehnik V. stopnja

potrebe: 1 štev. podelj. štipendij: 1

DO RRPS:

TOZD RRP Hrastnik 1 1

Elektro usmeritev:

— električar — energetik IV. stop.

potrebe: 8 štev. podelj. štipendij: 8

DO RRPS:

TOZD RRP Hrastnik 3 3

DO RGD:

TOZD RIG Trbovlje 3 3

TOZD IMD Trbovlje 2 2

— elektrotehnik — energetik V. stop.:

potrebe: 1 štev. podelj. štipendij: 1

DO RRPS:

TOZD RRP Hrastnik 1 1

— elektrotehnik elektronik V. stop.

potrebe: 1 štev. podelj. štipendij: 1

DO RGD:

TOZD IMD Trbovlje 1 1

Kemijska usmeritev

— kemijski tehnik V. stop.:

potrebe: 1 štev. podelj. štipendij: 2

DO RRPS:

TOZD RRP Zagorje 1 2

Ekonomska usmeritev:

potrebe: 1 štev. podelj. štipendij: 1

DO RRPS:

TOZD RRP Hrastnik 1 1

Višje in visoke šole

Višja šola za socialne delavce

potrebe: 1 število podelj. štipendij: 1

DO RRPS:

TOZD RRP Zagorje 1 1

Fakulteta za strojništvo

— inž. strojništva VI. stopnja

potrebe: 1 štev. podelj. štipendij: 0

DO RRPS:

TOZD RUDNIK Zagorje 1

NI BILO PRIJAV

— dipl. inž. strojništva VII. stopnja

potrebe: 2 štev. podelj. štipendij: 0

DO RRPS:

TOZD RRP Hrastnik 1

TOZD RRP Zagorje 1

NI BILO PRIJAV

FNT — V TOZD MONTANISTIKA

— dipl. inž. rudarstva VII. stopnja

potrebe: 8 štev. podelj. štipendij: 7

DO RRPS:

TOZD RRP Hrastnik 1 1

TOZD RRP Zagorje 1 1

TOZD R Š C 2 1

TOZD RRP Trbovlje 1 1

DO RGD:

TOZD RIG Trbovlje 3 3

Dne 21. septembra letos je potekal na Mrzlici Tabor ljudske fronte. Na fotografiji je planinski dom na Mrzlici, ki ga upravlja Planinsko društvo Trbovlje.

Foto: M. Cerinšek

Fakulteta za elektrotehniko

— inženir elektrotehnike VI. stopnja

potreba: 1 štev. podelj. štipendij: 0

DO RRPS:

TOZD RRP Zagorje 1

NI BILO PRIJAV

— dipl. inž. elektrotehnike energetik VII. stopnja

potrebe: 2 štev. podelj. štipendij: 2

DO RRPS:

TOZD RRP Hrastnik 1 1

TOZD RRP Zagorje 1 1

Ekonomska fakulteta

— dipl. ekonomist VII. stopnja

potrebe: 1 štev. podelj. štipendij: 1

DO RRPS:

TOZD RRP Zagorje 1 1

Pravna fakulteta

— dipl. pravnik VII. stopnja

potrebe: 2 štev. podelj. štipendij: 2

DO RRPS:

TOZD RRP Zagorje 1 1

SOZD REK EK Trbovlje:

DS SS 1 1

Za kadrovske štipendije je bilo v šolskem letu 1986/87 na splošno veliko zanimanje. Primanjkljaj štipendistov opazamo v SUI pri šolanju za rudarja in ključavničarja. Pri visokošolskem študiju pa niso bile podeljene štipendije za študij na Strojni fakulteti VI, VII. stopnja ter na Fakulteti za elektrotehniko VI. stopnja.

Karolina KLENOVŠEK

Delovni dnevi in dnevi praznovanja v letu 1987

Plansko-analitski sektor ds ss sozd REK EK je pripravil za razpravo in sprejemanje osnutek plana delovnih in praznovnih dni v letu 1987. Od skupnega števila koledarskih dni v letu 1987, to je 365, je predvidenih 100 prostih dni, in to 52 nedelj, 38 prostih sobot in 10 državnih praznikov. Rednih delovnih dni naj bi

bilo 265, vključno s solidarnostnim delavnikom; Solidarnostni delavnik je predviden za 4. april 1987. Dokončni načrt delovnih in praznovnih dni za leto 1987 bodo sprejeli samoupravni organi skupno z načrtom dela in finančnim načrtom za prihodnje leto.

Nekaj misli o prvi pomoči pri nesrečah v rudniku

(nadaljevanje)

Zavarovanje in prenašanje rudarjev z mesta nesreče na varnejše mesto je prav tako pomembno v prvi pomoči kot sama oskrba poškodbe. Poškodba se lahko pripeti na takšnem kraju, da je vsako nadaljnje zadrževanje na tem mestu lahko za poškodovanega življenjsko nevarno. Prav zaradi tega je potrebno čimprej prenesti ponesrečenega na varnejši kraj, kjer mu lahko nudijo prvo pomoč. Tako oskrbljenega nato v čimboljšem splošnem in lokalnem stanju transportirajo do zdravstvene ustanove, kjer se bo nadaljevalo z zdravljenjem do končne ozdravitve.

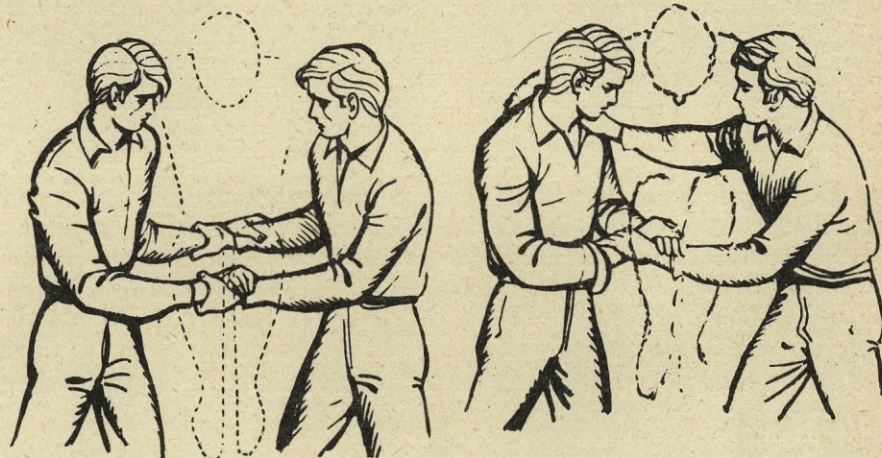
Načeloma moramo vsakogar, ki je utrpel hujšo poškodbo prenesti, na nosilih, na katerih naj seveda leži. Ker pa pri nesrečah v rudniku navadno ni v bližini nosil, je treba poškodovanca vsaj na krajšo razdaljo prenesti na rokah.

Zapomniti si moramo, da pri prenašanju poškodovanca na rokah ali pa pri prestopanju na nosila k poškodovancu pristopimo vedno z njegove zdrave strani.

Tudi pri transportu ne smemo pozabiti na vzajemno pomoč. Predvsem kadar preti zaradi predolgega zadrževanja na kraju nesreče dodatna nevarnost, je še kako pomemben način, kako prenaša poškodovanca en sam človek v našem primeru "kamerad". Če je prostor ozek, tako kot je velikokrat rov v rudniku, se mora reševalec plaziti po kolenih, poškodovancu pa roke zaveže in si jih zadene na tilnik.

Seveda je z dvema "kameradoma" prenašanje za poškodovanega lažje in udobnejše. Najpogostejše za tak način uporabljamo sedež, ki ga napravimo z dvema rokama. Takšen sedež je lahko z ali brez naslonjala. Nezvestnega, ki krvavi iz ust ali bruha, morata reševalca nesti v bočen položaju z glavo navzdol.

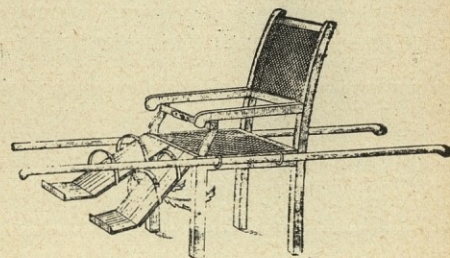
Nikoli pa ne smeta ne dvigati in ne nositi poškodovanega samo dva reševalca, kadar posumimo na poškodbo hrbteničnih vretenc. Takšen poškodovanec mora biti vedno transportiran na trdi, ravni podlagi, ki preprečuje vsakršno upogibanje telesa in zaradi tega preprečuje poškodbo hrbtenjače.

Nepravilno premikanje in prenašanje teh poškodovancev ima lahko za posledico ohromelost udov, ker se je ob tem poškodovala hrbtenjača. Pri rudniških zruških pa so prav poškodbe hrbtenice dokaj pogoste.

Takoj ko smo poškodovanca prenesli na varnejši kraj in mu s pripomočki, ki so nam pri roki nudili prvo pomoč, ga moramo do prihoda reševalne ekipe zaščititi pred mrazom, prepihom, vlago. Za to uporabljamo oblačila drugih rudarjev. Ves ta čas pa je potrebno skrbeti tudi za primerno duševno razpoloženje poškodovanega. Pri tem pa ne mislim na osladno tolaženje, pač pa na možato in odločno besedo, ki bo poškodovanemu zagotavljala občutek varnosti.

Rudarske reševalne ekipe pri transportu najpogostejše uporabljajo preklopna sanitetna vozila, včasih tudi posebne kovinske čolne. V takšnih čolnih je ponesrečenec fiksiran s pasovi in se ga lahko transportira tudi pod nagibi.

Kako je potekal transport ponesrečenega rudarja pred sto leti lahko preberemo v knjigi dr. Korbéliusa, ki jo že poznamo, sledeče misli: Da se torej odpravi dosedanje, toliko bolečin povzročujoče in nevarno prenašanje iz jam na dan in da to že vendar postane pravilno, sestavil je dr. Korbélius za to posebni nosilni stol ...

Pravila: katera je potrebno upoštevati pri prenašanju poškodovancev na nosilih:

- pri uporabi nosil naj velja načelo, da mora poškodovanec, ki smo ga položili na nosila, ostati na njih do prihoda v bolnišnico, ne da bi ga prekladali ali premikali,
- pravilno nosimo ponesrečenca vedno z nogami naprej,
- kadar ga nosimo navkreber, naj ima glavo naprej, pri nošenju navzdol pa noge,
- pri izkrvavelih in pri nezvestnih pa naj bo glava vedno nižja od trupa,
- ves čas, ko poteka transport, pa moramo poškodovanega opazovati.

Ob vsakem poslabšanju mora reševalec takoj reagirati. Ne pozabimo, kar je bilo rečeno v enem od prejšnjih sestavkov, da storjenih napak ne more popraviti noben zdravnik. Te napake pa lahko storimo pri prvi pomoči tudi v fazi transporta.

Rudi Zupan, dr. med.

Pokojnine višje za osem odstotkov

Dne 10. oktobra t. l. je odbor za plan in finance pri skupščini skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije — SPIZ, sklenil, da se s 1. novembrom letos zvišajo pokojnine za 8 %. Povišanje pokojnin gre na račun porasta nominalnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v Sloveniji v letošnjem letu. Hkrati bodo za enak odstotek povečani tudi dodatki za pomoč in postrežbo ter preživnine kmetom. Tako kot ob vsakokratnem letošnjem povišanju pokojnine tudi ta us-

kladitev velja od 1. januarja 1986 dalje. Upokojeanci bodo v začetku novembra dobili tudi razliko od začetka leta.

Z novembrsko uskladitvijo pokojnin bo že peta letošnja uskladitev s porastom nominalnih osebnih dohodkov. Prva je bila 1. aprila za 15 %, druga 1. maja za 16 %, tretja 1. junija za 20 %, četrta 1. septembra za 10 %, sedanja, peta, 1. novembra pa za 8 %. Z novim povišanjem pokojnin bo znašalo skupno povečanje pokojnin napram gibanju nominalnih oseb-

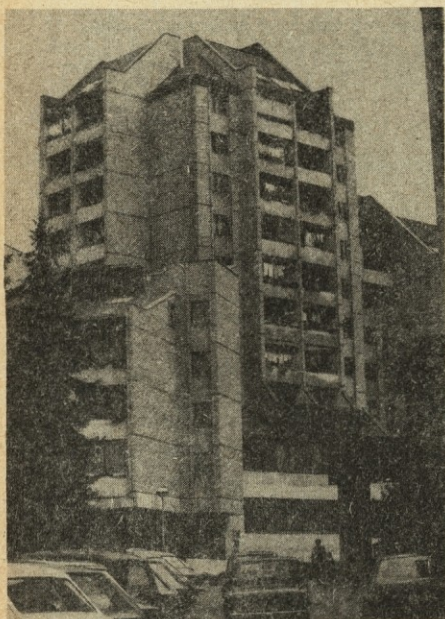
nih dohodkov vseh zaposlenih delavcev v Sloveniji v letošnjem letu 90,1 %.

Za polno pokojninsko dobo bo po slej znašala najnižja pokojnina 65.641.— din, višji znesek dodatka za pomoč in postrežbo bo znašal 43.740.— din, nižji pa 21.870.— din mesečno.

Isti odbor je na omenjeni seji sklenil predlagati skupnosti SPIZ-a, da le-ta pooblasti odbor za akontativno uskladitev pokojnin s 1. januarjem 1987.

(tl)

Gradnja stanovanj za trg

V osrednjem delu Zagorja so v zadnjih letih zgradili precej novih stanovanj. Enega od teh blokov je fotograf posnel tudi za objavo v našem glasilu.

Foto: B. Klančar

Nova višina socialnega minimuma

S 1. novembrom letos bo začel veljati odlok izvršnega sveta SR Slovenije o novi višini najnižjega zneska, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca. Po tem odloku je nova višina socialnega minimuma 56.300,00 din. Od sedanjega zneska, ki je veljal do konca oktobra, je večji za 37%. V novembru bo znašal, ko bo odlok začel veljati 43% povprečnih osebnih dohodkov delavcev v gospodarstvu SR Slovenije. Z vsebino odloka sta se predhodno strinjala tudi Zveza sindikatov Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije.

Sredi oktobra letos je bila jugoslovanska javnost seznanjena s pobudo Zveznega izvršnega sveta za gradnjo 30.000 stanovanj za trg. S pričetkom gradnje teh stanovanj naj bi pomagali delno reševati tako pomanjkanje stanovanj kakor tudi težko situacijo gradbeništva, ki je nastala kot posledica omejene investicijske izgradnje. Stanovanja naj bi bila v prvi vrsti namenjena predvsem zdomcem in drugim občanom, ki imajo dovolj deviz za nakup stanovanj. Ob tem pa se porajajo številna vprašanja, povezana s pripravo zemljišč za gradnjo, motiviranostjo gradbenikov, ugodnimi krediti itd. Od predvi-

denega skupnega števila stanovanj naj bi v Sloveniji zgradili po zveznem razrezu v tem srednjeročnem obdobju dodatnih 3.700 stanovanj za trg, to v okviru družbeno usmerjene stanovanjske zidave. Iz programa gradnje teh stanovanj za trg v Sloveniji naj bi v 18 občinah zgradili 3.250, od tega v Hrastniku sto in v Trbovljah sto, v drugih slovenskih občinah pa skupno 450 stanovanj. Kako bo potekala ta gradnja v naslednjem dvehletnem obdobju, pa bomo še pisali in brali. Zaenkrat je plan nameravane gradnje teh stanovanj le osnutek programa.

Srečanje gasilcev na Partizanskem vrhu

Ob 105-letnici IGD REK EK Premogovnik Trbovlje smo v soboto, 20.9. 1986, priredili tovariško srečanje treh pobratenih gasilskih društev Metalna Krmelj, "RUDAR" Rudovci in Premogovnika Trbovlje. Prireditelj letošnjega srečanja je bilo Gasilsko društvo Premogovnik Trbovlje.

Ob prihodu na Partizanski vrh je goste pozdravil v imenu štaba operative Gasilske zveze Slovenije višji gasilski častnik Ivo Gračner. Pred pričetkom tekmovanja desetini iz Krmelja in IGD Premogovnika Trbovlje pa je vse nastopajoče in goste v imenu prireditelja pozdravil višji gasilski častnik I. st. Peter Schneider, dipl. ing. rud., in jim zaželel veliko uspeha pri tekmovanju in prijetno bivanje v Domu rudarjev na Partizanskem vrhu.

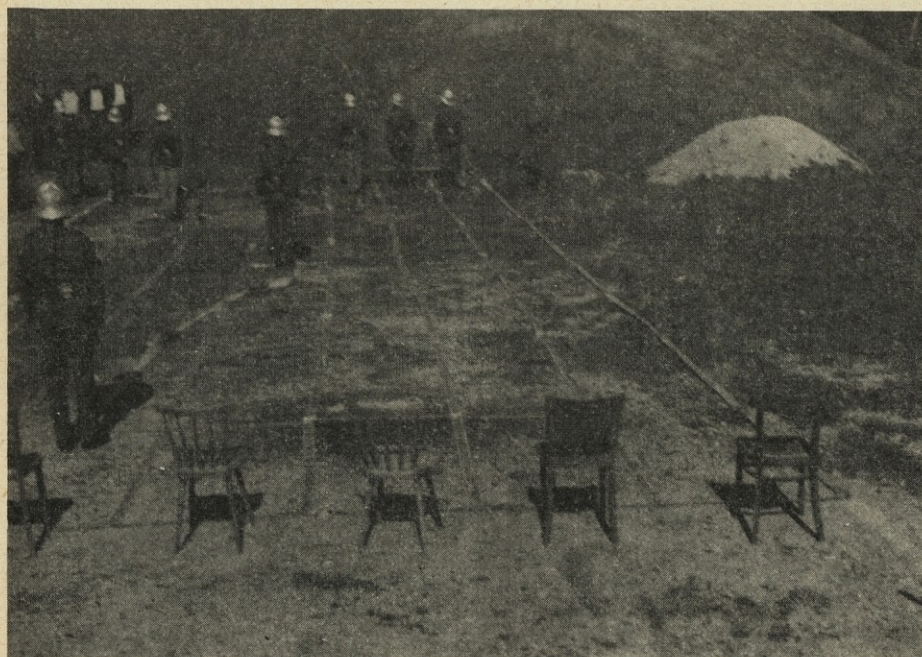
Tekmovalne desetine veteranov in članov so se pomerile v gasilskih disciplinah — suha vaja trodelnega napada in raznoterosti, pri čemer so več uspeha pokazale desetine IGD Premogovnik Trbovlje. Po končanem tekmovanju so se prisotni zbrali v domu rudarjev in prisotnovali slavnostni seji ob 105-letnici obstoja društva. Uvodoma je predsednik društva pozdravil goste iz Krmelja in Lazarevca, tajnico OGZ Trbovlje Vido Guček—Černe ter članice in člane matičnega društva. Nato je sledilo poročilo o delu gasilskega društva v 105-letnem ob-

dobju z več poudarka na zadnjih desetih letih dela društva. IGD Premogovnik Trbovlje je najstarejše gasilsko društvo v Revirjih in ima bogato zgodovino in tradicijo gasilstva.

Lahko bi potrdili, da člani društva veliko več naredijo, kot pa o tem poročajo zaposlenim delavcem v SOZD REK EK in javnosti v splošnem. Društvo je vedno bilo pripravljeno pomagati sosednjim društvom in jim nuditi potrebno pomoč. Tudi sodelovanje z gasilskimi društvi v občini in izven nje je vedno bilo zadovoljivo, kar dokazuje pobratenje z IVD "RUDAR" Rudovci iz Lazarevca in GD METALNA Krmelj. Dobro sodelujemo tudi z občinsko Gasilsko zvezo Trbovlje in Gasilsko zvezo Slovenije kakor tudi s SIS za varstvo pred požarom.

Od ustanovitve pa vse do danes se društvo bori z raznovrstnimi težavami naj si bo glede urejanja prostorov gasilskega doma ali nabave gasilske opreme in orodja.

Največji problem je bil vedno nabava gasilskih vozil, bila so obdobja, da društvo ni imelo prevoznega sredstva. Takšna situacija je bila tudi pred desetimi leti, ko smo motorno brizgalo in ostalo orodje prevažali s tovornjakom na mesto za izvajanje gasilskih vaj. Ker je pri takšnem načinu dela prihajalo do težav, so se člani IGD Premogovnika Trbovlje odločili za

Gasilci gasilskih društev IGD REK EK s področja Trbovelj in Metalne iz Krmelja so na Partizanskem vrhu pripravili praktično vajo.

akcijo podiranja in demontaže drobilca Gvido ter s pridobljenimi sredstvi nabavili kombi IMV-1600 leta 1976. Istega leta smo nabavili nov stroj za džip, tako da smo imeli na razpolago dve gasilski vozili. Veliko prostovoljnega dela člani vlagajo v urejanje gasilskega doma, kar je tudi ena od bodočih nalog. Društvo vso skrb posveča tudi izobraževanju članstva preko občinske in republiške Gasilske zveze.

Poteka tudi akcija za pridobivanje mlajših članov, ker je starostni sestav društva nezadovoljiv.

Poleg gasilskega dela v društvu člani delajo razne usluge posameznim tozdom, največ RRPT in Avtoprevozu Trbovlje. V letu 1985 je društvo sklenilo pogodbo v DO HMEZAD Žalec za sekanje gozda – pet hektarjev v Bukovi gori.

To je bila ena od večjih akcij, ki je zahtevala veliko napora in previdnosti, da

ni prihajalo do nezgod. Takoj po sklenitvi pogodbe smo sprožili akcijo za nakup orodja gasilskega vozila, ker so nam bila s podpisom pogodbe finančna sredstva zagarantirana. Poleg vozila smo si nabavili dve motorni žagi in TOMOS črpalko, tako da je sedanja vrednost te opreme preko dvajset milijonov dinarjev. Po potrebi bomo s takšnimi akcijami nadaljevali in se pripravljali na 110-letnico društva, ki bo leta 1991.

Srečanje pobratenih društev na Partizanskem vrhu je bila obenem izmenjava izkušenj na področju požarnega varstva ter dogovor za nadaljnje sodelovanje. S tem smo tudi delno realizirali sklepe podpisane listine o sodelovanju med društvoma in izmenjali spominska darila ob 105-letnici IGD Premogovnika Trbovlje.

Jurij Gotal

Skupna vaja – industrijskih gasilskih društev REK EK Trbovlje

V sredo, dne 15.10.1986, v večernih urah so gasilske desetine Premogovnika Hrastnik, Trbovlje, Zagorje in TET Trbovlje izvedle praktično vajo gašenja požara na objektih TOZD IMD DE SIMD v Trbovljah. Poleg desetih, ki so požar gasile, so vajo opazovali zaposleni v izmeni in stanovalci območja Ribnik in Žabjek. Vajo so si ogledali tudi predstavniki občinske Gasilske zveze Trbovlje.

Ugotovili smo, da za gašenje požara, predvsem večjega, ne bi bilo dovolj požarne vode iz obstoječega vodnega omrežja.

Celotna aktivnost v oktobru bo usmerjena predvsem v preventivno-propagandno dejavnost. Z akcijo želimo predstaviti pos-

ledice požarne stihije, ki siromaši delovnega človeka in vso družbo. Vsakoletni požari povzročajo ogromno materialno škodo, pa tudi človeške žrtve. Povzročitelji so iz leta v leto isti – malomarnost človeka, njegovo neobvladovanje osnovnega znanja samozaščite pred požarom, skratka požarna kultura ni na zaželenem nivoju.

Zato je mesec požarnega varstva posvečen predvsem osveščanju in vključevanju slehernega občana v borbo proti neznanju, malomarnosti, za izboljšanje njegove požarne kulture in usposobljenosti za samozaščitno ravnanje in delovanje proti požarom in drugim nesrečam. Zato moramo spodbuditi vse občane, da se konkret-

no vključijo v družbena prizadevanja za zmanjšanje požarov in drugih nesreč ter se pri tem pripravljajo na dejavnost, če bi se primerile večje katastrofe, za SLO ter za civilno zaščito.

Zato mesec varstva pred požarom predstavlja preverjanje opravljenih nalog s področja požarne preventive po društvi in delovnih organizacijah. Z akcijo si moramo prizadevati za zmanjšanje vsakoletnih materialnih škod, ki jih utрпи družba ali posameznik, za preprečevanje telesnih poškodb in človeških žrtev, ki jih povzročajo požari, za katere je v 80% krivec prav človek zaradi svoje nepoučenosti ali malomarnosti.

Koncept organizacije in programa meseca požarne varnosti vključuje in vabi k sodelovanju vse organizacije, ki naj vplivajo na članstvo in na njihovo ravnanje oziroma vzgojne navade na področju protipožarne zaščite, s tem da jih s posebnimi programi dela obvezujejo in privabijo k sodelovanju.

Da bi delo in aktivnosti potekale koordinirano, so oblikovani organizacijski odbori v republiki, občini ali krajevni skupnosti. Odbore sestavljajo predstavniki vseh organizacij, ki so glede na svoje delo dolžni, da organizirajo za svoje članstvo tudi požarno-samozaščitno dejavnost.

Vsaka organizacija naj bi izdelala za svoje članstvo celotne programe del, ki bodo vključevali teoretični in praktični del. Pri praktičnem delu naj se organizacije – predvsem delovne, obvežejo, da bodo ustanovile industrijska gasilska društva, gasilske enote ali gasilske trojke. V oktobru, mesecu požarnega varstva, so potekale aktivnosti bolj kot doslej v prostovoljnih gasilskih društvih v krajevni skupnosti, ker se člani zavedajo, da prav pri njih obstajajo izvori za požarno nevarnost ali druge nesreče. Akcijo so prevzeli nekateri hišni sveti, ki so preverili vse nevarnosti glede požarne samozaščite in zaprosili gasilske organizacije, da stanovalce poučijo o gašenju začetnih požarov v stanovanjih in ukrepih, če se pojavi večji požar.

Občinska Gasilska zveza Trbovlje je izdelala program aktivnosti v mesecu požarne varnosti, s katerim so bile seznanjene vse gasilske organizacije in ga tudi realizirale. Posebno skrb smo posvetili šolo-obveznim otrokom, poučili smo jih o nevarnostih in preprečevanju požarov, gašenju požara in o uporabi gasilnih sredstev in opreme.

S temi aktivnostmi bomo gasilci nadaljevali skozi celo leto in skušali prenesti programe požarne varnosti v vse organizacije in krajevne skupnosti, tako da postane to akcija celotne družbe.

Jurij Gotal

Teden upokojencev v Trbovljah je mimo

Društvo upokojencev Trbovlje je tudi letos organiziralo svoj teden upokojencev, ki je trajal od ponedeljka 13. oktobra pa do petka 17. oktobra. V tem času se je zvrstilo več športnih in kulturnih prireditev ter srečanj s starejšimi člani društva.

V ponedeljek, 13. oktobra, ob 17. uri je bila v galeriji Trbovlje v Delavskem domu odprta razstava ročnih del in likovnih del likovnikov upokojencev, kar je bilo povezano s kulturnim programom. Po odprti razstavi so pripravili v klubskih prostorih svojega doma na Ulici 1. junija klubski večer. Na tem večeru je predaval dr. Tone Golob o zdravstveni problematiki starejših občanov, v drugem delu tega večera pa sta sodelovala v veselem delu programa ženski tercet in tamburaški orkester tega društva. V torek, 14. oktobra, je potekalo tekmovanje v šahu in balinanju, v sredo, 15. oktobra, je bil delovni razgovor na občinskem sindikalnem svetu Trbovlje o aktualnih problemih, ki se nanašajo na gospodarstvo v občini, po drugi strani pa tudi o aktivnem povezovanju sindikatov z društvom upokojencev, s po-

sebnim ozirom na stanovanjsko in komunalno problematiko. Posebno žgoče vprašanje je povezovanje organizacij združenega dela s svojimi bivšimi sodelavci — sedaj upokojenci. Marsikod to šepa, ponekod je sodelovanje boljše. V petek, 17. oktobra, ob 16. uri pa so v gledališki dvorani Delavskega doma pripravili bogat kulturni program za člane tega društva, stare nad 70 let. V kulturnem delu programa so sodelovali moški in ženski pevski zbor, tamburaši, tercet, govornik pa je bil Ciril Urek, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje. Po tem programu so se udeleženci srečanja udeležili družabnega razgovora v avli Delavskega doma. Tu so udeležencem postregli z malico. Članov društva upokojencev starejših od 70 let je preko petsto. Bolne člane, ki se niso mogli udeležiti srečanja v Delavskem domu, so predstavniki društva obiskali na domu in jim izročili manjše praktično darilo.

Srečanja s člani društva so vsako leto zelo pestra in hvalevredna. Vsako leto pa organizatorja teži vprašanje, kako zbrati potrebna sredstva za izvedbo programiranih načrtov.

Društvo samo namreč ne razpolaga z zadostnimi sredstvi, saj je članarina razmeroma nizka v primerjavi s stroški, prispevki organizacij združenega dela pa so razmeroma zelo skromni, pri nekaterih pa naletijo tudi na gluha ušesa.

Brez dvoma bi morali organi upravljanja, poslovodni organi pa tudi družbeno-politične organizacije ter člani kolektiva v vseh organizacijah združenega dela imeti za probleme upokojencev večji posluš, nujno pa je, da s svojimi bivšimi člani kolektiva — upokojenci ne prekinejo vseh zvez in da o tem občasno povabijo na razgovor, ali kako drugače prispevajo k temu, da bивše člane kolektiva po odhodu v pokoj niso povsem odpisali. V tem znamenju so potekale tudi razprave že na prejšnjih srečanjih, občnih zborih, sejah upravnega odbora društva, pa tudi drugih prilikah.

(t.l.)

Rudar in rudarstvo danes

Mati je sedela v kotu čumnate. Na dveh pogradih so se stiskala štiri suhljata telesca. Najmanjši je bil najbolj šibak, velikih oči, ki so mater vedno prosile, kadar je kašljal. Mati je vedela, da ga bo sušica pobrala, tako kot jima je vzela Jerneja in Anico.

Nenadoma so se odprla vrata — tiho, skoraj neslišno. Za hip je plaho dvignila glavo. Tako sključena ga je vprašujoče pogledala. Ni mogla vprašati, pa ji je vendarle odgovoril. "Zopet nič, preveč jih je bilo."

Ni črhnila, pa kaj bi, lakota bo zopet grabila po njenih otroških glavicah. Njega pa bo brezdelje ubijalo. Čumnata je postala še bolj tesna, mračna, plesen in vlaga močna sta bila oba, vzdržala sta in še na sta risali grozljive sence po stenah, kar jo je navdajalo z grozo. Toda bila je močna, močna sta bila oba, vzdržala sta in še na stotine rudarjev je vzdržalo, na stotine jeklenih pesti je izbojevalo to, kar ima danes rudar. In kaj ima?

Strah pred gospodo, ki je pobirala njegove presežke dela, je izginil. Vsak, kdor ima pridne roke, ima tudi delo. Rudar je tako kot nekdanj delaven, njegova volja, moč in znoj se lesketajo v kupih premoga, ki dan za dnem, noč za nočjo, leto za letom ogrevajo, proizvajajo elektriko ... Kaj vse bi še lahko naštel?

Rudniki so dandanes modernizirani. Hidravlično podporje, tekoči trakovi, železnica in še marsikaj je rudarju omogočilo boljše delovne pogoje. Žal pa lopate

še tako moderen stroj ne more zamenjati. Zato je rudarjeva roka še vedno žuljava, težka in hrapava. Jama je še vedno ostala jama, črna in grozljiva, vanjo ne posije sončni žarek, voda in mulj še vedno grozita in zahtevata življenja. Tudi plin duši.

Zato jama še vedno kali in oblikuje rudarja, ki danes kot samoupravljalec sam svoje presežke dela usmerja v tokove, ki nam vsem prinašajo lepše življenje.

Svetla in topla stanovanja, zdravi otroci, polni smeha in nagajivosti, so nepre-

nljivo bogastvo lepega doma. Težka in žuljava roka pa, ki boža nežne glavice in drobne kodre, kot da je ostala spomin na preteklost, ko sta med rudarji gospodarili lakota in brezposelnost.

Opomba uredništva: Prispevek je dobil tretjo nagrado ob letošnjem dnevu rudarjev in prazniku kombinata.

Dušan Kondlič 7.f.

PE Revirski borci

OŠ Josip Broz Tito Trbovlje

15. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je s sodelovanjem družbeno-političnih skupnosti in organizacij, nekaterih časopisov in revij in Društvom slovenskih pisateljev razpisala 15. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov.

Na tem srečanju lahko sodelujejo tisti pesniki in pisatelji, začetniki, ki svojega dela še niso izdali v knjižni obliki in še niso bili uvrščeni med najboljše v dosedanjih republiških srečanjih pesnikov in pisateljev začetnikov. Literarne prispevke raznih vrst pošljejo avtorji v slovenskem

jeziku v treh izvodih, označenih s šifro, na naslov razpisovalca, in to do 30. oktobra letos, t. j. na Zvezo kulturnih organizacij Slovenije, Ljubljana, Kidričeva 5 (za 15. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov).

Območna srečanja bodo potekala jeseni in pozimi 1986/87, republiško srečanje pa bo spomladi 1987.

Člane kolektiva, ki se ukvarjajo z literarno dejavnostjo, vabimo, da se udeležijo razpisanega srečanja.

Marica Grešak — Jakopič

Jamska svetilka

Sem jamska svetilka,
povsod sem s teboj,
podnevi, ponoči,
me hočeš s seboj.

Globoko po rovih,
kjer temna je noč,
škrtajo stropi
in stene na moč.

Vedno rudarju
ob strani visim
in srečo rudarsko
mu vroče želim.

Vsakič, ko nese
v črni me rov,
želim, da bi srečen
prišel domov.

Če v plin me poneso,
skoro umrem,
tud' knapa pretrese,
da hitro gre ven.

Lampist me pozdravi
kadar zbolim
in kmalu spet v roki
rudarski visim.

Tako se ponavlja
podnev in ponoč,
v črni temini
veliko imam moč.

Rad me ima vsak,
naj bo mlad ali star,
a tud' meni je drag
moj dobri rudar.

V petek, 24. oktobra, so ob 18. uri odprli v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu tradicionalno slikarsko razstavo članov likovnega kluba DOLIK z Jesenic. Na razstavi so zastopana dela 16 slikarjev tega kluba. Dela za tokratno razstavo je odbral umetnostni zgodovinar in likovni kritik dr. Cene Avguštin. Motivi razstavljenih del se nanašajo na slovensko krajino — gorski svet, stare domačije in tihožitje. Dela so izdelana v olju, akvarelu, kredo, tušu in flomastu.

Jeseniška občina je pobratena s Trbovljami, prav tako tudi DOLIK s trboveljskimi likovniki, vključenimi v RELIK. Te vezi se vsako leto obnovljajo in utrjujejo

tudi v obliki kulturnih, predvsem še likovnih izmenjav DOLIK — RELIK.

Ob otvoritvi razstave so organizatorji poskrbeli za kulturni program. Razstava je odprta deset dni.

Svoja dela v trboveljski galeriji tokrat razstavljajo naslednji člani DOLIK-a:

Rudolf Arh, Franc Berce, Vinko Bogataj, Branko Čušin, Franc Dolinšek, Zvone Jovanović, Janko Korošec, France Kreuzer, Pavel Lužnik, Tine Markež, Slavimir Mihajlovič, Rudi Reichman, Draga Soklič, Tone Tomazin, Franc Vandot, Marjan Židanek.

(T.L.)

Začela se je nova kulturna sezona

Z nastopom jeseni se pričinja hkrati tudi vsakoletna nova kulturna sezona. Ta ima namreč svojstven koledar, ki se razlikuje od običajnega koledarskega leta. Kulturniška društva in skupine so pričeli z vajami in njihove nove letne nastope, tu mislimo predvsem amaterska društva, lahko pričakujemo v naslednjih tednih in mesecih tja do konca pravkar pričete nove kulturne sezone. Naj izkoristimo to priložnost in povabimo člane kolektiva in bralce našega glasila, predvsem maljše, da se vključijo v eno ali drugo kulturno društvo — gledališko oziroma dramsko skupino, godbo, pevski zbor, lutkovno skupino, likovno sekcijo, zabavni ansambel itd. Vsakega novega člana so v slehernem društvu oziroma sekciji zelo veseli, s tem pa se zagotavlja kontinuiteta dela teh sekcij in društev.

V zadnjem obdobju so se zvrstile na našem območju naslednje kulturne prireditve:

Gledališče

Dne 25. sept. je gostovalo v Delavskem domu v Trbovljah KUD Bratstvo in jedinstvo iz Raven na Koroškem. V Čebuljevi režiji so v organizaciji ZKO Trbovlje nastopili z delom Ivana Brešana: Smrt predsednika hišnega sveta. Predstava je bila v srbohrvatskem jeziku in v prvi vrsti namenjena občanom iz drugih republik in pokrajin.

V Hrastniku, Trbovljah in Zagorju so tudi letos razpisali gledališke abonmaje tako kot že dolga leta doslej. V Hrastniku je ZKO v širšem programu predvidela osem del, od katerih pa jih bodo izbrali šest v izvedbi raznih, predvsem poklicnih gledališč. Cena 2.000.— din, za upokojenca in študente 1.500.—. Dve novosti — obnovili bodo oder Delavskega doma in uredili v domu majhen bife.

V Trbovljah je ZKO zbrala od predvidenih šest uprizoritev pet predstav raznih poklicnih gledališč iz Ljubljane, Ma-

ribora in Celja. Cena je 2.500.— din za zaposlene, 1.500.— pa za upokojenca in študente. Posebej so organizirali še mladinski abonma, ki je enak večernemu, s tem da si bodo ogledali v okviru abonmaja tudi operno predstavo v Ljubljani. Osrednjoškolski abonma bo imel še posebej vsakokrat po tri predstave.

V Zagorju so prav tako razpisali kombiniran gledališko-koncertni abonma s skupno petimi predstavami in koncerti. Cena je takšna kot v Hrastniku, 2.000.— din, s tem da imajo upokornici in študenti 500.— din popusta.

Za obisk vseh abonmajskih predstav v vseh treh krajih je veliko zanimanje. Pač pa ne izpolnijo splošnega pričakovanja domače gledališke skupine, ki bi lahko v dobršni meri zapolnile vmesne termine.

Koncerti

Dne 23. oktobra je nastopil v Delavskem domu v Trbovljah Akademski pevski zbor Toneta Tomšiča iz Ljubljane. Gostovanje sta organizirala ZKO in MePZ Slavček, Trbovlje. Koncert so pripravili ob 60-letnici predvojnega APZ in 40-letnici APZ T. Tomšiča. Dirigiral je Jernej Habjančič.

Likovne razstave

Od 6. oktobra do 10. novembra razstavlja v avli Elektroiustituta Milana Vidmarja v Ljubljani član RELIK-a in naš sodelavec Jože Potokar, rudar v jami Rudnika Trbovlje. Razstavlja več del na rudarsko temo in v novi pikčasti risarski tehniki tudi grozljive fantastične podobe. Od 7. do 31. oktobra razstavljajo v likovnem kotičku knjižnice Toneta Seliškarja večih avtorjev. Razstavljena dela se nanašajo na revirsko pokrajino s posebnim ozirom na rudarske objekte, stanovanjske kolonije in stare domačije. Tehnika — olje, akvareli, risbe itd.

Marica Grešak — Jakopič

Vem za dekle

Vem za eno "fajn" dekle,
je lepa kakor sončece,
zelo "štimano" se drži,
čeprav rudarjeva je hči.

Moj "oblez" je očka njen,
a vprašat ga za njo ne smem,
le kaj porekel bi na to,
da "laufar" misli že na njo.

Seveda "laufar" sem sedaj,
sem komaj stopil v črni gaj,
a enkrat bom pa le kopač
in poznal se bo pri plač'.

Takrat bi jaz oženil se,
če imel bi to dekle,
ki zanjo mi srce gori,
mi kdo ta plamen pogasi?

A bom pa pokorajžil se,
povedal očku bodem vse,
morda pa da mi svojo hčer,
da v srcu potešim nemir.

Dne 29. septembra je potekala v Hrastniku v osnovni šoli mala slikarska kolonija "Hrastnik 86". Izpeljali so jo s sodelovanjem Steklarne — Sijaj, na njej pa je sodelovalo 24 osnovnošolcev iz revirskih in litijskih osnovnih šol. Izdelke so predstavili v avli osnovne šole Heroja Rajka v Hrastniku.

Od 6. do 13. oktobra je bila v Delavskem domu v Zagorju razstava slovenskih filmskih plakatov celovečernih filmov pod geslom: Glej me nežno. Na ogled je bilo 42 plakatov. Bila je pripravljena v počastitev 22. republiškega filmskega festivala neprofesionalnega filma v Zagorju.

Janez Knez, ak. slikar iz Trbovelj, je v času od 26.9. do 15.10.1986 sodeloval na mednarodni likovni razstavi Juraj Klovič na Reki, in to v okviru skupine 5 + 1 (Tomislav Dugovič, Zvonimir Kamenar, Eneš Muazič ter po ena slikarka iz Grčije in Finske). Ta slikar je razstavljal v Benetkah v okviru skupine IRWIN v septembru letos (teden dni), štiri industrijske soc. realistične grafike. Razstavo so pripravili

v okviru mednarodnega bienala. J. Knez je sodeloval na Ex Tempore 86 v Gozd Martuljku. Sodelovalo je 26 udeležencev, trajal pa je tri dni. Pokrovitelj je bila tovarna Donit.

Festival slovenskega filma

V soboto, 11. oktobra, je potekal v Zagorju XXII. festival neprofesionalnega filma Slovenije v organizaciji Kino kluba mladih Zagorje v sodelovanju z odborom za film pri Foto kino zvezi Slovenije. Organizacijski odbor je vodil Vinko Kramar, namestnik je bil Franc Kopitar, sekretar pa Zlatko Benko, v odboru pa je bilo še devet drugih članov. Pokrovitelja sta bila Kulturna skupnost Zagorje in tovarna Energoinvest — Varnost iz Zagorja. Šestčlansko žirijo je vodil Janez Hrovat, TV snemalec. Program je vodil Silvo Teršak, radijski novinar. Organizacijski odbor je izdal posebno brošurico s kratkim orisom Zagorja (Nande Razboršek), festivalskega programa, slavnostno projekcijo nagrajenih filmov in podelitvi nagrad. Iz naših krajev so nagrade prejeli:

— v zvrsti igranega filma
3. nagrada — bronasta plaketa za film — Nerojena bolečina spoznanja, avtor Zlatko Benko iz Zagorja;

— v zvrsti žanrskega filma
3. nagrada — bronasta plaketa za film Srečen sem, čeprav sem revež, avtor Zlatko Benko iz Zagorja;

— v zvrsti animiranega filma
2. nagrada (prva ni bila podeljena) srebrna plaketa za film 1 + 1 = 3, skupine mladih avtorjev likovne sekcije RELIK, Trbovlje.

Podeljenih je bilo tudi več posebnih nagrad za razne prikazane dosežke. Vseh filmov je bilo prijavljenih 41, prikazanih 18 in nagrajenih 9. Relik Trbovlje je poslal 2 filma, KK mladih iz Zagorja 3 filme, ostali pa so bili iz drugih krajev Slovenije in Trsta. Vsem nagrajencem in organizatorjem festivala veljajo naše tople čestitke.

(t.l.)

Izposojeni trenutki resnice

Če niste poskušali, tudi ne morete uspeli.

Angleški pregovor

Najkrajša pot do samega sebe vodi okoli sveta.

H. G. Keyserling

Občutek, da si človek, pridobiš z deli, s katerimi pomagaš graditi svet.

A. S. Exupery

Kdor noče kadar lahko, ne more kadar hoče.

Rable

Krutost je moč strahopetcev.

Arabski pregovor

Tri stvari osvežijo srce in preženejo skrbi: voda, cvetje in ženska lepota.

Sanskrt

Kdor zlo in krivico mirno trpi, je sebe obdolžil in sebe krivi.

Prek

Hinavec ne najde raja na zemlji, ne na prsih žensk, ne na hrbtu konja, ne na straneh knjige.

Arabski pregovor

Velika je distanca med besedo in storiti.

Cervantes

Predsodek je neprijeten, ker izključuje vsako razsodbo in pravo oceno.

P. Sirus

Reševali so druge, sebe niso mogli.

L. J. Peter

Izrekli ste obsodbo v mnenju, da se boste s tem oprostili kritike o svojem delu in nedelu. Toda povem vam, da bo uspeh ravno nasproten. Število kritikov bo večje, zakaj doslej sem jih jaz zadrževal, ne da bi bili vi vedeli.

Sokrat

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Prve tone premoga iz PK Drmno

V našem glasilu smo že nekajkrat na kratko seznanili bralce o pripravah za odpiranje novega površinskega kopa premoga Drmno, ki sodi v sestav industrijskega energetskega kombinata Kostolac. Dela se kljub velikim težavam zaradi pomanjkanja denarja bližajo prvemu uspehu. Pričakujejo, da bodo prve tone premoga z novega površinskega kopa Drmno dobili v novembru letos. V prvi fazi naj bi ta površinski kop dajal letno okoli 3 milijonov ton premoga, kar naj bi bilo dovolj za potrebe prvega bloka termoelektrarne Drmno z močjo 350 MW. Celokupna iz-

gradnja naj bi bila končana v letu 1988. Ko bodo dela v celoti končana, naj bi ta površinski kop dajal letno preko 6,5 milijona ton premoga. V teku je tudi gradnja TE Drmno s skupno močjo 700 MW. Prvi blok z močjo 350 MW naj bi bil dokončan sredi prihodnjega leta, celotna TE pa leta 1988. Izgradnja TE in površinskega kopa Drmno bo po sedanjih ocenah veljala 150 milijard dinarjev.

Proizvodnja premoga narašča

Mednarodna agencija za energetiko IEA ocenjuje, da so lani na vsem svetu nakopali 3.116 milijonov ton premoga,

kar je za 5,3 % več kot leta 1984. Največjo stopnjo porasta proizvodnje med deželami OECD so zabeležili v Avstraliji — 8,4 %, Kanadi — 15,3 %. Izven te skupine držav pa je največ narasla proizvodnja premoga na Kitajskem — za 12 %, v Južnoafriški republiki za 6 % in v Indiji za 6 %. V letu 1985 je v državah zahodne Evrope bilo proizvedenega 174,6 milijona ton črnega premoga. V Veliki Britaniji so po končani stavki rudarjev povečali proizvodnjo črnega premoga na 90,8 milijona v letu 1985, od 49 milijonov ton v letu 1984.

Normalna raven proizvodnje v tej

državi naj bi znašala po oceni te agencije 108,5 milijona ton, kar naj bi dosegli že prihodnje leto. Poraba premoga v državah OECD se je v preteklem letu povečala za skoraj 5 % napram letu 1984. Vsega premoga so porabili največ predvsem v elektroenergetiki. V teh državah so na osnovi premoga v letu 1985 proizvedli 71 % skupne električne energije napram 57 % v letu 1973. Poraba v metalurgiji je ostala na razmeroma nizki ravni. Poraba črnega premoga se je v zahodno-evropskih državah povečala za 30 % napram letu 1984, predvsem na račun večje porabe v TE.

Rudnik Bila — rekordna proizvodnja

Rudnik rjavega premoga Abid Lolić v Bili pri Travniku je proizvedel septembra letos rekordno količino premoga. 640 rudarjev tega rudnika je nakopalo 24.610 ton premoga, ali 22,4 % več kot določa proizvodni načrt za letošnje leto. V prvih devetih mesecih so nakopali 149.000 ton premoga, ali 7 % več kot določa načrt, čeprav je bilo zaradi odpiranja novih kopov v tem rudniku precej težav v proizvodnji. Površinski kop je v devetih mesecih prekorachil letošnji načrt proizvodnje za 9.500 ton. Sicer pa bo celotni rudnik namesto planiranih 180.000 ton do konca leta nakopal preko 200.000 ton premoga.

Pogodba za TE Tuzla B podpisana

Pred nedavnim so v Sarajevu podpisali pogodbo o dobavi sovjetske opreme za prvi blok TE Tuzla B z močjo 500 MW, katere vrednost znaša 126 milijonov dolarjev. S sklenitvijo te pogodbe se pričinja izgradnja največjega elektroenergetskega kompleksa v Bosni in Hercegovini, ki bo obsegal 4 bloke po 500 MW in hkrati omogočal nadaljnji razvoj rudnikov Banovići in Kreka, ki bosta zagotavljala premog za bloke nove elektrarne. Prvi blok z močjo 500 MW in rudnik z ustreznimi zmogljivostjo bodo gradili z združenimi močmi in sredstvi elektrogospodarstva Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slovenije po načelu združevanja dela in sredstev. Električna energija iz tega objekta pa bo oskrbovala porabnike teh treh republik.

Pogodbo so sklenili na temelju sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri izgradnji in rekonstrukciji industrijskih objektov v Jugoslaviji, ki sta ga sklenili vladi Sovjetske Zveze in Jugoslavije. V BiH so že doslej sovjetski dobavitelji opreme pomagali zgraditi elektroenergetske objekte z močjo 900 MW instalirane moči, in to na osnovi sovjetske tehnologije.

Avstrijci bodo demontirali nuklearko

Avstrija gradi že dolga leta novo jedrsko oziroma nuklearno elektrarno 30 km od Dunaja. Že leta 1978 so se prebivalci na referendumu izrekli proti pričetku obratovanja te jedrske elektrarne. Sedaj so sklenili, da bodo zgrajeno jedrsko elektrarno likvidirali in so v ta namen že na-

ročili študijo pri drugi firmi. Nekatere dele te JE nameravajo prodati, za kompletno napravo pa ni kupca.

Svetovna konferenca o energiji

6. oktobra letos se je začela v Cannesu, Francija, 13. svetovna konferenca o energiji. Iz Jugoslavije je sodelovalo na tej svetovni konferenci osem strokovnjakov, od tega iz Slovenije eden, in sicer Natan Bernot, dipl. inž. Glavno opozorilo na tej svetovni konferenci je izzvenelo v tem smislu, da bi se lahko že v bližnji bodočnosti soočili z resnim pomanjkanjem energetskega virov. Ta nevarnost obstaja za obdobje med leti 2000 in 2060. V tem času bodo namreč glede na doslej znane rezerve resno ogrožene svetovne rezerve nafte in uranove rude.

Glede na oceno, da bo svetovna poraba energije dosegla v letu 2000 med 11 in 13 milijard ton energije, izražene v nafti (TEP), v letu 2060 pa med 21 in 23 milijard TEP vemo, da napetost lahko pričakujemo že v naslednjem desetletju. Do tega časa bodo namreč rezerve nafte, primerne za eksploatacijo, večinoma le še v državah tretjega sveta, to je v Severni Afriki, na Bližnjem Vzhodu, Južni Ameriki in Jugovzhodni Aziji. V pogledu uranove rude je vprašanje še manj rožnato. Računajo, da bi obstoječe zaloge urana izčrpali okoli leta 2050, tako na severu, kakor tudi na jugu. Po nesreči v Černobilu je prišlo namreč do naglega naraščanja porabe nafte in plina, katerih skupne svetovne rezerve cenijo na okoli 900 milijard TEP.

Prihodnost sveta je v pogledu energije huda in bo še hujša, če ne bo dosežen dogovor o gospodarski prerazdelitvi svetovnih energetskega rezerv in sredstev s posebnim ozirom na vlaganje investicij v razvoj energetskega zalog držav tretjega sveta.

Konferenca se je končala 14. oktobra.

O kurjavi pred jesenjo

Če bi bilo več premoga in kakovostnih drv na skladiščih trgovskih podjetij s kurjavo v vseh mestih, bi bilo zelo zaželeno. Mnogo se o tem govori in piše, predvsem v večjih porabniških centrih. Vplačil za premog namreč ne sprejemajo vsak dan, na dobavo pa je treba čakati od enega do treh mesecev. Vse je odvisno od vrste premoga, ki ga naročnik želi plačati oziroma nabaviti. Najhuje je pri dobavah rjavega premoga. V nekaterih področjih je možno nabaviti uvoženi premog, na primer iz Poljske, ne glede na kakovost in visoko toplotno vrednost, ker cena ni za vsak žep. V Beogradu znaša cena za ta premog nad 55.000 din za tono. Sicer pa je, širše gledano, energetska situacija letos precej boljša kot lani v tem obdobju. Vse pa kaže, da bo predstavljalo ogrevanje pozimi precejšen problem, predvsem v nekaterih krajih države, še zlasti, če bo zima dolga in ostra. Še pred nekoliko leti je bilo jasno, da kurjava in ogrevanje ne predstavljata pomembnega dela energetske politike države. To so potrdili

predlansko zimo predstavniki stalne konference mest, ko so o tej problematiki govorili na zveznem komiteju za energiko in industrijo. Poudarili so namreč, da ni dovolj premoga za ogrevanje v posameznih mestih. Ta situacija pa je seveda nastala zaradi zastoja razvoja premogovnikov. Kriza v pogledu plasmata premoga za ogrevanje je trajala od leta 1966 do 1983, ko je vse vrste premoga potisnila poceni nafta ob zid in so se premogovniki seveda obrnili k elektro-gospodarstvu. Te pozicije veljajo še danes in tako bo verjetno tudi v bodoče. Karakteristično za letošnji jesen in pomlad je, da se bomo Jugoslovani gredli z dražjo energijo in se bodo izdatki v tem pogledu kar precej povečali. Ponekod bo kljub temu manjkalo nekaterih vrst premoga, predvsem z večjo toplotno vrednostjo, to je črnega in rjavega ter sušenega lignita. Računajo, da bo naftnih derivatov dovolj vključno z mazutom in kurilnim oljem, vendar pod pogojem, da bo uvoz surove nafte v naslednjih mesecih potekal normalno.

Rudnik Zenica — Stara jama se seli

Pred nedavnim so prenehali s pridobivanjem premoga v Stari jami zeniškega rudnika rjavega premoga, v najstarejšem premogovniku v tej republici, v katerem že 106 let kopljejo premog. V oktobru so rudarji preselili samohodno hidravlično podporje, odkopni stroj in transportne naprave na novo odkopno polje. V ozkih rovih je bilo treba preseliti 80 sekcij SHP in ostalo mehanizacijo v skupni težini okoli 1.600 ton, in to v globini 400 m. Novo odkopno polje po oceni strokovnjakov zagotavlja okoli 400.000 ton kakovostnega rjavega premoga. V tem času so imeli 20-dnevni zastoj, vendar upajo, da ne bo vplival na doseganje letošnjega proizvodnega načrta, ker je okoli 600 rudarjev, kolikor jih dela v tej jami, izpolnilo plan 10 dni pred rokom — v septembru in tako računajo tudi za naslednje mesece.

Sodba še ni izrečena

Pred nedavnim so predvideli in že vnesli tudi v načrte odpiranje premogovnika Vojakovački Klostër pri Križevcu. Pričetek poskusnega odkopavanja premoga so ponovno odložili. S poskusno proizvodnjo naj bi pričeli že julija letos, vendar so zaradi dodatnih raziskovalnih del pričetek eksploatacije odložili. Odkrili so namreč podzemeljske vode v globljih slojih lignita in že tretjič so menjali lokacijo premogovnika. Zato pa morajo izdelati tudi novo projektno dokumentacijo. Vse to pa seveda ovira nadaljnje priprave, pa tudi dela se stalno dražijo in cene opreme naraščajo. Sprva so predvideli s predračunsko vrednostjo, da bodo dela veljala 3,6 milijard dinarjev. Ta znesek se bo seveda bistveno povečal. Občina Križevci je ugotovila, da ne more prevzeti obveznosti pri sofinanciranju odpiranja premogovnika. Sklenila je, da bo to predlagala

poslovni skupnosti za premog SR Hrvatske in drugim izvršnim organom te republike. Ti naj dokončno izrečejo svojo sodbo o bodočem odpiranju in obratovanju križevaškega premogovnika. Na tem območju leži okoli 25 milijonov ton kakovostnega lignita.

Znanost o vlogi energije v razvoju

Pred nedavnim je potekal v Zagrebu mednarodni simpozij, ki so se ga udeležili znanstveniki iz večjih držav, skupno jih je bilo 150, in so sodelovali v razpravi na temo: Energija in razvoj. Na tem srečanju je bilo prebranih oziroma predloženih 80 znanstvenih del s področja energije in razvoja. Organizirala pa ga je jugoslovanska znanstvena tribuna skupno z jugoslovansko zvezo društev za širjenje znanstvenih spoznanj "Nikola Tesla" ob 130-letnici rojstva tega znanstvenika. Uvodni govor je imel dr. Božidar Matić, član Zveznega izvršnega sveta in predsednik Zveznega komiteja za znanost in tehnologijo. Dejal je med drugim, da je Jugoslavija država v razvoju, ki ima zelo ambiciozne načrte za prihodnost, kar pa je povezano s povečanim deležem domačih energetskega virov. Računajo na ugodne pogoje za harmonični razvoj energije ob zmanjšani državni intervenciji. V ozadju sodobnega ekonomskega napredka pa stoji znanstveno tehnološki napredek, na katerega odločujoče vplivajo sposobni strokovni in znanstveni delavci.

Bodoča poraba premoga v termoelektrarnah

Zahodnonemški raziskovalni institut DRI predvideva, da bo večina evropskih jedrskih elektrarn zamenjana s termoelektrarnami z možno izjemo Velike Britanije, vendar pa, da ni mogoče za vse zanesljivo predvideti gibanja porabe energetskega premoga v naslednjih dveh desetletjih zaradi nezanesljivosti cene nafte. Po mnenju tega raziskovalnega instituta se bo poraba premoga v TE povečala od 170 milijonov ton v letu 1985 na 207 do 246 milijonov ton v letu 2005. Pri tem pa, če bo cena nafte ponovno padla na 10 dolarjev za barel, bi bila poraba nafte v letu 1990 preko 30 milijonov ton manjša od planirane, z druge strani pa bi zmanjšanje za 1 % porabe električne energije, katero predvideva isti institut, lahko povzročilo porabo premoga med 181 in 358 milijoni ton energetskega premoga v letu 2005. Po mnenju instituta v naslednjih dveh desetletjih ni mogoče računati na pomembnejše povečanje deleža energetskega premoga na področju goriva za industrijo. Trenutno ta delež znaša 9 %.

Djerdap dve ima nov agregat

Na romunski strani HE Djerdap II je pričel obratovati sedmi oziroma predzadnji agregat z močjo 27 MW. Tako je skupna instalirana moč romunskega dela skupnega jugoslovansko — romunskega hidroagregatskega sistema Djerdap II

povečan na 189 MW. Ta hidroenergetski sistem so skupno pričeli graditi leta 1978.

Rezerve premoga v Indoneziji

Strokovnjaki ocenjujejo, da znašajo rezerve premoga v Indoneziji okoli 23 milijard ton. Od tega okoli 18 milijard ton lignita. Dokazane rezerve premoga zadoštujejo za potrebe te države v naslednjih 50 letih. Ocenjujejo, da bo poraba premoga v Indoneziji do konca leta 1988 znašala 5,343 milijona ton, do leta 1993 pa naj bi dosegla porabo v višini 12,753 milijona ton.

Nizka proizvodnja, velike izgube v srbskih premogovnikih

Za nekatere srbske premogovnike s podzemeljsko eksploatacijo je značilno, da iz raznih razlogov, predvsem objektivnih, dosegajo nizko proizvodnjo premoga. Posledica nizke proizvodnje so tudi velike izgube, pa tudi nizki osebni dohodki. Zato se vsi srbski premogovniki s podzemeljsko eksploatacijo ubadajo s hudim pomanjkanjem delovne moči. V rudniku Aleksinac so pred nedavnim zaposlili vnovič 50 rudarjev — upokojencev. V primeru, če bi manjše število drugih aktivnih rudarjev zapustilo delo, bi lahko rudnik celo zaprl. Zavaljo nizke proizvodnje, nerentabilnosti in velikih izgub se v Srbiji ukvarjajo z mislijo, da bi ustanovili enotno organizacijo premogovnikov, kakor v Sloveniji in BiH. S takšnim združevanjem bi deloma rešili nekatere težave. Nekaj podobnega sicer v Srbiji že imajo, saj so nekateri premogovniki vključeni v večje organizacije združenega dela, tako npr. rudnik Rembas, ki je član Sozda Crvena zastava. Pred nedavnim so rudarji iz rudnika antimona Zajača poslali pismo o težavnem položaju naslovljeno na predsednico zveze sindikatov Jugoslavije Marijo Todorovič. Nekateri rudarji v tem rudniku zaslužijo le 3,5 milijona s. dinarjev mesečno. Zelo težke razmere so tudi v rudniku Aleksinac, kjer kopljejo premog v globini 750 m. Tu so imeli v zadnjih 15. letih sedaj najnižji izkop. Izgube se kopičijo, nekateri rudarji pa odhajajo v uspešnejše premogovnike. Letna proizvodnja znaša približno 70.000 ton, medtem ko premogovne zaloge cenijo na okoli 30 milijonov ton. Večkrat prihaja tudi do prekinitev dela, ob katerih rudarji zahtevajo, da jim argumentirano odgovore na vprašanja, če imajo ti rudniki svojo prihodnost ali ne.

Gorivo iz koruze

Tozd Galad v Kikindi, ki posluje v sestavu IPK Banat, je pričel v posebni tovarni proizvajati brikete za kurjenje. V tovarno so vložili 100 milijonov dinarjev. Za izdelavo briketov za kurjenje uporabljajo koruzovino, odpadke sončnic, slamo in še nekatere druge rastlinske odpadke, ki sicer propadajo na njivah. Letna zmogljivost tovarne je 7.000 ton briketov in bo zadovoljila 12 % potrebe v Kikindi. Pri delu je zaposlenih 30 ne kvalificiranih delavcev.

Tuzla — manjši izvoz premoga

Titovi rudniki premoga so v prvem polletju letos izvozili 167,1 tisoč ton premoga. Z načrtom za letošnje leto je bilo predvideno, da bodo skupno izvozili 418.000 ton premoga. Zaradi uvedbe izvoznih tarif na JŽ, ki so dvakrat večje za premog, se je premog bistveno podražil. Sicer pa je največ premoga izvozil rudnik Tito Banovići in to 80.000 ton, nato pa še rudnika Kreka in Djurdjevik. Vse kaže, da planirani devizni priliv v višini 16 milijonov dolarjev ne bo uresničen, kar pa bo pomembno vplivalo na predvidene nabave rezervnih delov v rudarsko mehanizacijo iz uvoza.

V Kakanju kasnitev pri površinskem kopu

V rudniku Kakanj že nakej časa odpirajo nov površinski kop Vrtlište. Temu investicijskemu objektu so dali vso prednost že v preteklem srednjeročnem obdobju. Izgradnja oziroma dokončanje pa se je zavleklo zaradi pomanjkanja denarja. Nov površinski kop Vrtlište je projektiran za letno proizvodnjo 1,2 milijonov ton premoga, ki je v prvi vrsti namenjen 3. bloku TE Kakanj. Stroški izgradnje tega kopa bodo predvidoma znašali 13 milijard din, medtem ko so doslej dobili le 3,6 milijarde din iz zveznega sklada. Po drugi strani pa je elektrogospodarstvo BiH določilo končni rok dokončanja pete faze TE Kakanj. Objekt naj bi bil končan aprila 1987. Elektrarna bo vsekakor dokončana, vendar pa zanjo ne bo dovolj premoga. Tudi, če bi imeli na voljo vsa potrebna sredstva, vseh del na površinskem kopu Vrtlište do pomladi prihodnjega leta ne bi mogli opraviti.

Plan proizvodnje premoga v Jugoslaviji letos ne bo dosežen

Na drugem mestu v tej številki našega glasila poročamo o tem, koliko premoga so nakopali rudarji jugoslovanskih premogovnikov v prvih osmih mesecih tega leta. Iz tega je razvidno, da smo v tem obdobju nakopali skupno 44,1 milijona ton premoga, kar je 1 % manj kot lani v enakem obdobju oziroma 13 % manj, kot je zapisano v energetske bilanci za letošnje leto. Tudi septembra ni bilo bistvenih sprememb in je bila proizvodnja skorajda enaka lanskemu septembru. Torej v devetih mesecih je proizvodnja kumulativno za 3 % manjša kot lani v tem obdobju. Ta primer je prvi po letu 1975, da so premogovniki dosegli manjšo proizvodnjo kot leto poprej. O vzrokih smo že poročali. Glavni krivec če lahko tako rečemo, je deževno vreme in veliko padavin. Zavaljo tega so vodne oziroma HE polno obratovale, TE pa precej stale, s tem pa so potrebovale tudi manj premoga. Padavin je bilo namreč do avgusta letos kar precej, šele september in oktober sta bolj sušna meseca. Od 40 premogovnikov v naši državi, jih je letos le 15 povečalo proizvodnjo. Več tednov in celo mesecev so počivali veliki rudniki Kreka, Kolubara,

Plevalja, Kostolac, Djurdjevik, Zenica, težave pa so bile tudi v naših rudnikih v do RRPS. Možnosti, da bi do konca leta nakopali načrtovanih 75 milijonov premoga vseh vrst, so kaj slabe. V splošnem združenju premogovnikov Jugoslavije sodijo, da bi do konca leta nakopali kvečjemu 71 milijonov ton premoga, to je en milijon ton premoga manj kot lani.

Letošnja manjša proizvodnja premoga je toliko bolj zaskrbljujoča, ker bo treba v tem petletnem obdobju povečati proizvodnjo za nadaljnjih 22 milijonov ton. Splošno združenje premogovnikov Jugoslavije še nadalje meni, da bi lahko do konca leta 1990 in leta 2000 zagotovili toliko premoga, da ne bi bilo treba graditi novih jedrskih elektrarn. Zalog premoga je dovolj, potrebna so sredstva, projekti, ljudje, pa tudi porabniki premoga. V Splošnem združenju menijo, da bi kljub manjši proizvodnji lahko normalno zagotovili premoga za TE in industrijo, tako da njihova proizvodnja ne bo ogrožena.

Ostane pa seveda odprto vprašanje preskrbe široke porabe, predvsem v velikih mestih. V primeru, če bo primanjkovalo domačih vrst goriva, naj bi določene količine tudi uvozili.

Preskrba Beograščanov s premogom

Sredi oktobra letos so predstavniki Titovih rudnikov Tuzla in nekaterih trgovskih organizacij iz Beograda podpisali samoupravni sporazum o petletni preskrbi porabnikov oziroma kupcev premoga v Beogradu. Letos naj bi na temelju tega sporazuma dobavili rudniki Kreka, Banovići, Djurdjevik, Zenica in Breza Beogradu 300.000 ton lignita in rjavega premoga. Beograjske trgovske organizacije pa so se obvezale po tem sporazumu, da bodo za vsako dobavljeno tono premoga združile po 2000 din za rudnike. Samo letos bodo te trgovske organizacije prispevale za razvoj Bosansko hercegovskih rudnikov preko 760 milijonov din.

Na Finskem bodo gradili nove termoelektrarne

Finska se je odločila, da bo zgradila 4 nove TE, in to dve TE na premog po 500 MW in dve elektrarni na šoto po 150 MW. Ta država ima namreč zelo velike rezerve šote in njihove zaloge zadoščajo za polstoletno popolno energetsko preskrbo. Nove TE naj bi postopoma začele obratovati do leta 1995. Vse kaže, da so se Finci odločili raje zgraditi TE na premog, kot pa postavljati nove jedrske elektrarne. Te imajo namreč že štiri.

Investicije v Kolubari zamujajo

V REIK Kolubara že dalj časa čutijo kronično pomanjkanje denarja, da bi lahko nadaljevali v predvidenem obsegu vse investicije tako v pridobivanju premoga, kakor tudi proizvodnje električne energije. Potrebe premoščajo s kratkoročnimi krediti. V letošnjem letu nimajo namreč zagotovljene niti petine potrebnih sredstev. Negativne posledice čutijo že sedaj,

tako v združenem elektrogospodarstvu Srbije, kakor tudi v REIK Kolubara. Gre za investicije v površinski kop premoga Tamnava — zahod in termoelektrarna — toplarna Kolubara B. Pomanjkanje investicijskega denarja bo imelo daljnosežne posledice tako v pogledu stroškov, kakor tudi roka izgradnje. Letos naj bi vložili več kot 7 milijard dinarjev in prizadevajo si, da bi pridobili še 3 milijarde din za Tamnavo — zahod. Akreditivi za novo opremo čakajo na vrsto že od aprila letos, medtem ko zahteve za garancijo investicijske banke čakajo tudi do pet mesecev. S kratkoročnimi krediti jim pomaga banka v Valjevu. Z zgraditvijo TE Kolubara B so dobili doslej v dveh letih in pol na mesto 20,3 milijarde din, le polovico potrebnega denarja. Tudi ta sredstva niso pritekala pravočasno, kar se kaže posebno v letošnjem letu. Kratkoročni krediti pa so dragi in jih seveda plačujejo tudi s 65 % obrestno mero. Do konca leta bi za zgradnjo te termoelektrarne potrebovali vsaj še 2 milijardi din.

Vrška Čuka podvojila proizvodnjo

Rudnik črnega premoga Vrška Čuka pri Zaječarju je eden naših najbolj znanih rudnikov črnega premoga. V devetih mesecih letošnjega leta so nakopali preko 27.000 ton črnega premoga, kar je dvakrat več, kot v istem obdobju lani. Računajo, da ga bodo nakopali letos v celoti 36.000 ton, kar je 20.000 ton več, kot preteklo leto. Hkrati poteka tudi program rekonstrukcije tega rudnika. Z izvedbo modernizacije oziroma rekonstrukcije naj bi nakopali leta 1990 že 100.000 ton črnega premoga za številne kupce.

Integracija na področju energetike

Koncem septembra letos so se delavci štirih organizacij združenega dela na referendumih odločili za združevanje. Gre za Energoprojekt, Gošo, MIN in Minel, ki so ustanovili svojo poslovno skupnost "Energoprojekt" GMM inženiring za tehnologijo in objekte v energetiki in pa procesni industriji s ciljem, da skupno nastopajo tako na domačem, kakor tudi inozemskem trgu. Poslovna skupnost "Energoprojekt GMM" združuje okoli 50.000 delavcev, ki se bodo povezovali na enem vsebinsko najboljših programov za razvoj naše dežele, in to na področju poenotenja in usmerjanja moči na kadrovskem, proizvodnem, raziskovalno razvojnem, tržnem, finančnem in informativnem področju. Tako doma kot v tujini bodo morali računati na novo veliko skupnost na področju izgradnje kompletnih objektov v energetiki, rudarstvu, vodnem gospodarstvu in pa procesni industriji. Ta četverica v bodoče med seboj ne bo več konkurirala in bo enotno nastopala.

Prva njihova preizkušnja bo izgradnja TE TO Kolubara B z okoli 600 MW moči.

V Ljubljani bo ogrevanje zagotovljeno

Sredi oktobra je predsednik mestnega komiteja Ljubljana za energetiko sez-

nanil javnost, da so na bližajočo se zimo v Ljubljani dobro pripravljeni, kar velja za TE TO v Mostah, kakor tudi za KEL v Šiški in plinarno. Omenjeno je bilo, da so lahko za ogrevalno sezono 1986/1987 brez skrbi. Čakalna doba za kurilno olje znaša namesto 6 mesecev le en mesec, dovolj pa je tudi premoga. Ljubljana se oskrbuje s premogom iz rudnikov rjavega premoga Slovenije, deloma iz Titovega Velenja, pa tudi iz premogovnikov v BiH. Od tu pa so dobave manjše, kot je bilo predvideno. Predvideno je tudi, da bi po potrebi uvozili 60.000 ton briketov rjavega premoga, ki pa bo seveda zelo drag in ne bo primeren za vsak žep. Energetiki menijo, da bo letos oskrba potrošnikov s premogom zadovoljiva. Lignita je sicer dovolj, po njem pa ni prevelikega povpraševanja. Rjavega premoga pa bi radi imeli več. Tudi izjava mgr. Pavla Kunca, predsednika Republiškega komiteja za energetiko in člana IS SR Slovenije je optimistična.

Dejal je, da si je letos Slovenija priskrbel rezerve v vseh energentih. Mnogo posameznih vrst kuriva je že na deponijah, ostale količine pa so pogodbeno dogovorjene. V letošnji zimi naj ne bi pričakovali posebne velikih težav, če ne bo prišlo vmes do kakšnih havarij v rudnikih in termoelektrarnah.

(tl)

Kaj je, kaj pomeni

DRUŽBENA REPRODUKCIJA — pomeni obnavljanje družbene proizvodnje. Poznamo: enostavno družbeno reprodukcijo, ko se družbena proizvodnja obnavlja v nespremenjenem obsegu; razširjeno družbeno reprodukcijo, ko se družbena proizvodnja obnavlja v povečanem obsegu; zmanjšano družbeno reprodukcijo, ko se družbena proizvodnja obnavlja v zmanjšanem obsegu.

Presežna vrednost se pri enostavni reprodukciji v celoti porabi za sklad osebne porabe. Pri razširjeni reprodukciji se presežna vrednost deli v dva sklada: sklad osebne porabe in sklad akumulacije. Sklad akumulacije je tisti del presežne vrednosti, s katerim širimo proizvodnjo. Zdravo rast nacionalnega gospodarstva zagotavlja samo razširjena družbena reprodukcija.

ELABORAT — je študija; strokovno delo o družbeni in ekonomski upravičenosti ustanovitve n. pr. delovne organizacije. Preden se izda akt n. pr. o ustanovitvi delovne organizacije, mora ustanovitelj obravnavati in sprejeti omenjeni elaborat.

KOEFICIENT OBRAČANJA SREDSTEV — pove, kolikokrat je letna realizacija večja od vloženih sredstev. Izračunamo ga tako, da delimo vrednost letne realizacije z vrednostjo vloženih sredstev.

MATRIARHAT — pomeni obliko vladavine prvotne rodovne ureditve, ko je vodilna vloga v družbi pripadala ženi. Matriarhatu je sledil patriarhat, ko vodilna vloga pripada možem.

NORMATIV — je določilo o porabi materiala, energije, dela. Normative določamo zaradi optimalnega izkoriščanja.

RECESIJA — pomeni zastoj v gospodarstvu ali upadanju gospodarske dejavnosti. To je pojav, ki ima podobne značilnosti kot gospodarska kriza, ker se v času recesije zmanjša proizvodnja in poveča brezposelnost. Recesija je blažja oblika ekonomske krize, ker so v njej prizadete le nekatere gospodarske panoge in ne prihaja do totalne prekinitve družbene reprodukcije.

TEHNOLOŠKI PROCES — je mehanični ali kemični tehnološki postopek, s katerim spreminjamo surovine v izdelke.

Lani zgrajena stanovanja

Po podatkih Zavoda za statistiko SR Slovenije je bilo v letu 1985 zgrajenih v Sloveniji skupno 11.252 stanovanj, kar je nekaj čez 3 % manj kot leta 1984. Manjša zidava stanovanj je v naši republiki prisotna že 4 leta zapored. Stanovanja, ki so jih lansko leto dokončali v družbenih blokih v Sloveniji, so imela povprečno po 56,1 m², zasebna stanovanja pa 102,8 m². Največ stanovanj so lansko leto zgradili v Ljubljani, v Moste Polje (680), v Trbovljah 165, v Krškem 142, Hrastniku 134, Črnomlju 84, Laškem 68, v Zagorju ob Savi 31, najmanj pa so jih zgradili v občini Ljubljana Center in to 9.

Situacija pa bo v letošnjem letu bistveno drugačna, kot je bila lani.

V nekaj vrstah

Prostovoljna akcija mladih na Vrheh

Koncem septembra in v oktobru letos je mladina, predvsem iz usmerjenih šol, sodelovala pri prostovoljni akciji na Vrheh. Akcija je potekala pri kopanju jarkov za napeljavo vodovoda do doma — brnarice ZZB NOV na Vrheh. Akcije se je udeležilo precej mladincev, orodje pa so dale na voljo nekatere organizacije združenega dela.

Teden upokojencev v Hrastniku

Koncem septembra in začetku oktobra je Društvo upokojencev Hrastnik organiziralo svoj tradicionalni teden. Po programu so si ogledali dom Franca Salamona v Trbovljah in druge objekte, kjer stanuje-

jo upokojenci v Koloniji 1. maja, nadalje so si ogledali tovarno Polprevodnikov IS-KRA v Trbovljah, ženske so pripravile razstavo ročnih del, športniki, upokojenci iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja so se pomerili tudi v nekaterih športnih disciplinah. Osrednjo prireditev pa so pripravili v prostorih Delavskega doma v Hrastniku.

Hortikulturno društvo je zelo delavno

Hortikulturno društvo zasavskih revirjev ima svoj sedež v Trbovljah, pokriva pa tudi območje Hrastnika, Zagorja, Radeč in Sevnice. V skladu s svojimi nalogami je tudi letos spremljalo urejenost posameznih krajev in okolij. Ugotovili so, da imajo nekateri stanovalci v zasebnih hišah precej več smisla za urejanje in ocvetličanje okolja kakor pa občani v blokih. Še manj posluha imajo za to v organizacijah združenega dela, deloma pa tudi šole. Izjeme so seveda tudi v tem primeru dopustne.

Uspehi in težave v gospodarjenju

Koncem septembra so v Zagorju razpravljali o problematiki rudnika Zagorje, o preveč izplačanih OD in prekoračevanju mej, pri čemer so jemali v ozir pobudo Republiške skupščine, da se sproti ugotavlja kazalce gospodarjenja in skupno z organizacijami združenega dela tudi ukrepa za izboljšanje vseh oblik gospodarjenja — večjo proizvodnjo, večjo produktivnost, zmanjševanje stroškov, znošno reguliranje cen ipd. Obravnavali so tudi investicijo v Izlakah, ki še ni končana. Slabši je tudi izvoz iz nekaterih delovnih organizacij. Omenjajo, da je temu kriv nov devizni zakon. Dana je bila pobuda, da bi vnovič obravnavali vprašanje premogovništva, zdravstva, šolstva in drugih dejavnosti.

Medobčinski sindikati organizirali tekmovanje

Medobčinski svet Zveze sindikatov revirskih občin je tudi letos organiziral na področju Trbovelj zaključno tekmovanje ekip, ki so se na občinskih tekmovanjih plasirale v revirsko tekmovanje. Tekmovanja s področja SLO in družbene samozagrade se je udeležilo 23 ekip, in sicer le polovica možnih udeležencev. Vzdušje je bilo odlično, tekmovanje je prav tako potekalo vzorno. Prvo mesto je zasedla ekipa Cementarne — tozd Vzdrževanje in transport, z 274 točkami, druga je bila ekipa Termoelektrarne Trbovlje — ds ss, tretja pa je bila ekipa Tovarne kemičnih izdelkov — tozd Transport izdelkov.

Razstava gob je mimo

Gobarsko društvo je pripravilo 3.10. v avli Delavskega doma letošnjo razstavo gob. Pri pripravi je sodeloval tudi strokovnjak dr. Dušan Vrščaj. Dana je bila možnost, da si občani ogledajo to razstavo in si ogledajo gobe, jih spoznajo ali želijo spoznati in temu primerno tudi nabirati. Za Zasavje je značilno, da je hribovito področje, zato rastejo na našem področju le gobe, ki prenesejo višino.

Tudi letos plesna šola

Srednješolsko kulturno društvo Trbovlje s svojo plesno sekcijo, ki jo vodi Janez Sinkovec, tudi letos organizira plesno šolo. Ta poteka v prostorih zasebne hiše na Rudarski cesti. Poučujejo razne vrste plesov od rock and rolla, diska, break dance in drugih novih plesov. Vadi tudi revijska skupina. Že drugo leto imajo organizirano tudi plesno šolo za najmlajše. Šolnina znaša 4.000 din za prvi tečaj, kasnejše vaje so brezplačne. Preje so dolga leta vadili v Delavskem domu v Trbovljah, zadnja leta pa v prostorih zasebne hiše. Sekcija stremi za tem, da oblikuje tudi vrhunske plesalce. Na dosedanjih republiških in zveznih tekmovanjih so dosegli zelo dobra mesta — drugo, tretje in tako naprej. Pripravili so tudi plesni tečaj za odrasle.

Teden otroka je mimo

V času od 6. do 13. oktobra je potekal teden otroka. Ob tej priliki so bile izvedene razne prireditve v vrtcih, osnovnih šolah in krajevnih skupnostih. Otroci so se zabavali ob predvajanju lutkovnih iger in raznih drugih igrar. V Trbovljah so ta teden podaljšali in v okviru tega pripravili tudi zbor šolarjev na ploščadi pred Delavskim domom. Tu so pripravili mirovno manifestacijo. Gasilci so pokazali nekaj svojih veščin, enako tudi tabomiki, obiskali so banko, pogledali v bančni trezor in izpeljali vrsto športnih tekmovanj. V Hrastniku so na Logu pripravili prireditev Otroci plešejo in pojejo, pripravili so tudi sejem rabljenih otroških oblačil, in to že tretjič, v organizaciji DPM Steklame — Sijaj in krajevnih skupnosti. Živahni so bili tudi na Dolu. Društvo prijateljev mladine je pripravilo tekmovanje v spretnostnih vožnjah in kviz o prometu. V Zagorju so pripravili prireditev v Delavskem domu in na trgu pred njim. Prireditev pa so imenovali Jesenske igre, kar je bilo povezano z izdelavo raznih predmetov iz poljskih in gozdnih sadežev in podobno.

Predstavniki občine Hrastnik v Franciji

Koncem septembra oziroma v začetku oktobra letos so trije predstavniki Sob Hrastnik obiskali pobrateno občino Montigny v pokrajini Pas de Calais v Franciji. Ogledali so si področje tamošnjih rudnikov, seznanili so se z izkušnjami pri delu občinske uprave, ogledali so si vrsto šol, vrtcev, zdravstvene domove, socialni dom, komunalne naprave in podobno. V bližnji sosesčini sta tudi občini Sallaumines, s katero je pobratena občina Trbovlje in Avignon, s katero je pobratena občina Zagorje ob Savi. Medsebojni obiski so organizirani vsake dve leti. Ob tej priliki so se dogovorili za izmenjavo obiskov šolarjev v času šolskih počitnic. S seboj so prinesli tudi videokasete s posnetki iz tamošnjega življenja.

SOZD GIK Zasavje na razpotju

Pred leti so ustanovile organizacije združenega dela SGD Beton, IGM in Sipo-reks iz Zagorja ter Cementama Trbovlje

sozd Gradbeno industrijski kombinat Zasavje s sedežem v Zagorju. Ta sestavljena organizacija pa že nekaj časa ne deluje tako, kot je bilo sprejeto in načrtano s samoupravnimi akti. Pred nedavnim so na podlagi poročila ustrezne komisije sprejeli določeno stališče na seji izvršnega odbora MGZ revirskih občin. Ugotovili so, da načrtani cilji niso bili doseženi, da je povezovanje med gradbeno operativno in industrijo gradbenega materiala nesmiselno, da združene delovne organizacije v GIK Zasavju niso kazale velikega interesa za poslovno povezovanje in da naj bi pričeli s pripravi osnov za odločanje o eventualni ukinitvi te sestavljene organizacije. Vse aktivnosti okrog tega naj bi potekale do konca letošnjega leta. Predvideti pa je treba tudi to, da se ozdi tega sozda še nadalje povezujejo z drugimi sorodnimi organizacijami združenega dela v Sloveniji.

Težave s hišno samoupravo v Zagorju

Pred nedavnim so v krajevni skupnosti Jožeta Marna v Zagorju ob Savi razpravljali o uveljavljanju temeljnih oblik samoupravljanja, oziroma o neuresničevanju hišne samouprave v smislu zakona o stanovanjskem gospodarstvu. V razgovoru so bile večkrat omenjene napake, ki so se pojavile že v času gradnje, ki se vlečejo tudi v času vzdrževanja itd. V kratkem razdobju so se menjali trije predsedniki. Zavoljo težav, ki se pojavljajo je o problematiki razpravljala tudi krajevna konferenca SZDL, pa tudi Občinska konferenca SZDL v Zagorju s ciljem in namenom, da bi čimprej ugodno rešili sporne zadeve. Ugotavljali so tudi, da nekateri občani nimajo posebno lepega odnosa do družbenega premoženja, po drugi strani pa nastopajo stalne težave pri zbiranju sredstev tako za vzdrževanje in obnavljanje dotrajanih naprav kakor tudi za gradnjo novih.

Asfaltiranje ceste na Dobovec

V prvih dneh oktobra letos je cestno podjetje Ljubljana po naročilu Cestne skupnosti položilo zapomo, to je fino plast asfalta na cesti, ki vodi od Save pa do Dobovca. Po končanem asfaltiranju, promet je bil v času delno oviran, so nadaljevali z urejevanjem ceste proti Lontovu.

20 let zdravstvenega doma v Hrastniku

Letos slavi zdravstveni dom v Hrastniku 20 let, odkar je bil zgrajen. Prej so ambulantne delovale na raznih mestih in v različnih zgradbah, največkrat neustreznih.

Zgrajeni sta bili prva in druga faza. Zahvala velja vsem občanom Hrastnika ker so s sredstvi, ki so bila namenjena za zgraditev novega doma, omogočili smotni razvoj zdravstvene službe. Danes šteje zdravstveni dom v Hrastniku 73 članov kolektiva in je temeljna organizacija združenega dela, združena v do Zasavski zdravstveni center, in sicer od leta 1977 dalje. Mnogo pozornosti polagajo izobraževanju lastnih kadrov s štipendijami, strokovnim izpopo-

lnevanjem itd. Tudi aparature, ki jih potrebujejo pri svojem delu, sproti nadomeščajo ob večjih okvarah ali zastarelosti. Tudi v bodoče bodo skušali v okviru danih možnosti slediti novostim tudi na tem področju.

Pomanjkanje pitne vode

Zaradi dolgorajnega sušnega obdobja je sredi oktobra v Trbovljah pričelo primanjkovati pitne vode. Prišlo je do prve in nato druge stopnje omejitve pitne vode na področju Trbovelj. Razveseljivo je dejstvo, da so pri izdelavi vrtine ob Savi v bližini ribogojnice navrtali močan dotok pitne vode. Ta dotok znaša v tej vrtini okoli 60 litrov /sek. Seveda bo trajalo nekaj časa, predno bodo to vodo lahko črpali in potiskali v omrežje v Trbovljah.

Sejem rabljene smučarske opreme je miš

Smučarsko društvo Trbovlje je letos nekoliko prej organiziralo sejem rabljene smučarske opreme. Ponavadi je bil ta sejem novembra ali decembra, letos pa so ga organizirali v soboto, 18. in v nedeljo dopoldan, 19. oktobra v avli Delavskega doma v Trbovljah. Marsikakšen kos smučarske opreme, bodisi smuči ali druge opreme, je tokrat menjalo vrstnika.

SZDL Trbovlje o aktualnih zadevah

Občinska konferenca SZDL Trbovlje je organizirala sredi oktobra letos sestanek s predsedniki in sekretarji krajevnih konferenc SZDL. Razpravljali so o delovanju delegatskega sistema in o pripravah na referendum za uvedbo petega občinskega samoprispevka. Ob tej priliki je bil govor tudi o nesamoupravnem ravnanju občanov v naselju Nasipi, ko so onemogočili promet po industrijski cesti, ki trenutno služi kot obvoznica zaradi rekonstrukcije glavne ceste v Trbovljah. Težave pa nastopajo tudi v raznih krajevnih skupnostih pri izvajanju različnih akcij, ko posamezni delegati niso delavni, ali pa niso dovolj prizadevni.

Mesec požarne varnosti v revirjih

Oktober velja kot mesec požarne varnosti. Letošnji je potekal pod geslom 100.000 gasilcev in 100.000 preventivcev. Gasilska društva so tudi letos v Zasavju izvedla več akcij. Predvsem so pripravili predavanja o požarni varnosti, razstavo gasilske opreme in izvedli praktične gasilske vaje na inudistrijskih in stanovanjskih objektih. Ugotavljali pa so, da večina občanov ne zna ravnati z ročnimi gasilskimi aparati, četudi imajo nameščene bodisi v delovnih prostorih bodisi v blokih. Zato so temu posvetili še posebno pozornost. Pregledali so tudi vrsto hidrantov in ugotavljali njihovo uporabnost, možnost dovoza vode v primerih, kjer ni hidrantov itd.

STT širi svoj življenjski prostor

Strojna tovarna Trbovlje si že nekaj let prizadeva, da bi razširila svoj življenjski prostor. Tega v Trbovljah ni dovolj, zato se je treba poslužiti tudi raznih zemeljskih in regulacijskih posegov. Lansko leto in letos so, na primer, regulirali z obrežnimi škarpami dobršen del potoka Trboveljščica z namenom, da ga v določeni dolžini tudi prekrijejo in si na ta način pridobijo dodatne prostore bodisi za skladišča, bodisi za parkirišča. V zadnjih mesecih pa so se lotili tudi odstranitve dobršnega dela hribine, po kateri je še pred leti potekala vzpenjača od vznožja pri "Mahkovcu" pa do tretje etaže. Ta del hribine so sedaj odstranili in si na ta način pridobili dodaten prostor, namenjen za zunanja skladišča materiala in polizdelkov.

Prostorska problematika v Trbovljah

V okviru prostorskega plana so pristojne službe Sob Trbovlje izdelale programske zasnove prostorskega plana za nameravano gradnjo TE-TO III, za razširitev stikališča pri TET, za površinski kop Bukova gora, za deponijo premoga v Lakonci, ureditev križišča pri Sušniku, zgraditev tržnice na Trgu svobode, zgraditev nove trafo postaje v Gaberskem in zgraditev vrtca na Vreskovem za kopališčem. Predvideli so tudi zazidavo Hauckovega hriba za individualno gradnjo, enako nameravajo izdelati zazidalni načrt naselja Topoletovo, v gradnji je druga hala IPOZ-a v Koloniji 1. maja, osnove so pripravili tudi za bodočo stanovanjsko izgradnjo na Cesti oktobrske revolucije OR 75, stanovanjskih blokov pod IBT in na območju sedanje komunalne vrtnarije, ter nameravajo gradnjo v naselju Dom in vrt. V teku pa je izdelava še drugih programskih zasnov.

Višje stanarine v Trbovljah

Sredi oktobra so delegati Samoupravne stanovanjske skupnosti v Trbovljah na svoji seji med drugim razpravljali in sklenili tudi o povišanju stanarin. Sklenili so, da bodo od 1. novembra letos stanarine višje za 25%. Podobna zvišanja so predvidena tudi v drugih občinah.

Obnova Medijskega gradu

Zagorjani, posebno pa še Izlačani, že dalj časa razpravljajo o nujni obnovi Medijskega grada v Izlakah. Grad je bil v zadnji vojni požgan in vsa povojna leta je preostali del čedalje bolj propadal. Letos so pričeli z obnovo grajske kapele, ki naj bi služila v bodoče kot poročni prostor, celotni grad pa naj bi v naslednjih letih obnovili in ga namenili za turistično gostinske potrebe. Za obnovo grajske kapele bodo porabili 8 milijonov din, od tega bo Republiška kulturna skupnost prispevala vsaj polovico, 1/4 zagorska občinska kulturna skupnost, ostala sredstva pa bodo zbrali bodisi pri organizacijah združenega dela, pa tudi s prostovoljnim delom občanov. Pri obnovi sodelujejo strokovnjaki regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Ljubljane.

Deponija odpadkov na enem mestu

Medobčinska gospodarska zbornica revirskih občin je dala pobudo, da bi v revirskih občinah Hrastnik, Trbovlje in Zagorje dokončno uredili vprašanje ustreznih deponijskih prostorov za odlaganje odpadkov in smeti. Komunalne organizacije vseh treh občin se namreč že dolga leta ukvarjajo s problemom, kam odlagati številne odpadke, med katere sodijo tudi jalovina, izkopsnina, smeti in podobno. SMELT v Ljubljani je pripravil posebno študijo odvoza in odlaganja odpadkov na skupno deponijo. Ta naj bi bila na Neži v Trbovljah. Menijo, da je ta lokacija najustrenejša in ustreza zakonskim predpisom. V Hrastniku imajo na Blatah in v Zagorju na Ruardiju slabše rešitve. Na Neži bi lahko v naslednjih letih deponirali okoli 1,2 milijona m³ raznovrstnih odpadkov. Med te so zajeli tudi razne gošče ter blato iz čistilnih naprav in podobno. Prostor bi zadoščal za nadaljnjih 35 let, je ločen od naselja, v neposredni bližini pa je tudi material za sprotno prekrivanje odpadkov.

Tudi v Gaberskem obnavljajo cesto

V Trbovljah že nekaj časa temeljito rekonstruirajo odsek glavne ceste od Završka pa do Trga revolucije, to je do RUDIS-a. O tem smo že poročali. Sredi oktobra pa so se lotili tudi obnove glavne ceste od gostišča Račič na Savinjski cesti pa do ISKRE, Tovarne polprevodnikov. Tu je bila cesta že dolgo časa v zelo slabem stanju. Vse kaže, da bodo ob tej priliki rešili tudi vprašanje vodovoda, kanalizacije ter drugih instalacij.

Računali so, da bodo ta odsek ceste obnovili v treh tednih, vendar vse kaže, da do dneva mrtvih ta dela ne bodo končana tako, kot je bilo predvideno.

Spominski pohod članov ZRVS

V soboto, 18. oktobra letos so občinska vodstva ZRVS Hrastnik, Trbovlje in Zagorje pripravila spominski pohod po poteh NOB. Letos je bil cilj tega pohoda domačija Vrhar pod Mrzlico. Pri spominskem pohodu padlim v NOB so se zbrali udeleženci iz vseh treh občin. Tu jim je spregovoril prvoborec Lojze Ribič. Kulturni program so ob tej priliki pripravili člani ZRVS iz Hrastnika.

Ta pohod pa bo treba v naslednjih letih popestriti in utrditi, tako da bi se ga udeleževalo kar največ članov ZRVS, šolarjev in drugih občanov.

Živahnost kulturnih delavcev

Člani kolektiva do TET in člani RELIK-a Ernest Špiler, Jernej Kreže, ml., ter Ivan Žgalin, so v času od 15. do 19. septembra v počitniškem domu v Crikvenici imeli svojevrstno slikarsko kolonijo. S slikami, ki so jih ob tej priliki izdelali, so opremili počitniški dom TET v Crikvenici.

Člana RELIK-a Ernest Špiler in Helca Krasnik sta od 1. do 30.9. razstavila skupno dvajset del v avli občine Radovljica.

Nadalje sta se člana iste likovne sekcije Ernest Špiler in Miloš Todorovič udeležila 18. oktobra slikarskega srečanja Ex tempore Labod 86 v Novem mestu. S svojimi slikami sta sodelovala na razstavi v tovarni Labod. Helca Krasnik in Ernest Špiler sta 24. oktobra sodelovala na skupinski razstavi na Jesenicah s slikami, ki sta jih izdelala v slikarskih kolonijah na Vršiču in Mojstrani.

V Hrastniku je Ivan Špitaler pripravil v knjižnici dijaškega doma razstavo akvarelov. Tu pa so pripravili tudi knjige in kasete za najmlajše.

21. oktobra so v Delavskem domu Hrastnik pripravili občinsko revijo otroških in mladinskih pevskih zborov. Dne 24. oktobra pa je bila prva gledališka predstava v Delavskem domu v Hrastniku. V okviru Borštnikovega srečanja je nastopila Drama SNG Maribor z igro Benečanka.

Zdravstveni center obnavlja zgradbo

Zasavski zdravstveni center na Ulici 1. junija v Trbovljah (bivši prostori ambulan-te) se je lotil obnove fasade upravne zgradbe. Zaradi slabega stanja so končno le uspeli zagotoviti potrebna sredstva za obnovo, saj je bila zgradba vsaj na zunanji zares slabem stanju.

Slušatelji politične šole na Čebinah

Dne 10. oktobra so udeleženci politične šole CK ZSK obiskali rojstno hišo KPS na Čebinah. Tu je namreč bil leta 1937 ustanovni kongres KPS.

Po vrnitvi so se ustavili v domu Tončke Čeč v Kleku in imeli razgovor z Lidijo Šentjunc, članico Sveta federacije. Slušatelji so si v okviru svojega programa ogledali tudi Joštov mlin v Celju in Šmiglovo zidanico nad Preboldom.

Občina Laško obravnavala program ukrepov za rudnik Laško

Dne 29. septembra je izvršni svet skupščine občine Laško obravnaval program ukrepov za odpravo izgube v poslovanju ter srednjeročnega plana tega tozda. Sprejel je vrsto zaključkov, ki jih je posredoval pristojnim organom rudnika Laško, do RRPS in sozd REK EK. Napori rudarjev v poslovanju rudnika Laško so izredno veliki. Da bi lahko uspešno poslovali pa je potrebno poleg velikih prizadevanj v tem tozdu angažirati tudi zunanje dejavnike za spremljanje poslovanja in usmerjanje razvoja tega rudnika. Izvršni svet je ocenil, da je potrebno v rudniku Laško do največje možne tehnične meje pospešiti izvajanje raziskav nahajališč premoga. Na tej podlagi pa je možno izdelati ustrezne razvojne načrte za izkope v globini ali v smeri proti vzhodu ter pripraviti investicijske programe za nadaljnjo perspektivo rudnika Laško. Intenzivno in dolgoročneje načrtovanje je nujno za obstoj rudnika in za zagotovitev trdnjše socialne varnosti vseh zaposlenih v tem rudniku.

Odobrena so sredstva za vzdrževanje stanovanj

Stanovanjska skupnost Trbovlje je letos namenila za večja popravila in obnavljanje stanovanj okoli 130 milijonov din. Vzdrževalna dela opravljajo izvajalci predvsem v starejših stanovanjskih naseljih (Trg Svobode — Njiva, bloki STT na Kešetovem itd.). Največ dela imajo seveda s prekrivanjem streh, obnavljanjem odtočnih cevi in žlebov, pa tudi mizarji, zidarji, pleskarji, vodovodni instalaterji itd. Mnogo dela je bilo opravljenega že doslej, nekatera pa nameravajo opraviti do konca leta.

Obveščanje občanov o stopnji onesnaženosti zraka

Po informaciji, ki jo je dala pristojna strokovna služba občine Trbovlje, to je oddelek za urejanje prostora in varstva okolja, bodo odslej ugotavljali stopnjo onesnaženosti zraka v Trbovljah vsake pol ure. Sredi Trbovelj so namreč pričeli meriti polurne koncentracije žveplovega dioksida in kadar bodo koncentracije prevelike, bodo o tem seznanili občane preko radia Trbovlje. Kadar bo koncentracija večja od 1,2 mg/m³, bodo o tem seznanili hidrometeorološki zavod v Ljubljani, kjer bodo po pregledu gibanja zračnih mas in drugih podatkov ugotovili, če je treba sprožiti alarm. V kurilni sezoni se bo stopnja onesnaženosti prav gotovo povečala. Onesnaževalcev je kar precej od avtomobilov in njihovih izpušnih plinov pa do dimnikov, malih in velikih. Težave so toliko hujše, ker so naselja v Zasavju locirana v kotlinah, kjer se zelo slabo prevetruje. S sprotnim obveščanjem občanov o povečani stopnji onesnaženosti bi precej pripomogli k zaščiti astmatikov starejših in mlajših, s tem da bi se na prostem gibali čim manj. Rezultate v ANAS postaji bodo redno odčitavali delavci omenjenega oddelka trboveljske občine.

30 let Ljubljanske banke TB Zasavje

Ljubljanska banka — Temeljna banka Zasavje je v petek, 24. oktobra, ob 18. uri pripravila v gledališki dvorani delavskega doma Trbovlje proslavo ob svoji 30-letnici obstoja in delovanja. Slavnostna govornica je bila Milica Ozbič, članica CK ZKJ.

V kulturnem programu so sodelovali domači kulturniki, podelili pa so tudi priznanja zaslužnim delavcem.

Belokranjci bi radi plin

V Beli Krajini se takó občinske skupščine kakor tudi delovni kolektivi že dalj časa prizadevajo za to, da bi dobili na svoje območje plinovod. Načrte za to so pripravili, pripravljani pa so prispevati tudi določena denarna sredstva. Vendar njihova pobuda doslej še ni zrela za uresničitev oziroma odobritev. Odcep bi napravili

bodisi od Novega mesta ali od Karlovca. Menijo, da so tudi v Beli Krajini upravičeni do tovrstnega vira energije, ker po magaju preko celega slovenskega gospodarstva s sredstvi pri graditvi oziroma širjenju plinovodnega omrežja.

(tl)

Zanimivosti od tu in tam

Predsedstvo skupščine SR Slovenije je 17.9.1986 obravnavalo poziv Predsedstva Republiške konference SZDL Slovenije v zvezi z aktivnostmi za preprečevanje kajenja. Sprejelo je priporočilo vsem udeležencem v skupščini, njenim zborom in delovnim telesom, da ne kadijo v prostorih, kjer se sestajajo na seje, sestanke, posvetovanja in druge oblike dela. Kajenje je prepovedano v veliki in mali dvorani skupščine. Priporočilo pa se nanaša tudi na omejitve kajenja v skupščinski restavraciji. S tem priporočilom so seznanili vse delegate in druge delavce v skupščini.

Pred nedavnim so na seji sveta za znanost in socialno politiko pri predsedstvu občinske konference SZDL Ljubljana Center razpravljali o racionalizaciji kajenja na vseh področjih življenja in dela. Omenili so, da je prišel čas, ko je treba uveljaviti zakonske normative, to je, da na delovnem mestu ne bi smeli kaditi, posebej še ne v zdravstvu, šolstvu, na sejah, sestankih, zborih, športnih, kulturnih in drugih prireditvah. Pri tem naj bi imele odločilno vlogo družbeno-politične organizacije, društva in drugi. Ugotovili so tudi, da gre okoli 20 % denarja, ki ga namenjamo za zdravstveno varstvo, na račun kadilcev, odsotnih z dela. To pa je približno toliko denarja, kolikor ga porabimo za splošno ambulantno in dispanzersko dejavnost v vseh 65 slovenskih občinskih zdravstvenih skupnostih. Kajenje je tudi v tem pogledu eden negativnih spremljevalcev današnjega življenja.

V Jugoslaviji je znašal v letu 1985 družbeni proizvod skupno 11.289 milijard din, kar je za 78,5 % več kot leta 1984. Najbolj se je povečal v Sloveniji, in to za 94,4 % napram letu 1984. Delež Slovenije je lani znašal 16,72 %, in to 1887 milijarde din. Lani so se cene na drobno povečale v Jugoslaviji za 75,7 %, družbeni proizvod pa za 78,5 %, medtem ko se je industrijska proizvodnja v naši državi lani povečala za 2,7 %. Po izračunanih deležih v letu 1985 bodo določili tudi merila za davčne obveznosti v letu 1987 posameznih republik in pokrajin do federacije. Izvršni svet SR Slovenije je 17.10.1986 obravnaval med drugim tudi vprašanje socialne varnosti upokojencev v letu 1986. Ugotovil je, da se večajo obremenitve združenega dela s prispevki za financiranje pokojninskega in invalidskega zavarovanja in s tem povezano prehitro rast števila upokojencev, ki je v naši republici izrazita in povzročča, da se razmerje med aktivnimi delavci in upokojenci nenehno slabša.

(tl)

Reševanje izpod ruševin

Pred reševanjem moramo izključiti el. tok izven stavbe in zapreti dovod vode, plina itd.

Reševalna akcija se prične z izvidništvom in preiskovanjem ruševin.

Osnovne podatke dobijo izvidniki že od preživelih stanovalcev, nato pa prično s preiskovanjem in iskanjem ponesrečen-

cev. S klicanjem, trkanjem in prisluškovanjem skušajo ugotoviti njihovo mesto in navežejo z zatrpanimi prve stike ter jih moralno krepe in vzpodbujajo. Izvidnikom so lahko v veliko pomoč posebno izurjeni psi. Ponesrečence v globokih ruševinah iščemo s posebnimi prisluškovalnimi aparati — geofoni.

Reševanje iz višin, iz višjih nadstropij

Večnadstropne stavbe so lahko delno porušene in nekatera nadstropja zatrpana z ruševinami. Če stopnice niso podrtе, se reševalci navadno najlažje prebijajo k ponesrečencem po tej ohranjeni poti. Med reševanjem morajo odstranjevati ruševine in si tako utirajo pot. Večkrat morajo s priročnim materialom, lesom poševno podpreti nagnjene stene. Deformirane prehode med vertikalnimi zidovi morajo podpreti z lesenimi tramiči. V primerih slabega stropa ga dodatno podpro z vertikalnimi ali poševnimi stojkami itd.

Večjih ruševin navadno ne odstranjujejo, ker obstoja možnost, da se poveča la bilnost ruševin.

Ce z opisanim prodiranjem skozi za rušene prostore ne morejo priti do po-

nesrečencev, morajo prebiti zid, strop ali tla. Pri tem uporabljajo priročno orodje in napravijo odprtino, ki omogoča plazenje in prenos ponesrečenca.

Izbijanje odprtin skozi železobetonske plošče je težaven posel in za hiter preboj je potrebno zahtevnejše orodje. Ponesrečenca navadno odnesejo reševalci po isti poti, po kateri so tudi sami prišli.

V primerih, ko je vhod zatrpan in stopnice v stavbi delno ali v celoti porušene, vstopajo reševalci s pomočjo lestev skozi okna in ostale odprtine in na že opisani način preiskujejo stavbo. Ponesrečence na nosilih spuščajo na tla na več načinov — s pomočjo vrvi, s pomočjo lestev, škripcev ali drsalnih prtí.

Reševanje izpod površinskega in globinskega sloja ruševin

Ce se stavba ali del stavbe poruši do temeljev oziroma kletnih prostorov, moramo najti ponesrečenca v praznih prostorih zgornjega sloja ruševin ali pa v kletnih prostorih. Reševanje ljudi v zgornjem sloju vršijo tako, da se reševalci prebijajo po praznih prostorih med ruševinami, z odstranjevanjem ruševin ali kombinirano.

Ruševine odstranjujemo ročno ali s priročnim orodjem. Težje dele ruševin

dvigajo s pomočjo škripcev, trinožnikov in z žerjavi. Z buldožerji, nakladalci in bagri med preiskovanjem le - teh ne odstranjujejo, ker bi lahko poškodovali ponesrečence. To inženirsko — gradbeno mehanizacijo uporabljajo pri reševanju ljudi, za popolno odstranitev ruševin, krčenje prehodov itd.

(iz Priročnika o osnovah civilne zaštite sozd REK EK)

Mladinsko moštvo NK Rudar na zveznem nogometnem turnirju v Splitu

V dneh od 20. do 26. oktobra 1986 se je v Splitu odvijal deseti tradicionalni mladinski zvezni nogometni turnir z imenom "PRVI SPLITSKI PARTIZANSKI ODRED". Organizatorji turnirja so RNK Split in NK Hajduk, pokrovitelj pa je ZZB občine Split.

Namen turnirja je športno politična manifestacija, ki obuja spomine na vstajo v Dalmaciji. Odvija se v oktobru ter proslavlja dneve osvoboditve mesta Split. Ta turnir se odvija že deseto leto in združuje mlade iz vseh pokrajin in republik Jugoslavije kot manifestacija bratstva in enotnosti jugoslovanske mladine. Spominja na podvige in herojstva rdeče mladosti, ki je vzklikla v splitski sredini, prebujala in opozarjala na grozote vojnih viher.

Celotno vzgojno športno delo mora tudi danes temeljiti na svetlih primerih borcev naše NOB. Med žrtvami so bili tudi prenekateri mladi športniki.

Trboveljska in širša športna javnost je lahko zelo ponosna, da naša mladinska nogometna vrsta kot edini predstavnik iz SR Slovenije že vrsto let sodeluje na tem turnirju. Vsako leto se ponovno srečujemo s problemom zagotovitve potrebnih sredstev za udeležbo na turnirju.

Mladincem, trenerjem in amaterskim delavcem predstavlja udeležba in tekmovanje s prvotligaškimi ekipami nagrado za celotni trud in vzpodbudo za nadaljnje amatersko delo.

Poleg našega moštva so se udeležili turnirja še naslednji delavski klubi: Borac —

Banjaluka, Budućnost — Titograd, Radnički — Kragujevac, Pobeda — Prilep, Velež — Mostar, Novi sad — Novi sad,

Trebča — Titova Mitrovica, Hajduk — Split, RNK Split — Split.

Jani Drnovšek

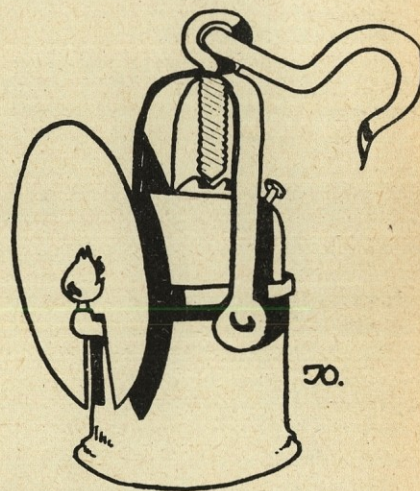
Moštvo mladincev nogometnega kluba Rudar Trbovlje v septembru letos. Stoje z leve proti desni: Alojz Jesih, tehnični vodja, Tosič, Goštej, Novakovič, Florjanc, Barič, D. Jesih, Haralovič, Brundič, Holešek, Centrih, Klanjšek, trener kadetov Milenko Sivko; čepe z leve: Koritnik, Vusič, Kunič, Hudarín, Hladnič, D. Kranjc, Z. Kranjc, Ivezic, A. Čuk; na sliki manjka trener Hajrudin Ibrakić.

Foto: J. Drnovšek

številni domači in zunanji predavatelji. Eventualni interesi se lahko še vključijo v to šolo, prijaviti se je možno vsak torek in petek od 16,30 do 18,30 ure v društvenih prostorih na Ulici 1. junija 10.

Dne 27. novembra letos bo mladinski odsek Planinskega društva Trbovlje praznoval svojo 50 letnico obstoja in delovanja. Ustanovljen je bil namreč leta 1936 pri takratni podružnici slovenskega planinskega društva v Trbovljah. Mladi planinci pripravljajo za to priložnost program proslave, ki jo bodo pripravili in izvedli v večnamenskem prostoru Osnovne šole Trbovlje.

(t.l.)

Planinske novice

Planinska društva iz zasavskih in posavskih krajev organizirajo v skladu s svojim programom številne izlete, deloma tudi preko meje. Izletov se udeležuje precejšnje število članov teh društev in spričo lepega vremena v septembru in oktobru so se mnogi vračali domov dobre volje.

Izšla je karta Posavskega hribovja, ki so jo skupno pripravili Planinska zveza Slovenije in zasavska ter posavska planinska društva — topografsko karto našega območja, to je jugovzhodne tretjine Slovenije v merilu 1:100.000. Poslužili so se najnovejših meritev, ki jih je opravil Vojno geografski institut. Obdelal in tematsko pa jo je izpeljal institut za geodezijo in fotogrametrijo v Ljubljani. Tiskanje je opravil vojno geografski institut. Karta Posavskega hribovja je zelo kvalitetna, izdelava se ponaša z nekaterimi prvenstvi. V Sloveniji smo tako prvič dobili planinsko karto v merilu 1:100.000 s topografsko vsebino, to pomeni da naselja niso označena s krogcem, pač pa se pojavljajo na karti skupine posameznih stavb in naselij. Na tej karti je prvikrat vrisana tudi evropska peš pot E 7. Skupno pa je na njej 22 različnih poti — transverzal, od katerih jih je polovica poimenovanih (npr.: Zasavska planinska pot od Kumrova do Kuma, Badjurova pot, Pot spominov itd.).

Karta vsebuje tudi druge informacije, potrebne turistom, posebno pa še planincem. Karto je možno dobiti pri planinskih društvih.

Planinsko društvo Hrastnik je izdalo prvo številko svojega glasila Naša pot. V uvodu je Anton Salmič orisal namen in vsebino tega glasila, ki naj bi bilo aktualno, vsebovalo naj bi društvene vesti, spoznavali naj bi neznano, vanj naj bi pisali mladi, literati našli svoj kotiček, objavljali naj bi društveno kroniko in kar je zelo pomembno, manjkal ne bo humor.

Objavljena je osebna izkaznica društva, orisana je najpomembnejša dejavnost — izletništvo, propaganda, markacija, izobraževanje, objavljeni so prispevki mladih planincev, opisano je njihovo sodelovanje pri izvedbi letošnjega praznovanja dneva rudarjev v Hrastniku itd. Glasilo je izšlo v nakladi 150 izvodov.

Dne 15. oktobra se je pričela v organizaciji Planinskega društva Trbovlje šola za planinske vodnike. Obiskujejo jo lahko člani zasavskih in posavskih planinskih društev, ki so stari najmanj 23 let. Šola bo trajala okoli 8 mesecev. V njej pa bodo slušatelji poslušali vrsto zanimivih tem, udeležili pa se bodo tudi številnih izletov, na katerih bodo praktično preizkušali svoje znanje. Pri izvedbi te šole sodelujejo

Nove obrestne mere

Od 1. oktobra dalje je združenje jugoslovanskih bank sporočilo, da veljajo do 31. decembra 1986 naslednje obrestne mere za dinarske hranilne vloge in potrošniška posojila:

- za hranilne vloge, vezane za dalj kot 3 mesece, veljajo 42% obresti;
- hranilne vloge, vezane za pol leta, 48% obrestna mera;
- hranilne vloge, vezane za več kot eno leto, 56% obresti;
- hranilne vloge, vezane za več kot dve leti, 59% obresti;
- hranilne vloge, vezane za več kot tri leta, 61% obresti.

Za potrošniška posojila, odobrena za eno leto, je treba plačati 56% obresti, za vsa posojila z daljšim odplačevanjem pa 61%. Za posojila za nakup premoga, drv ali ozimnice 42%. Običajni rok za odplačevanje teh je 10 mesecev. Za posojila na tekočih računih znašajo obresti 49%.

Krvodajalska akcija

V času od 5. do 26. septembra 1986 so darovali v Splošni bolnici Trbovlje kri naslednji naši sodelavci:

Dne 5. septembra 1986

Tozdi s področja Trbovelj:

Milan Jerman, Anton Bendra, Dragiša Perič, Rudi Rajbar.

Tozdi s področja Hrastnika:

Jože Drnovšek, Rudi Povodnik, Duško Tomič, Vladimir Mrak, Drago Obraz.

Tozdi s področja Zagorja:

Miran Razpotnik, Franc Amon, Branko Očepek, Branko Guna, Miran Pestotnik.

Dne 12. septembra 1986

Tozdi s področja Trbovelj:

Jože Čop, Tomaž Goljuf, Iztok Porle, Dejan Porle, Rudi Žagar, Rasim Romanič, Ferdinand Klenovšek, Ivan Zakrajšek, Drago Gorišek, Darko Zupanc, Boris Klančar, Drago Perič, Stanko Perič, Vlado Mlajč, Vid Savičič, Nenad Ovčar, Emin Hušidič, Ismet Pajzetovič, Anton Buovski, Jernej Kreže.

Tozdi s področja Zagorja:

Rajko Rajner, Andrej Psarn, Rok Kofol, Husein Osmanović, Marjan Bolte, Marjan Tejkal, Marjan Lavrač, Niko Potočnik, Darko Raspot, Mersed Omerhodić, Rudolf Kovač, Bilal Sulejmanović, Jože Rozman, Matevž Zupan, Bego Osmič.

Dne 19. septembra 1986

Tozdi s področja Trbovelj:

Suad Kadrič, Bojan Jerše, Karel Griyec, Silvo Mlinar, Zdravko Planinc, Anton

Škof, Ivan Drnovšek, Milan Sušnik, Branko Gros, Blaško Kešina, Zvone Močnik, Ivan Vozelj, Božo Slatinjek, Jože Kem, Ervin Gostečnik, Darko Kralj.

Tozdi s področja Hrastnika:

Emil Plahuta, Roman Zaletel.

Tozdi s področja Zagorja:

Ivan Lebeničnik, Iztok Lebeničnik, Karol Drnovšek, Jože Glavač, Viktor Benko, Karel Vidregar, Rado Prelogar, Matjaž Žibert, Janez Lazar, Jože Šviga.

Dne 26. septembra 1986

Tozdi s področja Trbovelj:

Bruno Bajda, Marjan Bajda, Mitja Božjak, Marjan Čož, Bojan Gorišek, Branko Grbec, Halida Hadrovič, Šahbaz Hadrovič, Sandi Kušter, Anton Lagonder, Ivan Planinc, Živojin Popovič, Mirko Teržan, Ernest Žunk, Martin Željko, Boris Jurgan, Janez Rozina, Fani Grah, Ana Ostaneč.

Tozdi s področja Hrastnika:

Drago Grah, Branko Majdič, Andrej Marinšek, Miroslav Funkelj, Miran Hribšek, Željko Hrnčič, Karel Godar, Branko Lobe.

Tozdi s področja Zagorja:

Karel Odlazek, Marjan Žibert, Ivan Marinović, Miro Češek, Sadik Zahirovič, Stanislav Pliberšek, Miha Belina, Jože Brvar, Andrej Mar, Senad Zukič, Denad Mahmutović.

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

J.D.

TOZD RŠC Trbovlje

Hamid Mejremič - kop. pom., Andželko Volčanšek - kopač - priprav., Darko Kranjc - kopač - priprav., Mirko Tunjič - kopač, Nikola Cvitič - kop. pom. - priprav., Hazim Salkanović - kop. pom. - priprav., Hajrudin Julardžija - kopač - priprav., Mustafa Mustafič - kopač, Alenka Gačnik - poč. delo, Mijo Dramac - kopač, Emil Krečan - kopač - učenik, Zijad Ibrakič - kopač - nadzor, v rezervi, Zvone Selšek - rudarski nadzor.

TOZD Separacija Trbovlje

Darja Jerman - rudarski tehnik - priprav., Nada Mudrinič - rudarski tehnik - priprav., Miran Majcen - elekt. energ. - priprav., Aleš Ferdin - električar, Faik Meštrič - del. na sep.

DS SS DO RRPS

Mirko Škalički - rudarski tehnik - priprav., Slavi Grčar - rudarski tehnik - priprav., Irina Juvan - geološki tehnik - priprav., Josip Medžimorec - izv. opr. pri uvaj. nove teh.

DO TET

TOZD VN

Slavko Vidrih - strugar, Martin Jerman - elek. energ. - priprav.

TOZD PEE

Lojze Grabnar - oblikov. kovin, Milan Matijević - strugar.

DS SS DO TET

Jože Vrtačnik - varnostnik, Rudolf Baloh - obhodni varnost.

DO RGD

TOZD RIG

Emir Jakupović - kopač - priprav., Nenad Masleša - kovinar - priprav., Darko Kranjc - kopač - priprav., Zajim Selimović - kop. pom. - priprav., Mehmed Hozić - kopač

TOZD GRAMAT

Ibro Radojčić - zlag. opeke

TOZD IMD

Ferdinand Škof - električar

ODHOD

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Lado Resman - signalist - upokojen, Janez Božič - učenik - spor. prek., Franc Zorko - učenik - v času posk. dobe s str. DO, Miha Bezgovšek - učenik - upokojen, Igor Prašnikar - učenik - spor. prek., Ramiz Mustafič - kop. pom. - samov. prek., Ibrahim Bečić - učenik - v JLA, Anto Petrovič - kopač - v JLA, Zlatko Bašič - učenik - v času posk. dobe s str. delavca, Alojz Stradar II - električar - v JLA, Vik-

Kadrovske vesti od 1. 9. do 30. 9. 1986

PRIHOD

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Silva Čepin - rud. teh. - pripravnik, Liljana Skaza - rud. teh. - pripravnik, Borut Oberčkal - rud. teh. - pripravnik, Branko Grešak - učenik, Peter Golob - lampist, Darko Naglič - učenik, Dušan Tržan - učenik, Simon Zajec - kovinar - priprav., Bahrija Bašič - učenik, Aziz Omerović - kop. pom., Stipan Pavičič - kopač-priprav., Janez Simonič - jam. kovinar, Iztok Leskovšek - učenik, Milan Sellič II. - učenik, Drago Klanjšek - figurant I., Željko Udovič - kov. jam. mehanizacija

TOZD RRP Trbovlje

Darjan Zupan - vozač, Duško Borov-

šak - vozač, Ibrahim Mujič - vozač, Anto Bilandija - kop. pom., Sandi Kušter - vozač, Martin Kurent - kopač, Marta Martinčič - administr., Miran Jurše - vozač, Stane Virant - hišnik, Šircelj Modest - rud. teh. - priprav.

TOZD RRP Zagorje

Vinko Kovač II. - kopač - priprav., Stanislav Martinčič II - rud. tehnik - priprav., Osman Imširovič - del. na sep., Miran Mars - figurant, Ivan Žibret III - električar - priprav., Fuad Kančič - del. na sep., Husnija Mujič - kop. pom., Savo Ristanović - kopač, Maja Malovrh - figurant, Senad Halilović - kop. pom.

tor Laznik II - jam. elektr. - v JLA, Marjan Brečko - učenik - samov. prek., Roman Poglavec - učenik - discip. odp., Miroslav Javornik - kopač - samov. prek., Mile Jukič - učenik - v JLA, Milan Vidmar - kovinar - spor. prek., Franc Dolinšek - učenik - spor. prek., Rasim Mustafič - kop. pom. - samov. prek.

TOZD RRP Trbovlje

Suzana Berglez - administr. - za dol. čas, Zmagor Hervol - vozač - spor. prek., Marjan Lapornik - kopač - v JLA, Peter Cvetkovič - vozač - v JLA, Jozo Šugič - vozač - v JLA, Milorad Jurišič - vozač - v JLA, Andrej Kerin - vozač - spor. prek., Anton Lisec - vozač - v JLA, Bogo Jaug - kopač - v zapor, Dragiša Perič - vozač - spor. prek.

TOZD RRP Zagorje

Borut Flisek - učenik - poč. delo, Avdo Alič - kopač - discip. odp., Tahir Avdič - učenik - discip. odp., Senad Džakulič - učenik - samov. prek., Albin Zupanc - kop. pom. - upokojen, Milan Klopčič - učenik - samov. prek., Tomaž Kos - električar - v JLA, Tomaž Golčar - elek. tehnik - v JLA, Stipan Ljušanin - kop. pom. - samov. prek., Sadik Delić - del. na sep. - v JLA, Franc Bukovšek II - učenik - samov. prek., Stanislav Mihelič - kopač - samov. prek.

TOZD RŠC Trbovlje

Azis Omerkovič - kop. pom. - prem. na RRPH, Darko Kranjc - kopač - prem. na RGD, Martin Kurent - kopač - prem. na RRPT, Besim Kurtič - kop. pom. - prem. na RRPH, Leopold Vrankar - učenik - poč. delo, Halim Vunič - kopač - v JLA, Husnija Mujič - kop. pom. - prem. na RRPZ, Stipan Jezerčič - kopač - samov. prek., Safet Smajič - kop. pom. - v JLA, Djemal Turanovič - kop. pom. - prem. na RRPH, Ševal Humič - kopač - v JLA, Drago Pintarič - vzgojitelj - v JLA, Andželko Volčanšek - kopač - na RGD, Ludvik Sukič - vzgoj. v dij. domu - v JLA

TOZD Separacija Trbovlje

Alojzija Klanšek - zun. delavka - umrla, Marjan Florindo - strež. transp. mehanizacije - v JLA

DO TET

TOZD PEE

Slavko Vidrih - strugar - prem. na VN

DS SS DO TET

Irena Jelen - gim. matur. - spor. prek.

DO RGD

TOZD RIG

Enes Dedič - kopač - samov. prek., Dragiša Jenič - vozač - samov. prek., Mirko Tunjič - kopač - samov. prek., Šefik Mehmedović - kop. pom. - samov. prek., Lazo Janjevič - vozač - discip. odp., Marjan Horvat - vozač - samov. prek., Rešid Hrustič - kopač - v JLA, Darko Viharev - rud. tehnik - v JLA, Božo Berič - rud. tehnik - v JLA, Miodrag Marjanović - kopač - upokojen, Senad Lemežović - vozač - samov. prek., Marija Mikek - kuharica - za dol. čas, Spomenka Rivič - kop. kuhar. - za dol. čas, Josip Horovski - kopač - samov. prek., Boris Česnik - kopač - samov. prek., Ibrahim Kadrič - rud. tehnik - v JLA

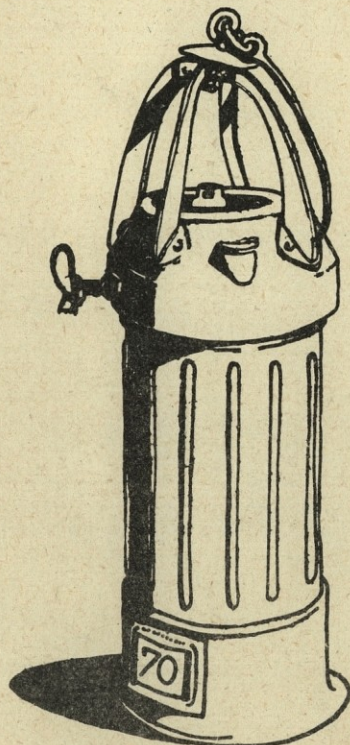
TOZD IMD

Stanislav Vetešek - strugar - spor. prek., Ivan Močilar - ključav. - umrl

DS SS SOZD

Miran Jurše - upravnik poč. doma na Rabu - konec sez., Ibro Radojčić - izv. opravil za točilno mizo - konec sez., Stane Virant - serviranje hrane konec sez.

Sonja Božič

Humor in anekdote

Psihiater pripoveduje svojemu kolegu: — Imam pacienta, ki si domišlja, da je taksi. — In kako ga zdraviš? — Ga sploh ne zdravim. Vsak dan me namreč zastopja peje domov.

— No, končno so odšli še zadnji gostje, reče žena možu. Gostitelja sta pospravljala za njimi in pomivala posodo. Žena vpraša moža: — Kateri gostje so ti bili najbolj všeč? — Tisti, ki niso prišli, odvme mož.

Vaški šaljivec Milan pripoveduje takšne, da se gostilna od smeha kar maje, samo Miha v kotu sedi, kot se ne bi nič dogajalo, in žuli svojo pipo. Prijatelj ga med salvami smeha vpraša, zakaj se tako resno drži. — Milana ne maram, odgovori Miha. Se bom potem smejal, ko bo on odšel.

— Tako pridnega otroka pa še nisem imel pri krstu, reče župnik očetu otroka. — Nič čudnega, pravi oče, saj smo doma že cel teden vadili s kanglo za zalivanje rož.

— Ali je bilo na vaš oglas, da iščete nočnega čuvaja, že kaj odziva? — Seveda, že trikrat je bilo vlomljeno.

— Tovariš natakari, v juhi je osa! — Mi je prav žal, tovariš, ampak muh je zmanjkalo!

Avtomehanik Andrej reče svoji najboljši stranki: — Tovariš, prejšnji teden vas pa ni bilo. Niste imeli nobenega karambola, ali ste bili mogoče bolni?

Marinka Strniša

Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n.s.o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Gunar, Boris Jesenšek, Alojz Pavlič, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janko Savšek (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKa Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/74 z dne 9.1.1974, spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.